

Offentlig innkalling

Styret ved Norges Handelshøyskole

Dato: 05.03.2024 09:00

Sted: Digitalt (Teams)

Saksliste

Vedtaksaker

7/24 Godkjenning av protokoll fra møte 8/23 og møte 1/24, innkalling og saksliste møte 2/24	Vedlegg u.off.	3
8/24 Rektor orienterer om status og fremdrift - møte 2/24		31
9/24 Klage på vedtak om ordensstraff	Saken ettersendes - sak u.off.	32
10/24 Internkontroll: Rapportering for 2023		33
11/24 Økonomirapport pr. 3. tertial 2023	Vedlegg 2. u.off.	64
12/24 Årsrapport for NHH 2023		114
13/24 Statusrapport - Kjønnsligestilling i vitenskapelige stillinger 2023		166
14/24 Årsrapport formidling 2023		185
15/24 Årlig rapportering om varsling for ansatte - 2023		195
16/24 Årlig rapportering om varsling for studenter - 2023		197
17/24 Eventuelt - møte 2/24		200

Orienteringssaker

2/24 Revidert forskrift for graden doctor philosophiae (dr.philos) ved NHH		201
--	--	-----

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 8/23 OG MØTE 1/24, INNKALLING OG SAKSLISTE MØTE 2/24

Saksbehandler Randi Holmås
Arkivreferanse 21/03483-34

Utvalg
Styret ved Norges Handelshøyskole

Møtedato
05.03.2024

Utvalgsnr
7/24

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 8/23 og møte 1/24 godkjennes. Innkalling og saksliste møte 2/24 godkjennes.

Bakgrunn:

Vedlagte protokoller fra møte 8/23 (vedlegg 1) og møte 1/24 (vedlegg 2) til endelig godkjenning.

Vedlegg:

1. Protokoll fra møte 8/23 – u.off. jf. offl § 5
2. Protokoll fra møte 1/24 – u.off. jf. offl §5

Sak 7/24 Vedlegg 1

Dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Protokoll fra møte 8/23

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 5

Sak 7/24 Vedlegg 2

Dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Protokoll fra møte 1/24

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 5

REKTOR ORIENTERER OM STATUS OG FREMDRIFT - MØTE 2/24

Saksbehandler Randi Holmås
Arkivreferanse 21/03484-33

Utvalg
Styret ved Norges Handelshøyskole

Møtedato
05.03.2024

Utvalgsnr
8/24

Forslag til vedtak:
Styret tar redegjørelsen til orientering.

Sak 9/24

Saken er unntatt offentlighet.

Tittel: Klage på vedtak om ordensstraff

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 13, jf. fvl § 13.1

INTERNKONTROLL: RAPPORTERING FOR 2023

Saksbehandler Anita Jensen
Arkivreferanse 16/02165-25

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
Styret ved Norges Handelshøyskole	05.03.2024	10/24

Forslag til vedtak:

Styret tar gjennomførte internkontroller i 2023 til etterretning.

Bakgrunn:

Med utgangspunkt i Økonomireglementet §§ 4 og 14 og Bestemmelsene om internkontroll pkt. 2.4, gjennomfører NHH årlig kontroller av utvalgte administrative prosesser. Disse internkontrollene er en viktig del av NHHs samlede internkontroll. Kontrollene av administrative prosesser er utformet for å sikre måloppnåelse med hensyn til målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler.

Systemet for internkontroll av administrative prosesser er nedfelt i eget rammeverk, og det utarbeides sluttrapport for alle gjennomførte kontroller. Rapportene inneholder mål for prosessen, aktuelle lover, forskrifter og interne retningslinjer, prosessmodeller med innebygde kontrollpunkter, risikoanalyse og tiltak. Systemet for internkontroll evalueres jevnlig, mht. omfang, nytteverdi o.l. Inneværende år vil en endre prosedyren for utvelgelse av prosesser og områder som vil bli gjenstand for internkontroller. En vil da introdusere en ordning med utvelgelse basert på overordnede risikovurderinger. Styret vil bli forelagt en plan for dette i forbindelse med utvelgelsen av kommende internkontroller.

En oversikt over alle internkontroller som har vært gjennomført siden systemet ble etablert i 2015, følger vedlagt (vedlegg 3).

Nedenfor følger en kortfattet orientering om de gjennomførte internkontrollene i 2023. De komplette internkontrollene følger som vedlegg.

Anskaffelser ved eiendomsavdelingen (vedlegg 1)

Bakgrunn for internkontrollen

Eiendomsavdelingen har ansvar for en rekke avtaler knyttet til drift av høyskolen. Dette omfatter bla. rammeavtaler om renhold, sanitær, renovasjon, vektertjenester og kopipapir. I tillegg har eiendomsavdelingen ansvar for større enkeltkjøp, bl.a. av avfallskomprimator og kompaktlaster. Arbeidet med anskaffelser ved NHH er underlagt regelverk om offentlige

anskaffelser. For eiendomsavdelingen er det noen utfordringer knyttet til behovsvurdering, utarbeidelse av kravspesifikasjon og kontraktsoppfølging.

Oppsummering

Internkontrollen avdekket at store deler av prosessen gjennomføres på en god måte. Eiendomsavdelingen gjennomfører mange anskaffelsesprosesser og har opparbeidet god innsikt i anskaffelsesarbeidet.

En samlet vurdering er at den generelle risiko tilknyttet anskaffelsesprosessen er lav. Sannsynligheten for at feil oppstår er i hovedsak lav, og konsekvensene ved de feil som kan oppstå er i hovedsak lav. Arbeidet med internkontrollen avdekket særlig forbedringspotensial for to steg i prosessen; gjennomføring av markedsundersøkelse og kontraktsoppfølging. Skisserte forbedringstiltak er gjennomført, jf. vedlegg 1.

Innkjøp av IT-brukerutstyr ved IT-avdelingen (vedlegg 2)

Bakgrunn for internkontrollen

IT-avdelingen gjennomfører en stor mengde innkjøp av personlig IT-utstyr. Innkjøpene er knyttet til betingelser i rammeavtaler som er gjeldende for hele UH-sektoren. For IT-avdelingen er det knyttet utfordringer til hvordan behov blir formidlet til innkjøpsansvarlig ved enheten. Det er etablerte rutiner, men disse følges ikke alltid. Prosessen videre fra innkjøpet blir utført og til sluttbruker har mottatt produktet, består av mange oppgaver i flere ledd. Prosessen omfatter innkjøp, mottak, klargjøring og utlevering av utstyr.

Oppsummering

Internkontrollen har avdekket at prosessen stort sett gjennomføres på en god måte, men at endringer i anbud, leverandører og standardassortiment, stiller krav til kontinuerlig oppdatering av informasjonen som er tilgjengelig for brukere og bestillere ved institutter og avdelinger.

En samlet vurdering er at den generelle risiko tilknyttet anskaffelsesprosessen er lav. Sannsynligheten for at feil oppstår er i hovedsak lav. Konsekvensene av de feil som gjøres er i hovedsak merarbeid i forbindelse med avklaring av kjøp og finansiering i tillegg til generell forsinkelse i anskaffelsen. I sjeldne tilfeller medfører mangelen på kjennskap til innkjøpsrutinene at utstyr blir kjøpt inn fra leverandører NHH ikke har rammeavtale med.

IT-avdelingen har i løpet av kvalitetssikringsprosessen identifisert og startet gjennomføring av flere tiltak knyttet til bestillingsskjema, retningslinjer for hva som dekkes av IT-avdelingen og hva som må dekkes av institutt/avdeling eller den enkelte ansatte, samt informasjon om gjeldende regler og prosedyrer rundt innkjøp. Ytterligere tiltak knyttet til forbedring, oppdatering og kommunikasjon av informasjon vil bli foretatt ila. våren 2024, se vedlegg 2.

Helhetlig gjennomgang av NHHs prosesser for registrering/rapportering til Cristin

Det er høsten 2023 gjort et forarbeid for denne internkontrollen, der man har sett på utfordringer og mulige løsninger knyttet til registrering/rapportering til Cristin. Noen av utfordringene vil trolig løses ved innføring av det nye systemet Nasjonalt vitenarkiv, som

Cristin skal integreres i. Overgang til Nasjonalt vitenarkiv skal etter planen skje våren 2024. Internkontrollen pågår, og rapport vil først kunne bli ferdigstilt når Nasjonalt vitenarkiv er innført og en har fått noe erfaring med dette.

Vedlegg

1. Rapport Internkontroll – Anskaffelser ved eiendomsavdelingen
2. Rapport Internkontroll – Innkjøp av IT-brukerutstyr ved IT-avdelingen
3. Oversikt over alle internkontroller, fra systemet ble etablert i 2015

Sak 10/24 Vedlegg 1

NHH

Rapport for gjennomført internkontroll

Til	Rektor Øystein Thøgersen
Fra prosessleder	Klas Rønning
Godkjent av prosesseier	Björg Marit Eknes
Deltakere i prosessen	Klas Rønning, Aleksander Hedum, Eivind Drange, Kari Blom, Anita Jensen
Dato	29. juni 2023

1) Tema

Prosess	Anskaffelser ved eiendomsavdelingen
Bakgrunn for internkontrollen	<p>Eiendomsavdelingen har ansvar for en rekke avtaler knyttet til drift av høyskolen. Dette omfatter bla. rammeavtaler om renhold, sanitær, renovasjon, vektertjenester og kopipapir. I tillegg har eiendomsavdelingen ansvar for større enkeltkjøp, bla. av avfallskomprimator og kompaktlaster. Arbeidet med anskaffelser ved NHH er underlagt regelverk om offentlige anskaffelser.</p> <p>For eiendomsavdelingen er det noen utfordringer knyttet til behovsvurdering, utarbeidelse av kravspesifikasjon og kontraktsoppfølging.</p>

2) Mål for prosessen

Målrettet og effektiv drift	<ul style="list-style-type: none"> - Anskaffelsesprosessene ved eiendomsavdelingen skal utføres på en effektiv måte, med høy kvalitet i arbeidet og med en klar ansvarsfordeling internt og eksternt. - Effektivisering av anskaffelsesprosessene skal kunne bidra til økt økonomisk handlingsrom.
Pålitelig rapportering	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon som formidles internt som grunnlag for beslutninger, og informasjon som kommuniseres eksternt skal være korrekt og i samsvar med de kravene som er stilt.
Etterlevelse av lover, regler og retningslinjer	<ul style="list-style-type: none"> - Anskaffelsesprosessene ved eiendomsavdelingen skal utføres i samsvar med interne retningslinjer og gjeldende lover og regler.

3) Aktuelle lover, forskrifter, interne retningslinjer etc.

Tittel	Lovhenvisninger og lenker (evt. vedlegg med tekstutdrag)
Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)	lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 nr. 73 med tilhørende forskrifter https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2016-06-17-73
Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)	forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr. 974 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-08-12-974
Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter	forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-02-08-112
Forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser	forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser av 15. november 2002 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-11-15-1288
Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)	LOV-2021-06-18-99 https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99
Anskaffelser ved NHH – interne retningslinjer	https://www.nhh.no/paraplyen/okonomi/innkjop/

4) Beskrivelse av prosessen

Innledning

Hele prosessen som her beskrives gjennomføres i et tett samarbeid mellom eiendomsavdelingen og økonomiavdelingen ved innkjøper. Likevel vil det være slik at eiendomsavdelingen og innkjøper vil ha et særlig ansvar for ulike deler av prosessen.

Behovskartlegging og forberede konkurransen

Behov for å vurdere iverksetting av en anskaffelsesprosess oppstår på tre måter:

- meldes fra organisasjonen til eiendomsavdelingen (forutsatt at anskaffelsen tilhører avdelingens ansvarsområder)
- eiendomsavdelingen selv ser behov for å vurdere en slik iverksetting
- sentralt inngåtte avtaler i regi av Statens Innkjøpscenter, Sikt eller sektorsamarbeid

Når behov meldes, må det gjennomføres en **behovskartlegging**. En slik kartlegging må avklare hvorvidt behovet er reelt, og hvorvidt en anskaffelse vil dekke behovet.

Følgende forhold må avklares/vurderes:

- Kostnadsrammer
- Tidsfrister
- Krav til kvalitet
- Formålet med anskaffelsen
- Alternative løsninger
- Markedsundersøkelse – finnes det faktisk løsning på vår utfordring?
- Rammevilkår (bygge oppunder virksomhetens strategi)

Hvis **beslutning** om anskaffelse tas kan markedet kartlegges (tilegne seg kjennskap til konkurransesituasjonen), risikoer kartlegges, vurdering av eventuelle delkontrakter og utarbeidelse av foreløpig budsjett for anskaffelsen.

Det opprettes **anskaffelsesprotokoll** og **gjennomføringsplan** for anskaffelsen. Deretter velges hvilke konkurranseregler som skal følges. Blant disse er åpne og begrensede anbudskonkurranser vanlige, og gitt visse vilkår er også konkurranse med forhandling og konkurransepreget dialog mulig.

Deretter utarbeides **kravspesifikasjon**. Dette er et særlig viktig arbeid. Kravspesifikasjonen skal angi kravene som stilles til egenskapene til varer eller tjenester NHH skal anskaffe. Det må også fastsettes tildelingskriterier. Disse sier hva i leverandørens tilbud som skal evalueres, og hva man tildeler kontrakt på bakgrunn av. I tillegg må kontraktsvilkår velges, for å sikre vilkår og betingelser i løpet av kontraktsperioden.

Resultatet fra arbeidet over er **anskaffelsesdokumentene**. Disse består av konkurransegrunnlag, kunngjøring av konkurransen og det europeiske egenerklæringskjemaet.

Konkurransgjennomføring

Deretter starter konkurransegjennomføringen. Da kunngjøres konkurransen via elektronisk portal eller invitasjon sendes direkte ut til tilbydere. Underveis i konkurransen svares det på spørsmål fra tilbyderne, og det gjøres eventuelt mindre endringer eller konkurransen avlyses (ved vesentlige feil i konkurransegrunnlaget).

Når tilbudsfristen har utløpt vurderes og evalueres de innkomne tilbudene, og det etterspørres eller avklares dersom det skulle forekomme mangler eller uklarheter. Etter evaluering vil vinner være identifisert, og man meddeler tildeling av kontrakt.

Hovedsakelig gjennomfører NHH selv de anskaffelsene som har en total kontraktsverdi under 1.3 mill. kroner ekskl. mva. Ekstern juridisk rådgiver på Lov om offentlige anskaffelser gjennomfører de anskaffelser som har høyere verdi.

Kontraktsinngåelse

Etter tildeling av kontrakt **signeres** kontrakt. Alle kontrakter **arkiveres**.

Deretter gjennomføres **bestilling**.

Ved leveranse gjennomføres **varemottak** og **kontroll**.

Deretter gjennomføres **betaling**.

Kontraktsoppfølging

Etter kontrakt er signert starter kontraktsoppfølgingen som innbefatter implementering og forvaltning av avtalen. Dette er et særlig viktig arbeid. Leveranser følges opp og det kan gjennomføres endringer av kontrakten underveis, før avtalen løper ut på tid eller kostnadsramme.

Oppfølgingen inneholder følgende punkt:

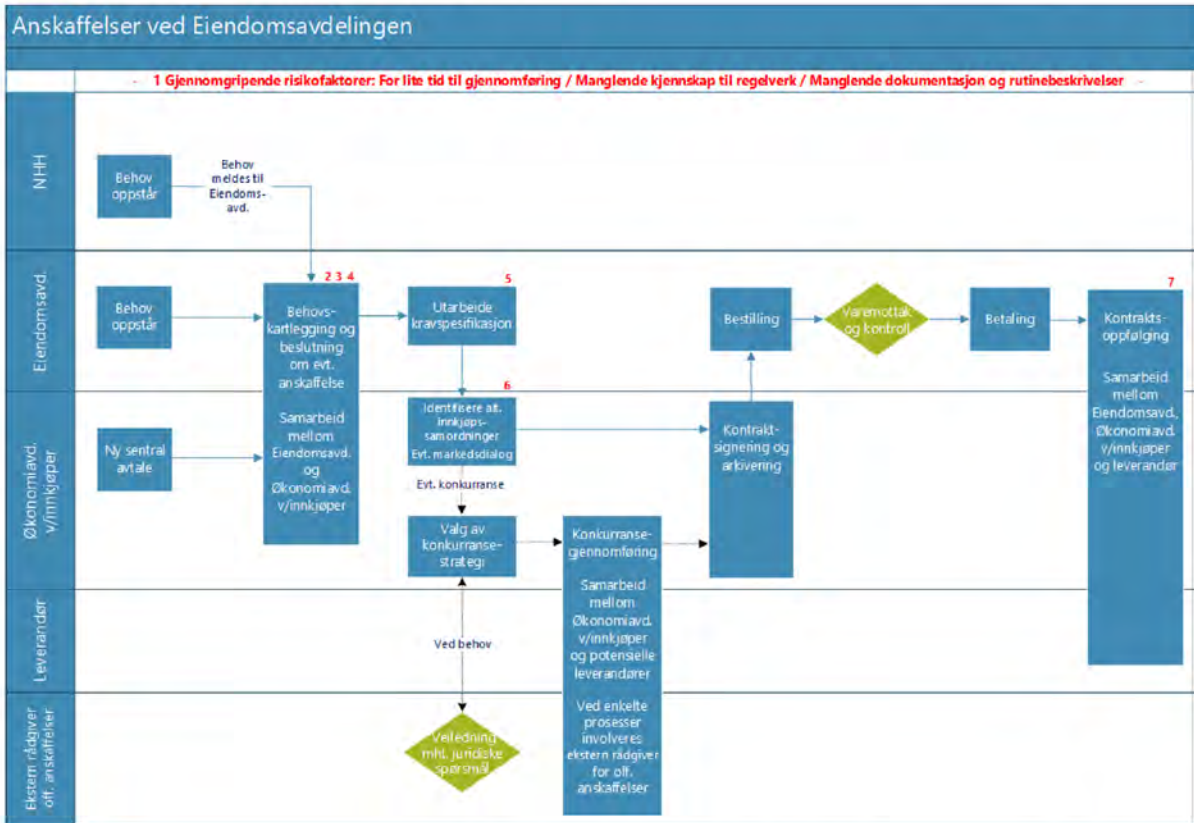
- Faktureres NHH i henhold til avtalen?
- Er kvaliteten på varen eller tjenesten iht. kontrakt?
- Overholdes de tidsfrister som er avtalt?

For enkeltkjøp vil oppfølgingen være en aktivitet som kun gjennomføres en gang. Unntaket vil være eventuelle serviceavtaler som er inngått som en del av anskaffelsen.

For serviceavtaler vil oppfølgingsarbeidet være en kontinuerlig prosess gjennom hele avtaleperioden.

For serviceavtaler må det, når kontrakten nærmer seg sluttdato, gjennomføres en vurdering av hvorvidt eventuelle opsjoner (forlengelse av kontrakten) skal utløses, eller om ny anbudsprosess skal starte. Disse vurderinger er ikke synliggjort i prosessmodellen.

Prosessmodell – figur med risikofaktorer og kontrollpunkter

5) Risikoanalyse

■ Tiltak må iverksettes ■ Risiko må overvåkes og tiltak bør vurderes ■ Risiko bør overvåkes ■ Risiko kan aksepteres

Mål for prosessen:

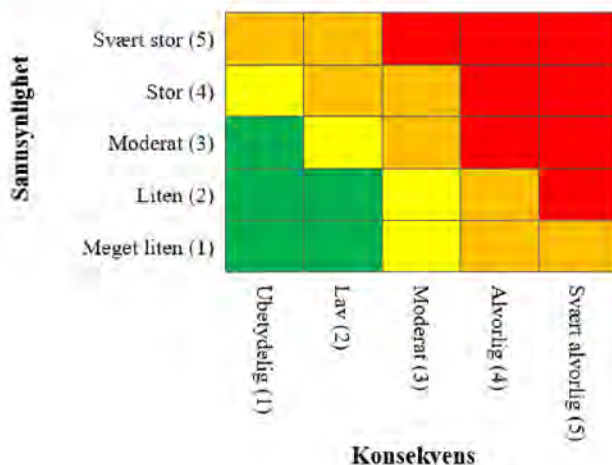
- ✓ Målrettet og effektiv drift:
 - Anskaffelsesprosessene ved eiendomsavdelingen skal utføres på en effektiv måte, med høy kvalitet i arbeidet og med en klar ansvarsfordeling internt og eksternt.
 - Effektivisering av anskaffelsesprosessene skal kunne bidra til økt økonomisk handlingsrom.
- ✓ Pålitelig rapportering:
 - Informasjon som formidles internt som grunnlag for beslutninger, og informasjon som kommuniseres eksternt skal være korrekt og i samsvar med de kravene som er stilt.
- ✓ Etterlevelse av lover, regler og retningslinjer:
 - Anskaffelsesprosessene ved eiendomsavdelingen skal utføres i samsvar med interne retningslinjer og gjeldende lover og regler.

Risikofaktorer	Risiko- vurdering (s, k)	Tiltak og kommentarer
1. Gjennomgripende risikofaktorer		
For lite tid til gjennomføring	2,2	
Manglende kjennskap til regelverk	1,1	
Manglende dokumentasjon og rutinebeskrivelser	2,2	
2. Manglende intern bestiller-kompetanse	1,1	
Er intern bestiller-kompetanse god nok, bla. for å vurdere behovet for eksternt bistand? Vil eksternt bistand gjenbruke mest mulig gammelt kjent, eller forstå relevans og gjøre tilpasninger ut fra NHH sine konkrete behov?		
3. Manglende målsetting for anskaffelsen	2,2	
Fremstår målsetting og ønsket resultat for anskaffelsen uklart - for oss og/eller leverandører? Er det tatt tak i et symptom, og ikke bakenforliggende behov?		
4. Dårlig kunnskaps-/beslutningsgrunnlag	2,2	
Ikke innhentet tilgjengelig info/data for behovet fra leverandørreskontro, bestillingsløsning e.l. for å få et bilde av antall leverandører vi handler fra, hva vi kjøper, hvem som kjøper.		
Ikke involvert interessenter i tilstrekkelig grad, eks. annen avdeling som melder behov.		
Ikke vurdert avhengigheten til andre interne/eksterne prosjekter.		
Endring mht. omorganisering, intern kompetanse, budsjettendringer, forsinkelser, forankring hos og støtte fra ledelse og medarbeidere.		
Ny teknologi eller veldig gammel teknologi, avhengighet til andre løsninger i virksomheten. For eksempel miljøteknologi og innovasjon.		

<p>5. Begrensende konkurransestrategi</p> <p>Før mange/strengt krav? Ikke formulert åpent? Knytter krav ubevisst til bestemte løsninger vi kjenner fra før?</p>	2,3	<p>Hovedregelen er at en skal spesifisere åpent ved å beskrive behovet og krav til ytelsen og ikke ved detaljerte beskrivelser av konkrete løsninger.</p> <p>Åpne spesifikasjoner legger til rette for å få den beste løsningen fordi åpne spesifikasjoner inviterer til flere løsningsalternativer, løsninger du ikke kjenner til og også helt nye innovative løsninger som vil dekke behovet ditt på en bedre måte.</p>
<p>6. Manglende markedsundersøkelse</p> <p>Ikke markedsundersøkt bredt nok. Ikke vurdert konkurransesituasjonen. Ikke innhentet info fra leverandørmarkedet.</p>	3,3	<p>I planleggingen av en anskaffelse, og før konkurransen gjennomføres, kan det være nyttig å ha dialog med ulike aktører og relevante fagmiljøer, særlig i et uoversiktlig eller begrenset marked.</p> <p>Tiltak: - Eiendomsavdelingen må innhente tilstrekkelig informasjon om markedssituasjonen. Dette fordrer større involvering fra avdelingen.</p>
<p>7. Manglende kontraktsoppfølging</p> <p>Ikke satt av nok ressurser til kontraktsoppfølging. De som forvalter avtalen, har ikke vært involvert i prosessen. Korrekte priser? Risiko for at det er uregelmessigheter i prisfiler i e-handelsløsning/nettbutikk. Brudd på lov og kontraktsvilkår. Uklar ansvarsfordeling internt ifm. kontraktsoppfølging, og/eller uklar ansvarsfordeling med leverandør.</p>	4,3	<p>Tiltak: - Faste møter/samarbeid mellom innkjøper og eiendomsavdelingen med hensyn til forventnings- og ansvarsavklaring - Utarbeide rutinebeskrivelser - Avklare ressursbehov</p>

VEILEDNING FOR RISIKOANALYSEN

■ Tiltak må iverksettes
 ■ Risiko må overvåkes og tiltak bør vurderes
 ■ Risiko bør overvåkes
 ■ Risiko kan aksepteres

6) Oppsummering av internkontrollen

Vurdering av risikoanalysen, endringer av opprinnelig prosess, iverksatte tiltak etc.

Ved slutten av 2022 ble det satt i gang et arbeide hvor man gjennomgikk anskaffelsesprosessene ved eiendomsavdelingen. Internkontrollen har avdekket at store deler av prosessen gjennomføres på en god måte. Dette har dels sammenheng med at innkjøper, eventuelt ekstern rådgiver, tidlig involveres i prosessene. Avdelingen gjennomfører mange prosesser og har derfor opparbeidet god innsikt i anskaffelsesarbeidet.

En samlet vurdering er at den generelle risiko tilknyttet anskaffelsesprosessen er lav. Sannsynligheten for at feil oppstår er i hovedsak lav, og konsekvensene ved de feil som kan oppstå er i hovedsak lav.

Arbeidet med internkontrollen har særlig avdekket forbedringspotensial for to steg i prosessen:

- a) gjennomføring av markedsundersøkelse
- b) kontraktoppfølging

Markedsundersøkelse:

I hovedsak vil anskaffelsesprosessen kreve spisskompetanse. Denne kompetansen besitter ansatte på avdelingen. Det kan ikke forventes at innkjøper (eventuelt i samråd med ekstern rådgiver) innehar denne type kompetanse og detaljkunnskap. For å forbedre og effektivisere dette innledende arbeidet bør avdelingen i større grad sette seg inn i markedssituasjonen – dvs. avklare hvilke leverandører som er aktuelle. Dette vil også avlaste innkjøpers arbeid. Oppsummert: avdelingens ansatte bør i større grad involveres i anskaffelsesarbeidet.

Kontraktoppfølging:

Internkontrollen har avdekket at manglende kontraktoppfølging er den største utfordringen i anskaffelsesarbeidet. Dette kan resultere i brudd på regelverk. Det er risiko for at økonomiske gevinster ikke hentes ut.

7) Videre prosess / gjenstående arbeid

Tema/område	Konkrete tiltak	Tidsplan	Ansvarlig
Markedsundersøkelser	Innhente tilstrekkelig informasjon om markedssituasjonen.	Kontinuerlig	Eiendomsavdelingen
Møter og samarbeid	Faste møter/samarbeid mellom innkjøper og eiendomsavdelingen med hensyn til forventnings- og ansvarsavklaring.	Oppstartsmøte høsten 2023 og deretter kvartalsvis	Eiendomsavdelingen
Rutinebeskrivelser	Utarbeide rutinebeskrivelser knyttet til kontraktoppfølging.	Høsten 2023	Økonomiavdelingen ved innkjøper
Ressursbehov	Avklare ressursbehov knyttet til avtaleforvaltning og oppfølging.	Høsten 2023	Eiendomsavdelingen

8) Vedlegg (aktuelle lover, forskrifter, interne retningslinjer, rutinebeskrivelser etc.)

Våre interne retningslinjer for innkjøp og anskaffelser er i høy grad utarbeidet med bakgrunn i anskaffelsesloven og forskrifter. Under følger utdrag fra disse (særlig relevante for NHH), og til slutt våre egne retningslinjer.

Offentlige virksomheter må følge noen grunnleggende prinsipper og krav til prosedyrer ved planlegging og gjennomføring av offentlige anskaffelser. Gjennomføring av offentlige anskaffelser er regulert i **anskaffelsesloven**.

Anskaffelsesloven skal fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Den skal også bidra til at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte (§1).

Lovens virkeområde er oppdragsgivere (ink. statlige myndigheter) som inngår vare-, tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter, herunder konsesjonskontrakter, eller gjennomfører plan- og designkonkurranser, med en anslått verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. Merverdiavgift (§2).

§4 i anskaffelsesloven sier at oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet.

Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader. Disse oppdragsgiverne skal også ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike rettigheter. Departementet kan gi forskrift om det nærmere innholdet av bestemmelsen (§5).

Oppdragsgiveren kan stille egnede krav og kriterier knyttet til ulike trinn i anskaffelsesprosessen, slik at offentlige kontrakter gjennomføres på en måte som fremmer hensyn til miljø, innovasjon, arbeidsforhold og sosiale forhold, forutsatt at kravene og kriteriene har tilknytning til leveransen (§5)

Departementet kan i forskrift pålegge statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer å stille krav om begrensninger i antallet ledd i leverandørkjeden ved utførelsen av offentlige kontrakter i bransjer med særlige utfordringer knyttet til arbeidslivskriminalitet (§5).

Oppdragsgiveren skal stille krav til universell utforming i offentlige kontrakter i samsvar med regler som fastsettes i forskrift (§5).

De fleste offentlige oppdragsgivere må følge rettledningene i **forskrift om offentlige anskaffelser** (FOA) av 12. august 2016 nr. 974. Dette gjelder når oppdragsgivere som nevnt i § 1-2 inngår vare-, tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter, eller gjennomfører plan- og designkonkurranser, med en anslått verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. Mva.

Ihht. til § 1-2 gjelder forskriften blant andre a., statlige myndigheter. For øvrige oppdragsgivere se Forskrift om offentlige anskaffelser §1-2.

Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) gir blant annet beskrivelser på definisjoner av ulike kontraktstyper (§4-1), dokumenter (§4-2) og hva som menes med samordnede innkjøp (§4-3) som NHH til enhver tid forholder seg til.

Kapittel 5 i Forskriftene beskriver anvendelsesområde for de ulike delene i forskriften og terskelverdier. Legg særlig merke til at;

(1) Del I gjelder for alle anskaffelser som er omfattet av forskriften.

(2) Del II gjelder for

- a. kontrakter med en anslått verdi på minst 1,3 millioner kroner ekskl. mva., men som ikke overstiger EØS-terskelverdiene i § 5-3 første ledd, unntatt kontrakter om helse- og sosialtjenester
- b. kontrakter om særlige tjenester med en anslått verdi på minst 1,3 millioner kroner ekskl. mva.

(3) Del III gjelder for kontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-terskelverdiene i § 5-3 første ledd.

For øvrige anvendelsesområder se Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) §5-1.

§ 5-3. EØS-terskelverdier

(1) EØS-terskelverdiene er

- a. 1,4 millioner kroner ekskl. mva. for statlige myndigheters vare- og tjenestekontrakter og plan- og designkonkurranser
- b. 2,2 millioner kroner ekskl. mva. for andre oppdragsgiveres vare- og tjenestekontrakter og plan- og designkonkurranser
- c. 56 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter.

§ 5-4 beskriver beregning av anskaffelsens anslåtte verdi. For beregningsgrunnlag og krav knyttet til dette se Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)

Kapittel 7 i forskriftene beskriver blant annet fellesbestemmelser relatert dokumentasjonsplikt (§7-1), krav til leveranse av skatteattest (§7-2), taushetsplikt (§7-4) og habilitet (§7-5).

Del III. Det er strengere krav til anskaffelser gjennomført med en kontraktsverdi over EØS-terskel. Dette stiller krav til hvilken grad man kan ha dialog med markedet for konkurranse (§12-1, 12-2), valg av anskaffelsesprosedyre (kapittel 13 – anskaffelsesforskriften), vilkår for bruk av konkurranse med forhandling med og uten forutgående kunngjøring (§13-2, §13-3) og for anskaffelser uten konkurranse (§13-4).

§ 14-1, i FOA gir instruks om hva et konkurransegrunnlag skal inneholde, hvordan det skal gjøres tilgjengelig, og beskriver hvilket handlingsrom oppdragsgiver har med hensyn til rettelser, suppleringer eller endringer av konkurransegrunnlaget (§ 14-2).

Kapittel 15. Kravspesifikasjoner m.m.

§ 15-1.Kravspesifikasjoner

Kravspesifikasjonene skal angi kravene som stilles til egenskapene til varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som oppdragsgiveren skal anskaffe. Se §15-1 i FOA for utdyping.

Kapittel 16. Kvalifikasjonskrav og utvelgelse av leverandører

Kvalifikasjonskrav

§ 16-1.Kvalifikasjonskrav

(1) Oppdragsgiveren kan stille krav til leverandørens kvalifikasjoner. Kravene kan bare gjelde registrering, autorisasjoner mv., jf. § 16-2, økonomisk og finansiell kapasitet, jf. § 16-3, og tekniske og faglige kvalifikasjoner, jf. § 16-5. Kravene skal ha tilknytning til og stå i forhold til leveransen.

(2) Oppdragsgiveren kan bare kreve attester, erklæringer eller andre typer dokumentasjon som angitt i § 16-2, § 16-4, § 16-6 eller § 16-7 som dokumentasjon for oppfyllelse av kvalifikasjonskravene.

(3) Oppdragsgiveren skal angi kvalifikasjonskravene sammen med de tilhørende dokumentasjonskravene i kunngjøringen eller invitasjonen til å bekrefte interesse.

Kravene som kan stilles leverandørens kvalifikasjoner kan knyttes til:

- § 16-2.Krav til leverandørens registrering, autorisasjoner mv.
- § 16-3.Krav til leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet
- § 16-4.Dokumentasjon for leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet
- § 16-5.Krav til leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner
- § 16-6.Dokumentasjon for leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner
- § 16-7.Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder
- § 16-8.Krav til leverandørens organisering
- § 16-9.Kontrakter som reserveres for virksomheter med funksjonshemmede eller vanskeligstilte personer

Utvelgelse av leverandører

§ 16-12.Utvelgelse av leverandører

(1) Ved en begrenset anbudskonkurranse, konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring, konkurranse om innovasjonspartnerskap og konkurransepreget dialog kan oppdragsgiveren fastsette en nedre, eventuelt også øvre, grense for antallet leverandører som velges ut til å gi tilbud.

(2) Oppdragsgiveren skal angi den nedre og øvre grensen i kunngjøringen eller i invitasjonen til å bekrefte interesse, sammen med objektive og ikke-diskriminerende kriterier eller regler for utvelgelsen av eventuelle overtallige kvalifiserte leverandører.

(3) Oppdragsgiveren skal velge ut et antall deltakere som er tilstrekkelig til å sikre reell konkurranse, men likevel ikke færre enn fem ved begrenset anbudskonkurranse eller færre enn tre ved konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring, konkurranse om innovasjonspartnerskap og konkurransepreget dialog. Oppdragsgiveren kan velge ut færre leverandører enn oppgitt i kunngjøringen eller i invitasjonen dersom det ikke foreligger et tilstrekkelig antall leverandører.

(4) Oppdragsgiveren skal snarest mulig gi leverandørene som ikke blir valgt ut, en skriftlig meddelelse om utvelgelsen. Meddelelsen skal inneholde en kort begrunnelse.

Kapittel 18. Tildelingskriterier

§ 18-1. Tildelingskriterier

(1) Oppdragsgiveren skal velge tilbud på grunnlag av

- a., den laveste prisen,
- b., den laveste kostnaden eller
- c., det beste forholdet mellom pris eller kostnad og kvalitet.

(2) Ved valg av tilbud på grunnlag av den laveste kostnaden skal oppdragsgiveren basere valget på en kostnadseffektivitetsberegning, som for eksempel en beregning av livssyklus kostnader etter § 18-2.

(3) Ved valg av tilbud på grunnlag av det beste forholdet mellom pris eller kostnad og kvalitet kan tildelingskriteriene for eksempel omfatte:

- a., kvalitet, inkludert tekniske, estetiske og funksjonelle egenskaper, tilgjengelighet, universell utforming og miljømessige, sosiale og innovative egenskaper
- b., den tilbudte bemanningens organisering, kvalifikasjoner og erfaringer, forutsatt at kvaliteten på bemanningen er av stor betydning for utførelsen av kontrakten
- c., kundeservice, teknisk bistand og leveringsbetingelser, for eksempel leveringsmåte og tid for levering eller ferdigstillelse.

Se §18-1 for mer informasjon rundt tildelingskriterier.

Kapittel 19. Kontraktsvilkår, bruk av underleverandører og oppdeling av anskaffelser

§ 19-1. Kontraktsvilkår

(1) Oppdragsgiveren kan fastsette kontraktsvilkår, for eksempel om økonomi, innovasjon, miljø, sysselsetting og sosiale hensyn. Kontraktsvilkårene skal ha tilknytning til leveransen og fremgå av anskaffelsesdokumentene. Der det finnes fremforhandlede og balanserte kontraktsstandarder, skal oppdragsgiveren som hovedregel bruke disse.

(2) Oppdragsgiveren kan fastsette endringsklausuler, for eksempel prisindeksklausuler eller opsjoner. Endringsklausulene skal angis i anskaffelsesdokumentene, og det skal fremgå klart hvilke endringer oppdragsgiveren kan foreta, i hvilket omfang og på hvilke vilkår. Endringsklausulene kan ikke åpne for at anskaffelsens overordnede karakter blir endret.

§ 19-2. Bruk av underleverandører

(1) Oppdragsgiveren kan kreve at leverandøren angir i tilbudet hvilke deler av kontrakten han planlegger at underleverandører skal utføre, og hvilke underleverandører han planlegger å bruke. Bruk av underleverandører har ikke betydning for leverandørens kontraktsansvar overfor oppdragsgiveren.

(2) Ved anskaffelser av varer som inkluderer monterings- og installasjonsarbeid, tjenester og bygge- og anleggsarbeider, kan oppdragsgiveren stille krav om at bestemte kritiske oppgaver skal utføres av leverandøren selv.

(3) Oppdragsgiveren kan, før kontraktoppstart, fastsette i kontrakten at leverandøren skal gi kontaktopplysninger til underleverandørene og opplysninger om hvem som har signaturrett for disse. Oppdragsgiveren kan også stille krav om å bli informert om endringer i slike opplysninger i kontraktsperioden, inkludert opplysninger om nye underleverandører.

(4) Ved anskaffelser av tjenester som skal leveres på steder som er under oppdragsgiverens direkte tilsyn, og bygge- og anleggsarbeider, skal oppdragsgiveren kreve slike opplysninger som nevnt i tredje ledd for underleverandørene som har kontrakt direkte med leverandøren, og som skal delta i utførelsen av tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene.

Kapittel 20. Frister

§ 20-1 beskriver fastsettelse av frister.

(1) Ved fastsettelsen av frister for mottak av forespørsler om å delta i konkurransen og tilbud skal oppdragsgiveren ta hensyn til kontraktens kompleksitet og tiden det tar for leverandørene å utarbeide forespørsler og tilbud.

(2) Oppdragsgiveren skal sette en tilbudsfrist som er forholdsmessig lenger enn minimumsfristen, dersom tilbudene bare kan utarbeides etter en befaring eller gjennomgang av anskaffelsesdokumentene på stedet.

(3) Oppdragsgiveren skal forlenge fristen for mottak av tilbud forholdsmessig dersom

a., det foretas endringer i anskaffelsesdokumentene som medfører at leverandørene trenger mer tid til å utarbeide et tilbud, jf. § 14-2 første ledd, eller

b., oppdragsgiveren gir tilleggsopplysninger senere enn seks dager før tilbudsfristen, eller senere enn fire dager i hastetilfeller, jf. § 14-2 annet ledd.

(4) Oppdragsgiveren er ikke forpliktet til å forlenge fristen etter tredje ledd dersom opplysningene er ubetydelige for utarbeidelsen av tilbudet eller leverandøren ikke har bedt om tilleggsopplysninger i rimelig tid før utløpet av fristen.

For frister knyttet til ulike anbudskonkurranser ser kapittel 20 i FOA.

Kapittel 23 tar for seg forhold ved gjennomføring av konkurransen. Her gis det instruks ved fremgangsmåte og invitasjoner.

§ 23-1.Fremgangsmåte ved valg av leverandør

(1) Oppdragsgiveren skal velge tilbud på grunnlag av tildelingskriteriene som er fastsatt etter § 18-1. For oppdragsgiveren tildeler kontrakt, skal han kontrollere at

- a., leverandøren oppfyller kvalifikasjonskravene
- b., det ikke foreligger andre grunner til avvisning
- c., leverandøren oppfyller eventuelle utvelgelseskriterier.

(2) Ved en åpen anbudskonkurranse kan oppdragsgiveren velge å evaluere tilbudene før han kontrollerer om leverandørene oppfyller kvalifikasjonskravene, eller om det foreligger andre grunner til avvisning.

§ 23-3.Tilbudet

- (1) Tilbudet skal være skriftlig og bindende.
- (2) Leverandøren har risikoen for uklarheter i tilbudet.

For ytterligere informasjon se kapittel 23.

Kapittel 25. Avslutning av konkurransen

§ 25-1.Meddelelse om valg av leverandør og begrunnelse

(1) Oppdragsgiveren skal skriftlig og samtidig gi de berørte leverandørene en meddelelse om valget av leverandør før kontrakten inngås. Oppdragsgiveren skal gi en begrunnelse for valget og angi en karensperiode i meddelelsen.

(2) Begrunnelsen skal inneholde navnet på den valgte leverandøren og en redegjørelse for det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler i samsvar med tildelingskriteriene.

(3) Oppdragsgiveren kan unnta visse opplysninger fra begrunnelsen dersom utsendelse vil

- a., hindre håndhevelsen av regler eller på annen måte være i strid med offentlige interesser,
- b., skade bestemte offentlige eller private virksomheters legitime økonomiske interesser eller
- c., skade konkurransen mellom leverandørene.

(4) Dersom oppdragsgiveren finner at beslutningen om valg av leverandør er i strid med forskriften, kan beslutningen omgjøres frem til kontrakten er inngått.

(5) Kontrakten anses inngått når begge parter har signert kontrakten.

Se § 25-4 for avlysning av konkurransen.

§ 25-5.Anskaffelsesprotokoll

- (1) Oppdragsgiveren skal føre protokoll for gjennomføringen av anskaffelsen.
- (2) Protokollen skal inneholde følgende opplysninger i den utstrekning de er relevante:
- a., oppdragsgiverens navn og adresse
 - b., en beskrivelse av hva som skal anskaffes, og den anslåtte verdien av anskaffelsen
 - c., begrunnelsen for ikke å dele opp kontrakten
 - d., begrunnelsen for å bruke konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring eller konkurransepreget dialog
 - e., begrunnelsen for å bruke konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring eller anskaffelse uten konkurranse
 - f., begrunnelsen for å bruke unntak fra kravet om bruk av elektronisk kommunikasjon ved mottak av tilbud
 - g., navnet på leverandørene som har levert forespørsler om å delta i konkurransen
 - h., navnet på leverandørene som er valgt ut i en konkurranse hvor det settes en grense for antallet deltakere, og begrunnelsen for utvelgelsen
 - i., navnet på leverandørene som har levert tilbud
 - j., navnet på leverandørene som er avvist, og begrunnelsen for å avvise deres forespørsler om å delta i konkurransen eller deres tilbud
 - k., navnet på leverandørene som har fått sine tilbud forkastet, og begrunnelsen for reduksjonen
 - l., opplysninger om tilfeller av inhabilitet eller konkurransevridning som følge av dialog med leverandører og eventuelle avhjelpende tiltak som er gjennomført
 - m., navnet på den valgte leverandøren, begrunnelsen for valget og kontraktens verdi
 - n., hvilke deler av kontrakten den valgte leverandøren planlegger at underleverandører skal utføre, og underleverandørenes navn, forutsatt at opplysningene er kjent
 - o., begrunnelsen for at oppdragsgiveren avlyser konkurransen
 - p., andre vesentlige forhold.
- (3) Når oppdragsgiveren tildeler kontrakter under en rammeavtale, gjelder plikten til å føre protokoll bare når oppdragsgiveren gjenåpner konkurransen.

Kapittel 26. Rammeavtaler, dynamiske innkjøpsordninger og gjennomføring av innovasjonspartnerskap

Rammeavtaler

§ 26-1. Rammeavtaler

- (1) Oppdragsgiveren skal følge forskriften ved inngåelsen av en rammeavtale.

(2) Oppdragsgiveren skal tildele kontrakter under en rammeavtale etter prosedyrene i § 26-2 eller § 26-3.

(3) Bare de oppdragsgiverne som er klart identifisert i kunngjøringen eller invitasjonen til å bekrefte interesse, kan tildele kontrakter under rammeavtalen. Bare de leverandørene som er parter i rammeavtalen, kan tildeles kontrakter under rammeavtalen.

(4) Oppdragsgiveren kan ikke inngå rammeavtaler for mer enn fire år, med mindre det foreligger særlige forhold, for eksempel knyttet til avtalens formål, investeringskostnader eller brukerens behov.

(5) Ved tildeling av kontrakter under en rammeavtale kan ikke oppdragsgiveren foreta vesentlige endringer i kontraktsvilkårene i rammeavtalen.

§ 26-2. Rammeavtaler med én leverandør

(1) Under rammeavtaler med én leverandør skal oppdragsgiveren tildele kontrakter på grunnlag av kontraktsvilkårene i rammeavtalen.

(2) Ved tildeling av kontrakt kan oppdragsgiveren kontakte leverandøren skriftlig og om nødvendig be ham om å utfylle tilbudet.

§ 26-3. Rammeavtaler med flere leverandører

(1) Dersom en rammeavtale med flere leverandører fastsetter alle kontraktsvilkårene, skal oppdragsgiveren fastsette en fordelingsnøkkel for tildeling av kontrakter under rammeavtalen. Fordelingsnøkkelene skal være angitt i anskaffelsesdokumentene.

(2) Dersom en rammeavtale med flere leverandører ikke fastsetter alle kontraktsvilkårene, skal oppdragsgiveren tildele kontrakter under rammeavtalen etter ny konkurranse mellom leverandørene.

(3) Dersom en rammeavtale med flere leverandører fastsetter alle kontraktsvilkårene, kan oppdragsgiveren fastsette at han på nærmere spesifiserte vilkår likevel vil tildele kontrakter under rammeavtalen etter ny konkurranse mellom leverandørene. Der vilkårene for å gjenåpne konkurransen ikke er oppfylt, skal han tildele kontrakten i samsvar med prosedyren i første ledd.

(4) Oppdragsgiveren skal gjenåpne konkurransen etter annet og tredje ledd på grunnlag av reglene som er angitt i anskaffelsesdokumentene for rammeavtalen. Dette kan være de samme reglene som ble brukt for å tildele rammeavtalen, eller andre regler. Oppdragsgiveren kan om nødvendig presisere reglene for å tilpasse dem til den bestemte kontrakten. Konkurransen skal gjennomføres på følgende måte:

a., Oppdragsgiveren skal skriftlig kontakte leverandørene som er i stand til å gjennomføre kontrakten.

b., Oppdragsgiveren skal fastsette en tilstrekkelig frist for mottak av tilbud. Ved fastsettelse av fristen skal oppdragsgiveren ta hensyn til kontraktens kompleksitet og tiden det tar for leverandørene å utarbeide tilbud.

c., Leverandørene skal gi tilbud skriftlig, og oppdragsgiveren kan ikke åpne dem før utløpet av tilbudsfristen.

d., Oppdragsgiveren skal tildele kontrakten til den leverandøren som har gitt det beste tilbudet på grunnlag av tildelingskriteriene angitt i anskaffelsesdokumentene for rammeavtalen.

Kapittel 28. Endringer i kontrakten og oppsigelse

§ 28-1. Endringer som er tillatt

(1) Oppdragsgiveren kan foreta følgende endringer i en kontrakt uten å gjennomføre en ny konkurranse etter forskriften:

- a., endringer som foretas etter en endringsklausul som nevnt i § 19-1 annet ledd;
- b., endringer som gir en prisøkning som er lavere enn
 - 1., terskelverdiene i § 5-3, og
 - 2., 10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien for vare- og tjenestekontrakter eller 15 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien for bygge- og anleggskontrakter.

Dette gjelder bare når anskaffelsens overordnede karakter ikke blir endret. Dersom det foretas flere endringer etter hverandre, skal prisøkningen beregnes på grunnlag av den samlede prisøkningen som følge av alle endringene;

- c., endringer som gjelder nødvendige tilleggsleveranser som ikke inngikk i den opprinnelige kontrakten. Dette gjelder bare når:
 - 1., skifte av leverandøren ikke kan skje av tekniske eller økonomiske grunner, for eksempel fordi tilleggsleveransene må kunne erstatte eller være kompatible med eksisterende utstyr, software, tjenester eller installasjoner som ble anskaffet ved den opprinnelige kontrakten;
 - 2., skifte av leverandøren vil føre til betydelige vanskeligheter eller vesentlige ekstrakostnader for oppdragsgiveren; og
 - 3., prisøkningen ikke overstiger 50 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien. Dersom det foretas flere endringer etter hverandre, gjelder denne begrensningen for hver enkelt endring. Slike endringer må ikke foretas for å omgå forskriften;
- d., endringer som er nødvendige som følge av omstendigheter som en aktsom oppdragsgiver ikke kunne forutse. Dette gjelder bare når
 - 1., anskaffelsens overordnede karakter ikke blir endret; og
 - 2., prisøkningen ikke overstiger 50 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien. Dersom det foretas flere endringer etter hverandre, gjelder denne begrensningen for hver enkelt endring. Slike endringer må ikke foretas for å omgå forskriften;
- e., endringer som gjelder skifte av leverandøren ved at en ny leverandør helt eller delvis trer inn i den eksisterende leverandørens rettigheter og plikter som følge av en omstrukturering, for eksempel ved overtakelse, fusjon, oppkjøp eller konkurs. Dette gjelder bare når
 - 1., den nye leverandøren oppfyller de opprinnelige kvalifikasjonskravene,
 - 2., det ikke foretas andre vesentlige endringer i kontrakten og
 - 3., skiftet av leverandøren ikke skjer for å omgå forskriften;

f., endringer, uavhengig av verdi, som ikke er vesentlige, jf. § 28-2.

(2) Dersom kontrakten inneholder en prisindeksklausul, skal prisøkningen som følge av endringer etter første ledd bokstav b til d beregnes med utgangspunkt i den justerte prisen.

(3) Oppdragsgiveren skal kunngjøre endringer som nevnt i første ledd bokstav c og d etter § 21-1.

§ 28-2. Vesentlige endringer

En endring er ikke tillatt etter § 28-1 første ledd bokstav f dersom den fører til at innholdet i kontrakten blir vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten. En endring er alltid vesentlig dersom den

a., gjelder nye betingelser som, dersom de hadde vært en del av den opprinnelige konkurransen, ville ha ført til at andre leverandører potensielt kunne ha deltatt, eller at oppdragsgiveren kunne tildelt kontrakten til en annen leverandør,

b., endrer kontraktens økonomiske balanse til fordel for leverandøren,

c., utvider kontraktens omfang betydelig eller

d., gjelder skifte av leverandøren i andre tilfeller enn dem som er nevnt i § 28-1 første ledd bokstav c.

§ 28-3. Oppsigelse i særlige tilfeller

Oppdragsgiveren kan si opp en kontrakt dersom

a., det er foretatt vesentlige endringer i kontrakten som krever at oppdragsgiveren gjennomfører en ny konkurranse, jf. § 28-2,

b., leverandøren på tidspunktet for tildeling av kontrakten var i en situasjon som nevnt i § 24-2 annet ledd eller

c., EFTA-domstolen har slått fast at oppdragsgiveren har begått et brudd på EØS-avtalen som innebærer at oppdragsgiver ikke skulle ha inngått kontrakten med den valgte leverandøren.

Retningslinjer for innkjøp og anskaffelser ved NHH

For å gjøre innkjøpsprosessen smidigere har NHH inngått en rekke rammeavtaler som bestillerne kan handle direkte fra. På de områdene NHH har inngått en rammeavtale, plikter du å bruke NHH sine avtaler og leverandører.

Dersom vi ikke har en avtale for det du skal kjøpe inn gjelder følgende.

Er det et enkeltkjøp under 100.000,- eks. mva. kan dette kjøpes uten rådgivning og bistand fra økonomi/innkjøp. Er estimert kostnad rett under grensen bør man følge prosedyre for kjøp over verdien. Det er ikke lov å dele opp et kjøp for å komme under terskelverdien.

For enkeltkjøp over 100.000,- eks. mva. skal du alltid be om bistand fra innkjøp. Det vi har behov for er:

- Beskrivelse av hvilken vare eller tjeneste man ønsker å kjøpe
- Behov for levering, installasjon, opplæring, garanti, service og support osv.
- Prisestimat
- Tidsplan
- Potensielle leverandører (minst 3)
- Bekreftelse fra BDM

Det føres anskaffelsesprotokoll for alle innkjøp som overstiger 100.000,- eks. mva. som arkiveres av innkjøp i vårt arkivsystem, og sendes videre for opprettelse av leverandør i vårt leverandørregister.

Hvordan estimere verdi?

- Bakgrunn av tidligere kjøp
- Undersøke markedet (hente inn priser – dette betyr ikke det samme som å gjennomføre konkurranse)

En anskaffelsesprosess tar normalt sett 3-6 mnd. å gjennomføre fra behovene oppstår til anskaffelsen er ferdig dokumentert i vårt arkivsystem. Derfor er det viktig å være tidlig ute med å kontakte oss for hjelp.

Våre rammeavtaler er forpliktende og setter vilkår for de kjøp som gjøres igjennom avtaleperioden. Avtaleperioden varer frem til utløpsdato eller til kontraktsverdien er realisert. Rammeavtaler er viktige for oss for å sørge for gode priser, oppfølging av leverandørers forpliktelser og muligheten til å påvirke bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering. En sentral faktor for å sørge for godt samarbeid med våre rammeavtaleleverandører er at vi er lojale mot avtalen som er inngått.

Behov for rammeavtale?

- Ved løpende behov for hyppige innkjøp av varer eller tjenester av samme art
- Reduserer administrasjonskostnader og ressursbruk
- Pris, levering, garanti og vedlikehold fastsatt gjennom vilkår og betingelser
- Jo bredere avtalen dekker NHHs behov som helhet, jo bedre
- Kan bestå av én eller flere leverandører
- Maksimal avtaletid er 4 år

Avvik fra bestilling skal rapporteres til økonomiavd. ved å bruke avviksskjema og sende det til innkjop@nhh.no.

Sak 10/24 Vedlegg 2

Rapport for gjennomført internkontroll

Til	Rektor Øystein Thøgersen
Fra prosessleder	Magne Ludvigsen
Godkjent av prosesseier	Björg Marit Eknes
Deltakere i prosessen	Thor-Inge Næsset, Magne Ludvigsen, Aleksander Hedum, Björg Marit Eknes, Anita Jensen
Dato	1. februar 2024

1) Tema

Prosess	Innkjøp av IT-brukerutstyr ved IT-avdelingen
Bakgrunn for internkontrollen	<p>IT-avdelingen gjennomfører en stor mengde innkjøp av personlig IT-utstyr. Innkjøpene er knyttet til betingelser i rammeavtaler som er gjeldende for hele UH-sektoren.</p> <p>For IT-avdelingen er det knyttet utfordringer til hvordan behov blir formidlet til innkjøpsansvarlig ved enheten. Det er etablerte rutiner, men disse følges ikke alltid. Prosessen videre fra innkjøpet blir utført og til sluttbruker har mottatt produktet, består av mange oppgaver i flere ledd. Prosessen omfatter innkjøp, mottak, klargjøring og utlevering av utstyr. Det eksisterer etablerte rutiner.</p> <p>Det er ønskelig å gjennomføre en internkontroll for innkjøp av IT-brukerutstyr ved IT-avdelingen. En gjennomgang av prosessen vil kunne bidra til effektivisering, kvalitetsforbedring og økonomiske besparelser.</p>

2) Mål for prosessen

Målrettet og effektiv drift	<ul style="list-style-type: none"> - Innkjøpsprosessene ved IT-avdelingen skal utføres på en effektiv måte, med høy kvalitet i arbeidet og med en klar ansvarsfordeling internt og eksternt. - Effektivisering av innkjøpsprosessene skal kunne bidra til redusert ressursbruk.
Pålitelig rapportering	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon som formidles internt som grunnlag for beslutninger og informasjon som kommuniseres til nyansatte, skal være i samsvar med interne retningslinjer.
Etterlevelse av lover, regler og retningslinjer	<ul style="list-style-type: none"> - Innkjøpsprosessene ved IT-avdelingen skal utføres i samsvar med interne retningslinjer og gjeldende lover og regler.

3) Aktuelle lover, forskrifter, interne retningslinjer etc.

Tittel	Lovhenvisninger og lenker (evt. vedlegg med tekstutdrag)
Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)	lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 nr. 73 med tilhørende forskrifter https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2016-06-17-73
Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)	forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr. 974 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-08-12-974
Anskaffelser ved NHH – interne retningslinjer	https://www.nhh.no/paraplyen/okonomi/innkjop/

4) Beskrivelse av prosessen

Behov:

Brukere melder inn

- til institutt via skjema
- til IT via Helpdesk e.l.

Institutter/avdelinger melder inn

IT-avdelingen tar initiativ

Skjema:

Bruker fyller ut og sender til institutt for godkjenning

Institutt fyller ut og godkjenner

IT-avdeling fyller ut og godkjenner ved bruk av IT-midler

IT-avdelingen fyller ut og sender til institutt for godkjenning

Bestilling:

Tas fra lager dersom standardvare – omposteres ved bruk av annen finansiering, ellers ikke

Bestilles direkte på budsjettenhet dersom aktivering ikke behøves

Bestilles og aktiveres på IT-midler for deretter å omposteres til annen finansiering

Utfordringer:

Arbeidsflyt: - kjennskap til arbeidsflyt, bestilling

Skjema: - kjennskap til skjema, korrekt utfylling av skjema

Finansiering: - hva dekkes av IT, hva dekkes av institutt og hva dekkes av den enkelte ansatt
(Korrekt) utfylling av konteringsdetaljer

Nettbutikker: - hva er IT-utstyr og hva må kjøpes via IT
- kjennskap til leverandører og anbudsavtaler
- bruk av lenker, korrekt identifisering av ønsket produkt
- regler rundt kjøp av utstyr som ikke er tilgjengelig

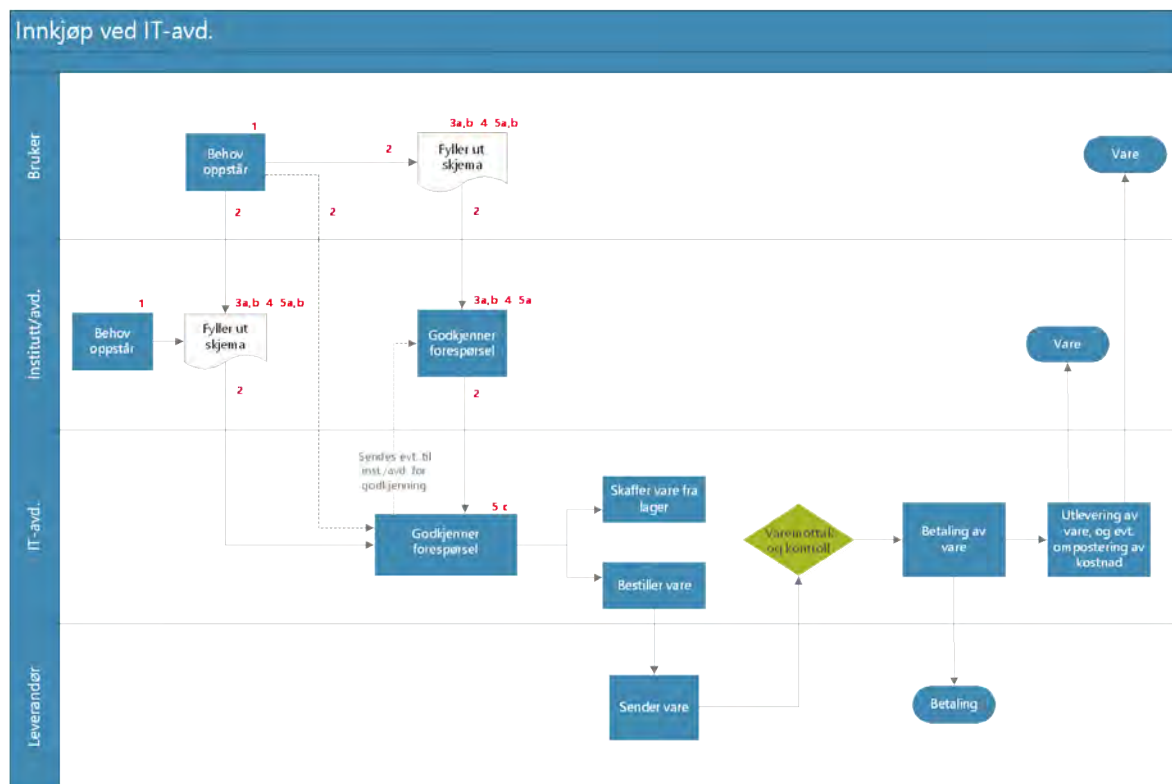
Utfordringer spesielt for administrative enheter

Skille mellom behov og ønsker

Hva kan avdelingene bruke penger på av ekstraordinært IT-utstyr til sine ansatte?

Hvem beslutter hva den enkelte kan få?

Prosessmodell – figur med risikofaktorer og kontrollpunkter

5) Risikoanalyse

■ Tiltak må iverksettes
 ■ Risiko må overvåkes og tiltak bør vurderes
 ■ Risiko bør overvåkes
 ■ Risiko kan aksepteres

Mål for prosessen

- ✓ Målrettet og effektiv drift:
 - Innkjøpsprosessene ved IT-avdelingen skal utføres på en effektiv måte, med høy kvalitet i arbeidet og med en klar ansvarsfordeling internt og eksternt.
 - Effektivisering av innkjøpsprosessene skal kunne bidra til redusert ressursbruk.
- ✓ Pålitelig rapportering:
 - Informasjon som formidles internt som grunnlag for beslutninger og informasjon som kommuniseres til nyansatte, skal være i samsvar med interne retningslinjer.
- ✓ Etterlevelse av lover, regler og retningslinjer:
 - Innkjøpsprosessene ved IT-avdelingen skal utføres i samsvar med interne retningslinjer og gjeldende lover og regler.

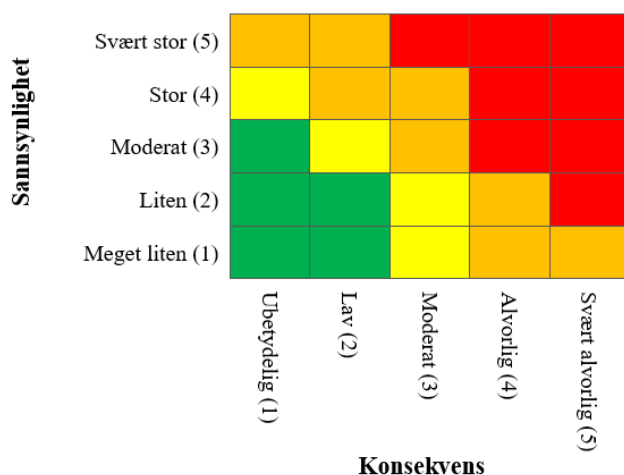
Risikofaktorer	Risiko- vurdering (s, k)	Tiltak og kommentarer
1. Behovsvurdering:		
Uklart skille mellom behov og ønsker		Tiltak: - Sikre informasjonsflyt om gjeldende standardpakker for IT-utstyr
2. Arbeidsflyt:		
Manglende kjennskap til arbeidsflyt for bestilling av IT-utstyr		Dette blir gjennomgått i økonomiavdelingens halvårlege innkjøpsforum. Ikke behov for særskilte tiltak.
3. Bestillingsskjema:		
a) Manglende kjennskap til bestillingsskjema		Ikke behov for særskilte tiltak.
b) Mangelfull og/eller feil utfylling av bestillingsskjema		Evt. mangelfull eller feil utfylling av bestillingsskjemaet medfører unødvendig ressursbruk for IT-avd. Tiltak: - IT-avd. vil gjøre endringer i skjemaet, slik at det blir mer selvforklarende.
4. Finansiering:		
Manglende kjennskap til hva som dekkes av IT-avd., institutt og den enkelte ansatte		Retningslinjer er utarbeidet av IT-avd. Retningslinjene bør revideres, iht. dagens priser o.l. Tiltak: - IT-avd. reviderer retningslinjene, og formidler disse til organisasjonen

5. Innkjøp via nettbutikker:		
a) Manglende kjennskap til hva som defineres som IT-utstyr, og hva som må kjøpes via IT-avd.		Det er ikke utarbeidet retningslinjer for dette. Tiltak: - IT-avd. utarbeider retningslinjer. - Disse vil bli gjennomgått i økonomiavdelingens halvårslige innkjøpsforum.
b) Feil bruk av lenker og/eller feil identifisering av ønsket produkt		Innkjøp skal kun gjøres fra leverandører som NHH har rammeavtaler med. Det må benyttes lenker til disse leverandørene. Tiltak: - Øk.avd. sørger for at oversikt over rammeavtaler til enhver tid er oppdatert. - IT-avd. publiserer informasjon om innlogging til leverandørenes nettsider. Dette gjennomgås i økonomiavdelingens halvårslige innkjøpsforum.
c) Manglende policy for kjøp av utstyr som ikke er tilgjengelig hos leverandører som NHH har rammeavtale med		Tiltak: - IT-avd. utarbeider retningslinjer i samråd med Øk.avd.

VEILEDNING FOR RISIKOVURDERINGEN

■ Tiltak må iverksettes
 ■ Risiko må overvåkes og tiltak bør vurderes
 ■ Risiko bør overvåkes
 ■ Risiko kan aksepteres

6) Oppsummering av internkontrollen

Vurdering av risikoanalysen, endringer av opprinnelig prosess, iverksatte tiltak etc.

Høsten 2023 ble det satt i gang et arbeide hvor man gjennomgikk anskaffelsesprosessen for IT-brukerutstyr på NHH. Internkontrollen har avdekket at prosessen stort sett gjennomføres på en god måte, men at endringer i anbud, leverandører og standardassortiment, stiller krav til kontinuerlig oppdatering av informasjonen som er tilgjengelig for brukere og bestillere ved institutter og avdelinger.

En samlet vurdering er at den generelle risiko tilknyttet anskaffelsesprosessen er lav. Sannsynligheten for at feil oppstår er i hovedsak lav. Konsekvensene av de feil som gjøres er i hovedsak merarbeid i forbindelse med avklaring av kjøp og finansiering i tillegg til generell forsinkelse i anskaffelsen. I sjeldne tilfelle medfører mangelen på kjennskap til innkjøpsrutinene til at utstyr blir kjøpt inn fra leverandører NHH ikke har rammeavtale med.

IT-avdelingen har i løpet av kvalitetssikringsprosessen identifisert og startet gjennomføring av følgende tiltak:

- Forbedring av bestillingsskjemaet slik at det blir mer selvforklarende.
- Presisering av retningslinjer for hva som dekkes av IT-avdelingen og hva som må dekkes av institutt/avdeling eller den enkelte ansatte.
- Informasjon på økonomiavdelingens innkjøpsforum om gjeldende regler og prosedyrer rundt innkjøp.

Gjenstående arbeid består i å forbedre og synliggjøre IT-avdelingens nettside, slik at all informasjon blir lett tilgjengelig og søkbar for NHHs ansatte. Dette er en prosess som er påbegynt i samarbeid med kommunikasjonsavdelingen.

Siste punkt er å sørge for kontinuerlig oppdatering av gjeldende informasjon og ikke minst sørge for at informasjon om oppdateringer blir kommunisert ut i organisasjonen.

7) Videre prosess / gjenstående arbeid

Tema/område	Konkrete tiltak	Tidsplan	Ansvarlig
Informasjonsflyt	Sikre informasjonsflyt om gjeldende standardpakker for IT-utstyr	Kontinuerlig	IT-avd.
Bestillingsskjema	Bestillingsskjema endres slik at det blir mer selvforklarende.	Vår 2024	IT-avd.
Retningslinjer for hva som dekkes av IT-avd., institutt og den enkelte ansatte	Eksisterende retningslinjer revideres, iht. dagens priser o.l. Retningslinjene formidles til organisasjonen.	Vår 2024	IT-avd.
Retningslinjer for hva som defineres som IT-utstyr, og hva som må kjøpes via IT-avd.	Retningslinjer utarbeides og gjennomgås i Øk.avd.'s halvårlege innkjøpsforum.	Vår 2024	IT-avd.
Rammeavtaler	Øk.avd. oppdaterer oversikt over rammeavtaler. IT-avd. publiserer informasjon på sine nettsider, om innlogging til leverandørenes nettsider.	Kontinuerlig	IT-avd. / Øk.avd.
Kjøp av utstyr som ikke er tilgjengelig hos leverandører som NHH har rammeavtale med	IT-avd. utarbeider retningslinjer i samråd med Øk.avd.	Vår 2024	IT-avd. / Øk.avd.

Sak 10/24 Vedlegg 3

Oversikt over alle internkontroller, fra systemet ble etablert i 2015

Nr	Prosess	Tidspunkt	Ansvarlig avd.
1	Overføring av persondata til Cristin (pilot)	Vår 2015 Rapport ferdig: Mars 2015	FAA
2	Refusjoner fra NAV	Vår 2015 / Høst 2015 Rapport ferdig: Aug. 2015	HR
3	Utdanningsdata til DBH	Vår 2015 / Høst 2015 Rapport ferdig: Aug. 2015	STU
4	Variabel lønn	Høst 2015 / Vår 2016 Rapport ferdig: Mars 2016	ØK
5	B-tillegg for forskningsprosjekter	Høst 2015 / Vår 2016 Rapport ferdig: April 2016	FAA
6	Opptak NHHE	Vår 2016 Rapport ferdig: Juni 2016	NHHE
7	Etterlevelse av offentlighetsloven	Høst 2016 / Vår 2017 Rapport ferdig: Febr. 2017	HR
8	Rapportering av data til FT-rangering	Vår 2017 Rapport ferdig: Mai 2017	FAA
9	Eksamensprosessen ved NHHE	Høst 2017 Rapport ferdig: Des. 2017	NHHE
10	Sensorkommisjon og sensorhonorar	Høst 2017 / Vår 2018 Rapport ferdig: Mars 2018	STU
11	Rapportering og analyse av opptaks- og søkertall	Høst 2018 Rapport ferdig: Des. 2018	STU
12	Lønnsforhandlings-prosessen	Høst 2018/Vår 2019 Rapport ferdig: Juni 2019	HR
13	Relasjonen NHH-SNF	2019/2020 Rapport ferdig: April 2021	FAA / ØK
14	Evalueringsrutiner NHHE	Høst 2019 Rapport ferdig: Des. 2019	NHHE
15	Opphavsrett og undervisning	Høst 2019 Rapport ferdig: Jan. 2020	FAA
16	Reverse charge	Høst 2020 / Vår 2021 Rapport ferdig: Febr. 2021	ØK
17	Tilgangsstyring i økonomi- og lønssystemet	Høst 2020 / Vår 2021 Rapport ferdig: Mars 2021	ØK
18	Onboarding av nyansatte	Vår 2021 / Høst 2021 Rapport ferdig: Jan. 2022	KOM
19	Rutine for utgående fakturering	Vår 2022 Rapport ferdig: Sept. 2022	ØK
20	GDPR regler/rutiner i NHHE administrative prosesser	Høst 2022 Rapport ferdig: Febr. 2023	NHHE

Nr	Prosess	Tidspunkt	Ansvarlig avd.
21	Anskaffelser ved eiendomsavdelingen	Vår 2023 Rapport ferdig: Juni 2023	Eiendom
22	Innkjøp av IT-brukerutstyr ved IT-avdelingen	Høst 2023 / Vår 2024 Rapport ferdig: Febr. 2024	IT
23	Helhetlig gjennomgang av NHHs prosesser for registrering/rapportering til Cristin	Høst 2023 /2024	FAA
24	Midlertidige ansettelse under ett år	2024	HR
25	Prosess knyttet til IT-utstyr som IT-avdelingen tilbyr i forbindelse med eksamensavvikling	2024	IT

ØKONOMIRAPPORT PR. 3. TERTIAL 2023

Saksbehandler Liv Wilhelmsen
Arkivreferanse 23/03151-9

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
Styret ved Norges Handelshøyskole	05.03.2024	11/24

Forslag til vedtak:

Styret tar økonomirapporten for 2023 til etterretning.

Styret vedtar revidert investeringsplan for 2024 slik den er presentert i vedlegg 1.

Styret godkjenner årsregnskapet for 2023 for Norges Handelshøyskole slik det er presentert under punkt 2.

Styret vedtar overføringer og budsjettjusteringer som omtalt i punkt 4 og i vedlegg 3. Disponeringen tas inn i vedtatt budsjett for 2024 som ble presentert i styremøtet desember (sak 64/23). Styret vedtar revidert forslag til budsjett for 2024 i henhold til tabell 5.

Styret godkjenner årsregnskap til Kunnskapsdepartementet (KD) for 2023 slik det er presentert i vedlegg 4.

Bakgrunn:

1. Innledning

I tillegg til saksfremlegget, består økonomirapporten av følgende vedlegg:

- Vedlegg 1 - Revidert investeringsplan for 2024-2034
- Vedlegg 2 - Regnskap 2023 for NHH Executive (u.off. jf. offl § 23 første ledd)
- Vedlegg 3 - Overføringer og budsjettjusteringer 2024
- Vedlegg 4 - Årsregnskap 2023 til Kunnskapsdepartementet

2. Årsregnskap 2023, NHH

Årets resultat viser et samlet underskudd på kr 9,4 mill., med et positivt budsjettavvik på kr 92,8 mill. Som forventet har det positive budsjettavviket økt siden 2. tertialrapporteringen.

Tabell 1: Resultatregnskap for NHH, 2023

	BFV		BOA		NHH totalt		
	Regnskap per 31.12.23	Budsjett per 31.12.23	Regnskap per 31.12.23	Budsjett per 31.12.23	Regnskap per 31.12.23	Budsjett per 31.12.23	Avvik per 31.12.23
<i>tall i kr 1.000</i>							
Bevilgning	633 826	618 765	0	0	633 826	618 765	-15 061
Bevilgning benyttet til inv.formål	-46 858	-56 614	0	0	-46 858	-56 614	-9 756
Bevilgning til avskrivninger	31 579	30 000	0	0	31 579	30 000	-1 579
Tilskudd og overføringer			96 295	97 406	96 295	97 406	1 111
Salgs- og leieinntekter	6 476	4 693	72 257	79 595	78 733	84 289	5 555
Andre driftsinntekter	3 879	1 858	595	0	4 474	1 858	-2 616
Sum driftsinntekter	628 902	598 702	169 147	177 001	798 049	775 704	-22 345
Lønnskostnader	397 125	411 063	109 290	103 867	506 415	514 930	8 516
Av- og nedskrivninger	31 579	30 000	0	0	31 579	30 000	-1 579
Andre driftskostnader	200 163	255 016	69 091	77 888	269 254	332 904	63 650
Sum driftskostnader	628 868	696 079	178 381	181 755	807 248	877 835	70 586
Driftsresultat	34	-97 377	-9 234	-4 754	-9 199	-102 131	-92 932
Finansinntekter	144		420	0	565	0	-565
Finanskostnader	318	10	398	0	716	10	-706
Sum finansposter	-174	-10	23	0	-151	-10	141
Interne overføringer lønn/drift	-57 224	-45 887	57 224	45 887	-0	0	0
Indirekte kostnader	40 243	33 773	-40 243	-33 773	0	-0	-0
Sum interne overføringer	-16 981	-12 114	16 981	12 114	-0	-0	0
Resultat av periodens aktiviteter	-17 121	-109 501	7 769	7 360	-9 351	-102 141	-92 790

De vesentligste årsakene til avviket mellom budsjettet og regnskapsført resultat for NHH samlet er følgende:

Inntekt fra bevilgninger – positivt avvik kr 26,4 mill.

Det positive avviket på kr 26,4 mill. er delvis knyttet til tilleggsbevilgningen, kr 15,6 mill., som ble tildelt i revidert nasjonalbudsjett i juni. I tillegg er bevilgning benyttet til investeringsformål kr 9,8 mill. lavere enn budsjettet, noe som fører til et positivt inntektsavvik (bokføres som utsatt bevilgning).

Inntekt fra tilskudd og overføringer og Salgs- og leieinntekter – negativt avvik kr 6,7 mill.

Det er foretatt en omklassifisering av inntekter fra tilskudd til oppdrag ved NHHE, så det er hensiktsmessig å se disse to inntektsområdene under ett. Samlet sett er det et negativt avvik på kr 6,7 mill. Dette følger av et negativt avvik innenfor øvrig BOA på kr 13,2 mill. som i hovedsak skyldes forsinkelser i planlagt reiseaktivitet og gjennomføring av eksperimenter. Imidlertid veies dette delvis opp av et positivt avvik ved NHHE og BFV på kr 7 mill. Inntektene innen etter- og videreutdanningsvirksomheten (NHHE) har hatt en betydelig økning som følge av flere studenter til programmene.

Lønn og sosiale kostnader – positivt avvik kr 8,5 mill.

Innen BFV er det et positivt avvik på kr 13,9 mill. Mindreforbruket skyldes i hovedsak reversering av for mye avsatt pensjonskostnad til SPK og forsinkelser i rekruttering til administrative stillinger. Innenfor BOA har det vært et merforbruk på lønnsområdet, kr 5,7 mill., som i hovedsak er knyttet til NHHs egeninnsats i prosjektene.

Lønnskostnadene, korrigert for tilbakeføring av for høy avsatt pensjonskostnad til SPK, har økt med 10,5% i forhold til 2022. Antall årsverk har økt med 3,6%, og gjennomsnittlig årsverkskostnad har økt med 6,9%.

Andre driftskostnader – positivt avvik kr 63,7 mill.

Til tross for økte kostnader til eiendomsdrift, kjøp av databaser og annen programvare fra utlandet sammenlignet med 2022, er det samlede underforbruket innenfor BFV kr 54,8 mill. I budsjettet var det forutsatt en høy aktivitet innenfor faglige aktiviteter, noe som har vist seg å være for optimistisk. Basert på erfaringene de siste par årene vil budsjetteringspraksisen endres i 2024 slik at budsjettet blir mer forventningsrett.

Innen øvrig bidrags- og oppdragsaktivitet ekskl. NHHE er det et underforbruk på kr 14,2 mill. I første del av året var det forsinkelser i rekruttering av prosjektansatte, noe som har bidratt til lavere reise- og seminaraktivitet og en viss reduksjon i gjennomføringen av eksperimenter sammenlignet med det som var planlagt. Ved NHHE er driftskostnadene noe høyere enn budsjettert og veier opp noe av underforbruket.

Andre driftskostnader har økt med 7,7% sammenlignet med 2022, og er i hovedsak knyttet til pris- og valutakursendringer.

Interne overføringer

Det er overført kr 57,2 mill. fra BFV i form av egeninnsats i forskningsprosjektene. Om lag 35 årsverk er egenfinansierte. I tillegg er ca. 31 årsverk finansiert av eksterne midler. NHHE og øvrig BOA er blitt belastet med til sammen kr 40,2 mill. i indirekte kostnader (IK), og netto overførte midler fra BFV til BOA er kr 16,9 mill. mot budsjettert kr. 12,1 mill.

3. Avslutning av regnskapet for 2023

Tabell 1 viser et negativt resultat innenfor BFV på kr 17,1 mill. Av dette dekkes kr 15,4 mill. av ubrukt bevilgning og kr 1,7 mill. dekkes av instituttens overskuddsmidler. På grunn av positivt resultat innenfor BOA ender det samlede underskuddet på kr 9,4 mill. i 2023. Ved inngangen av året var ubrukt bevilgning kr 98,6 mill., og ved utgangen av året er denne redusert til kr 83,2 mill. Det foreslås at kr 30,9 mill. benyttes til andre formål og kr 52,3 mill. avsettes til investeringer, se tabell 2 der oppstillingen er sammenlignbar med årsregnskapspakken til KD.

Tabell 2: Utgående balanse 2023

Avregninger KD	UB 2023
Andre formål	30 938
Investeringer	52 262
Tilført overskudd fra NHHE - sentralt	25 896
Tilført overskudd fra NHHE - institutter	17 253
Opptjent overskudd ved NHHE - ufordelt	3 026
Sum avregninger KD	129 375
Virksomhetskapital	
Virksomhetskapital sentralt	55 572
Virksomhetskapital institutter	23 124
Sum virksomhetskapital	78 696
Sum avsetninger	208 071

tall i kr 1.000

4. Forslag til revidert budsjett 2024 og overføring av midler

I desember 2023 vedtok styret et budsjett for BFV med et underskudd på kr 57,2 mill. Budsjettet var utarbeidet med utgangspunkt i en prognose på kr 72,1 mill. i ubrukt bevilgning, mens faktisk ubrukt bevilgning endte på kr 83,2 mill. I forbindelse med avslutning av regnskapet foreslås budsjettjusteringer som til sammen innebærer en kostnadsøkning på kr 12,4 mill. Kostnadsøkningen vil i hovedsak bli benyttet til faglige aktiviteter. Tabell 3 viser forslag til justert budsjett for 2024. En mer detaljert redegjørelse for de ulike tiltakene finnes i vedlegg 3.

For å skape et mer forventningsrett budsjett, er ikke brukte midler tilhørende institutter blitt lagt inn i budsjett 2024 som tidligere. I dialog med instituttene er det kartlagt hvor mye av brukte drifts- og forskningsmidler fra 2023 som vil bli benyttet i 2024. Tabell 4 angir forslag til overføring av midler.

Tabell 3: Forslag til budsjettjusteringer, budsjett 2024

Forslag til budsjettjusteringer	Beløp
Redusert bevilgning KD	723
Justert dekningsbidrag BOA	2 345
Drift og forskningstiltak institutt	15 401
Øvrige budsjettjusteringer	2 178
Planlagt bruk overskuddsmidler NHHE	3 131
Redusert investeringsbudsjett	-11 334
Sum forslag endringer i budsjett 2024	12 444
Resultat 2024, forslag etter justeringer	-69 602

tall i kr 1.000

Tabell 4: Forslag til overføring av ubrukte midler

Overførte midler	UB 2023	Planlagt benyttet i 2024	Overførte midler til senere år
Driftsmidler institutt	6 419	1 314	5 105
Forskningstiltak institutt	41 509	14 087	27 422
Sum	47 928	15 401	32 527

tall i kr 1.000

Tabell 5: Revidert forslag til budsjett 2024, etter budsjettjusteringer

Tall i kr 1.000	Budsjett 2024 (des. 2023)	Budsjett 2024 (mar. 2024)
- Bevilgning fra KD	640 188	639 465
- Studieavgift studenter utenfor EØS/Sveits	1 879	1 879
- Dekningsbidrag NHHE	16 984	14 639
Sum dekningside	659 051	655 983
- Fagstab	208 883	221 761
- Administrativ bemanning institutter	20 493	21 448
- Stipendiater	48 694	52 384
- Administrative enheter	112 522	118 489
- Lønnsøkning 2023 og ekstra arbeidsgiveravgift	25 512	2 022
- Lønnsøkning 2024	12 975	12 975
- Lønnsrefusjoner	-2 000	-2 000
- Yrkesskadeforsikring	250	250
- Underforbruk lønnsrammer	-6 000	-6 000
Sum fastlønn	421 329	421 329
- Institutter	10 736	15 181
- Institutter - forskningstiltak	963	15 050
- Utvalg	9 585	10 085
- Eksamen, sensur og adm.	13 400	13 400
- Styret - honorar og drift	2 500	2 500
- Driftsmidler forvaltet av administrative enheter	74 474	75 190
Sum drift, ikke bygningsrelatert	111 658	131 406
- Husleie / drift leide bygg	94 161	94 623
- Husleie / drift Bontelabo	4 263	4 263
Sum drift bygg	98 424	98 886
- Vedlikeholdsinvesteringer, IT	10 350	10 050
- Vedlikeholdsinvesteringer, eiendom	3 100	3 100
Sum vedlikeholdsinvesteringer	13 450	13 150
Sum faste kostnader	644 861	664 771
- Til enhetene	5 023	5 023
- Prosjektrettede tiltak	8 840	9 340
Sum forpliktete tiltak	13 863	14 363
Sum faste og forpliktete kostnader	658 724	679 134
Overskudd (+) / underskudd (-) grunnbudsjett	327	-23 151
- Nye tiltak	15 405	15 405
- Investeringer, langsiktig	42 080	31 046
Sum avsatt til nye tiltak og investeringer	57 485	46 451
Budsjett 2024 - merforbruk utover BFV-tildeling 2024 og tilført DB	-57 158	-69 602

Med bakgrunn i revidert budsjettert resultat for 2024 er utgående balanse 2024 estimert til kr 146,4 mill., se tabell 6.

Tabell 6: Inngående balanse 2024 og estimert utgående balanse 2024

Avregninger KD	IB 2024	UB 2024
Andre formål	30 938	8 663
Investeringer	52 262	8 066
Tilført overskudd fra NHHE - sentralt	25 896	25 896
Tilført overskudd fra NHHE - institutter	17 253	14 122
Opptjent overskudd ved NHHE - ufordelt	3 026	10 913
Sum avregninger KD	129 375	67 660
Virksomhets kapital		
Virksomhetskapital sentralt	55 572	55 572
Virksomhetskapital institutter	23 124	23 124
Sum virksomhets kapital	78 696	78 696
Sum avsetninger	208 071	146 356

tall i kr 1.000

4. Oppsummering

Det er fremdeles en noe høy avsetning knyttet til ubrukt bevilgning. Dette kan i hovedsak forklares med lavere forskningsaktivitet enn planlagt, og at noen investeringstiltak har blitt gjennomført til lavere kostnad enn planlagt. I tillegg er noen investeringstiltak utgått eller utsatt til 2024.

De siste par årene har det vært en betydelig økning i eksternt finansiert virksomhet, både innen forskningsaktiviteten og salg- og oppdragsvirksomhet (NHHE). I 2023 utgjorde eksterne inntekter nær 23% av samlede driftsinntekter. En høy andel eksterne inntekter innebærer en viss risiko. Det er derfor viktig for høyskolen å ha reserver til perioder med lavere tilfang av eksterne inntekter.

Den økonomiske situasjonen vurderes som tilfredsstillende både på kort og lang sikt. Det forventes at kontantstrømmen i løpet av de nærmeste årene vil kunne få en noe svakere utvikling, blant annet som følge av at ekstra studieplasser som ble tildelt under pandemien, fases ut. Det er i tillegg en viss usikkerhet knyttet til hvordan ny finansieringsmodell vil påvirke fremtidige bevilgninger. Det er derfor viktig å sørge for at faste kostnader på lang sikt ligger på et nivå som gjør at høyskolen kan tåle en viss endring i årlige bevilgninger uten at dette i for stor grad påvirker evnen til å kunne gjennomføre strategiske satsninger.

For en samlet oversikt over budsjett for BFV og BOA for 2024, se tabell 7.

Tabell 7: Forslag til revidert budsjett 2024, NHH totalt

Samlet aktivitet NHH	BFV	BOA	NHH totalt
- Bevilgning fra KD	639 465		639 465
- Inntekt	1 879	190 501	192 380
- Dekningsbidrag	14 639	-14 639	0
Sum Dekningssiden	655 983	175 862	831 845
- Fastlønn	421 329	121 037	542 366
- Driftskostnader	230 292	66 859	297 151
- Investeringer	44 196		44 196
- Forpliktete og nye tiltak	29 768		29 768
- Ekstern overskuddsdeling		982	982
- Netto tilført fra BFV		-20 904	-20 904
Sum Kostnadssiden	725 585	167 974	893 559
Årets over- (+) underskudd (-)	-69 602	7 888	-61 714

tall i kr 1.000

Vedlegg:

1. Revidert investeringsplan for 2024-2034
2. Regnskap 2023 for NHH Executive (u.off. jf. offl § 23 første ledd)
3. Overføringer og budsjettjusteringer 2024
4. Årsregnskap 2023 til Kunnskapsdepartementet

Vedlegg 1: Investeringsplan NHH, 2024

(tall i 1 000 kr.)	Budjett 2023	Faktisk 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Sum 2024-2034	Sum avsatt i note 15	Note 15: Påbegynte investeringer	Note 15: Vedtatt, ikke påbegynt		
Undervisningsrom Bibliotek	200	974												0					
Ny personalkantine	40	1 133												0					
Lounges/arbeidsrom studentene i Servicebygget	750	64	750											750	750				
Dig the Hub og arealer Institutt for strategi og ledelse	0	218												0					
Ombygging av arealer Institutt for Samfunnsøkonomi	113	321												0					
Ombygging fra landskap til kontorer Institutt for foretaksøkonomi	0	273												0					
Oppgradering bedriftshytte	1 800	2 000	100											100	100	100			
Oppussing FFA/Biblioteket	6 950	6 559	1 000											1 000	1 000	1 000			
Sykkelparkering	100	0												0					
Ombygging Seksjon for utd.kvalitet	204	700												0					
Ombygging landskapsareal Institutt for finans	200	0												0					
Ombygging landskapsareal i 2. etg. Servicebygg	6 875	6 127	950											950	950	950			
Brannsikring	4 957	35	2 500	2 000										4 500	4 468	4 468			
Studentarbeidsplasser i leide lokaler	26	0												0					
Ny kjølsløsing IT patcherom S117	0	173												0					
Tilpasning av frigitte arealer NHHs, rom BU43	1 250	642	100											100	100	100			
Nye kontorer i 7. og 8. etg. Høyblokken	2 325	1 166	500											500	500	500			
Støyskjermer vestibyle i Høyblokken	1 000	0												0					
Ombygging auditorier i Nybygget til læringsrom	1 000	0	5 950	5 000										10 950	5 950	5 950			
Sosial sone hagetak	1 000	127												0					
Ombygging av rom D218-D221 og E342 i Nybygget	0	166												0					
Ombygging av rom BU03/BU13 SIR og veiledningstjenesten	0	0	5 100											5 100	5 100		5 100		
Ny inngang lager Servicebygg	0	0	250											250	250	250			
Rehabilitering Studentkantene	0	0	7 500											7 500	7 500	7 500			
Oppgradering Jebsen senter	0	0		11 000										11 000	0		0		
Helhetlig skiltplan NHH	0	0	1 000											1 000	1 000	1 000			
Toaletter kjeller i studentsone			250											250	250	250			
Materom og miljørom HR-avdeling			450											450	450	450	450		
Ombygging kjeller iht UU-krav	0	0		500										500					
Ombygging grupperom studentene i Nybygget, Speilsalen	0	0	7 500											7 500					
Oppussing vaktmesterbolig	2 000	0	2 500											2 500					
Avfallskomprimator	1 000	787												0					
Kompartlaster	500	563												0					
Utskifting av møbler Nybygget	2 000	0												0					
Utskifting av gamle møbler NHH, arbeidsplassvurdering	1 100	792	3 100											3 100	3 100	3 100			
Reinvestering møbler/inventar	0	0												5 949	637	637			
Sum elendom	33 390	22 819	29 500	28 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 808	2 141	63 949	32 105	16 918	15 187
Oppgradering av AV-infrastruktur auditorier A,B,C,D Max	5 781	4 565	150											150	150	150			
Oppgradering av AV-infrastruktur Lab 1 og Lab 2	99	4												0					
Oppgradering av AV-infrastruktur aud. Carl Borch	150	6												0					
Oppgradering av AV-infrastruktur Jebsen senter	1 188	53	1 135											1 135	1 135	1 135			
Oppgradering av AV-infrastruktur campus Oslo	1 224	1 525												0					
Oppgradering av AV-utstyr i Kollokvierom	1 025	744	281											281	281	281			
Oppgradering av AV-utstyr i møterom	316	935												0					
Kabling/nettverk i deler av Servicebygget, Nybygget inkl. Jebsen senter og campus Oslo	1 650	796	300											300	300	300			
Oppgradering av AV-utstyr aud. F, G, H, I, J, K i	0	240												0					
IT/AV-utstyr 2.etg. Biblioteket	0	551	250											250	250	250			
IT/AV-utstyr aud. P	0	288												0					
IT/AV-utstyr 1.etg. Biblioteket	0	123	50											50	50	50			
Utskifte av nødsstrømsenheter i rom DK04 (UPS-punkter)	0	0		7 500										7 500	0				
Støttesystem for høringshemmede	0	0	430											430	430	430			
Oppgradering av AV-utstyr i aud. D	0	0	1 300											1 300	1 300	1 300			
Støttesystem for fjernundervisning, NHHE	0	0	750											750	750	750			
Nettverkskomponenter	8 395	7 971	2 150											2 150	2 150	2 150			
Servere til sentral infrastruktur - kapasitetsøkning	300	558	3 800											3 800	3 800	3 800			
Backupsystem	300	541	400											400	400	400			
IT utstyr / brukerstyr til institutter, avdelinger og stipendiater	2 297	2 922	2 200											2 200	2 200	2 200			
Adgangkontrollsystem - utbygging og erstatninger	150	177	150											150	150	150			
AV- og utdanningsteknologistyr	350	0	350											350	350	350			
Utskifting av kopi/multifunksjonsmaskiner	0	0	1 000											1 000	1 000		1 000		
Reinvestering IT- og AV-utstyr*	0	0					17 459	5 479						2 307	25 244	5 460	5 460		
Sum IT	23 224	21 999	14 696	7 500	0	0	17 459	5 479	0	0	0	0	0	2 307	47 440	20 156	11 216	8 940	
Sum Investeringsplan	56 614	44 818	44 196	36 000	0	0	17 459	5 479	0	0	0	0	6 115	2 141	111 389	52 262	28 134	24 128	

Faktisk investering 2023: I tillegg har institutt/avdelinger dekket ca kr 2 mill. i investeringer via driftsmidler i 2023

Sak 11/24 Vedlegg 2

Dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Regnskap 2023 for NHH Excecutive

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 23 første ledd

Vedlegg 3 – Overføringer og budsjettjusteringer 2024

Overføringer av ubrukte midler drift og forskningstiltak ved instituttene

Overførte midler	UB 2023	Planlagt benyttet i 2024	Overførte midler til senere år
Driftsmidler institutt	6 419	1 314	5 105
Forskingstiltak institutt	41 509	14 087	27 422
Sum	47 928	15 401	32 527

tall i kr 1.000

Ved utgangen av 2023 var ubrukte driftsmidler og forskningstiltak ved instituttene kr 47,9 mill. Deler av disse er planlagt benyttet i 2024, og i forslag til budsjett 2024 er det lagt inn et økt kostnadsbudsjett på kr 15,4 mill. Resterende ubrukt bevilgning overføres til bruk senere år.

Øvrige budsjettjusteringer

Forslag til budsjettjusteringer	Beløp
Redusert bevilgning KD	723
Justert dekningsbidrag BOA	2 345
Drift og forskningstiltak institutt	15 401
Øvrige budsjettjusteringer	2 178
Planlagt bruk overskuddsmidler NHHE	3 131
Redusert investeringsbudsjett	-11 334
Sum forslag endringer i budsjett 2024	12 444

Resultat 2024, forslag etter justeringer	-69 602
---	----------------

tall i kr 1.000

Redusert bevilgning KD, kr 723'

I endelig tildelingsbrev fra KD var tildelingen redusert med kr 723', dette er innarbeidet i budsjettet.

Justert dekningsbidrag BOA, reduksjon kr 2.345'

Dekningsbidraget er beregnet ut fra inngåtte kontrakter. Nye kontrakter som blir signert utover året, vil generere høyere dekningsbidrag, mens eventuelle forsinkelser vil redusere dekningsbidraget i 2024. Årsaken til at dekningsbidraget er redusert i revidert budsjettforslag, er at alle prosjekter er gjennomgått i detalj og mer nøyaktig beregnet enn estimatet som ble framlagt i desember.

Drift og forskningstiltak institutt, kr 15.401'

I dialog med instituttene er det laget en plan for bruk av overførte midler i 2024. Beløpet er sammensatt av ulike forskningstiltak ved de ulike instituttene.

Øvrige budsjettjusteringer, sum kr 2.178'

- *CEMS konferanse: kr 100'*. Diverse kostnader knyttet til CEMS-konferansen i desember 2024.
- *Forskningsadministrativ avdeling: kr 101'* for avdelingsseminar som var planlagt høst 2023, men som ble utsatt til januar 2024.
- *Eiendom: kr 312'*. Gjelder oppgradering av uteareal som var planlagt i 2023, men som er utsatt til 2024.
- *Eiendom: kr 150'*. Behov for noe vedlikehold (maling og skifte av dører) på areal som ikke var med i opprinnelig budsjett for 2024.
- *Seksjon for internasjonale relasjoner: kr 70'*. Gjelder reise som var planlagt i nov 2023, men som ble utsatt til februar 2024. Dette er en nødvendig reise for å inngå nye utvekslingsavtaler og følge opp praksismobilitetsavtaler.
- *Likestillingstiltak: kr 145'*. Overføring gjelder underforbruk Annum.
- *Prosjektstyringsverktøy: kr 500'*. Arbeidet er forsinket, arbeidet fortsetter i 2024.
- *Utvalg for Forskning og Forskerutdanning: kr 500'*. I 2023 ble deler av kostnadene i FFU dekket av eksterne midler. Underforbruket i 2023 er overført til budsjett 2024.
- *IT avdelingen: kr 300'*. Fra og med 2024 blir nettbrett og headset kostnadsført direkte. Budsjettposten er flyttet fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet.

Planlagt bruk av overskuddsmidler NHHE, kr 3.131'

Beløpet gjelder i hovedsak kronetillegg og annuumsmidler som tildeles ved instituttene.

Redusert investeringsbudsjett: kr 11.334'

Investeringsplanen er gjennomgått og oppdatert. Noen tiltak planlagt i 2023 er gjennomført til en lavere kostnad enn planlagt i 2023 og underforbruket salderes. Noen tiltak utgår, mens andre tiltak er forsinket eller utsatt til 2024 og 2025. Kostnadsestimaterne er gjennomgått og oppdatert. Se vedlegg 1 for detaljer knyttet til hvilke investeringer som er planlagt i 2024 og videre fremover.

Øvrige positive budsjettavvik i 2023 salderes i sin helhet.

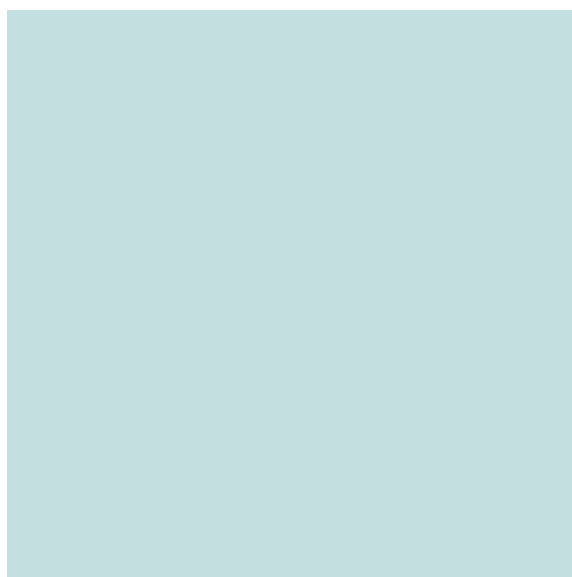
Sak 11/24 Vedlegg 4

ÅRSREGNSKAP 2023

NORGES HANDELSHØYSKOLE

Økonomiavdelingen

NHH

Fortegnsregler i oppgjørspakken

I resultatregnskapet og balanseoppstillingene bestemmes fortegnet av teksten på den enkelte regnskapslinje. I disse oppstillingene skal derfor alle tall være positive. Dette er lagt til grunn i aritmetikken i disse regnearkene. I kontantstrømoppstillingen skal det i alle linjene i avsnittene for innbetalinger og utbetalinger være positive tall i tallkolonnene. For tydelighets skyld er det i avsnittene som omhandler investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter i kontantstrømoppstillingen angitt på den enkelte regnskapslinje hvilket fortegn tallene på angjeldende linje skal ha.

Symbolet (+) på den enkelte regnskapslinje angir at tallene på linjen hvor dette symbolet forekommer, skal ha positivt fortegn i alle tallkolonner. Regnskapslinjer i kontantstrømoppstillingen hvor fortegnet bestemmes av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med symbolet (+/-).

Aritmetikken i notene er basert på at tallene i tallkolonnene summeres. I notene skal utbetalinger og andre reduksjoner derfor angis med negative tall i tallkolonnene. Linjer hvor tallene skal være negative i tallkolonnene, er for tydelighets skyld merket med symbolet (-) på den enkelte regnskapslinje. Linjer hvor fortegnet styres av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med (+/-).

Andre forhold i oppgjørspakken

Virksomhetens navn settes inn i celle A3 i resultatregnskapet og blir automatisk overført til de øvrige arkene i pakken. Overskriftene i tallkolonnene i notene styres med noen unntak av overskriftene i resultatregnskapets celler C5, D5 og E5. I kontantstrømoppstillingen og i enkelte noter er det innarbeidet budsjettkolonner. Overskriften i budsjettkolonnen i de aktuelle notene styres av overskriften på budsjettkolonnen i kontantstrømoppstillingen (celle G5).

Virksomhet: Norges Handelshøyskole**Prinsippnote - SRS****Generelt**

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med gjeldende statlige regnskapsstandarder (SRS).

Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper*Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer*

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Grunnbevilgning fra departementet som er ment å finansiere ordinære driftsaktiviteter er opptjent pr. 31.12 hvis ikke institusjonen eller departementet har satt konkrete og målbare krav til gjennomføring av aktiviteten. Bevilgning knyttet til konkrete oppgaver og investeringer som ikke er gjennomført på balansedagen, er klassifisert som ikke inntektsført bevilgning, og presentert i del III i note 15.

Overskudd fra bevilgningsfinansiert aktivitet er presentert som Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet i del C Statens kapital i balansen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen, er presentert som annen kortsiktig gjeld på regnskapslinjen ikke inntektsført tilskudd og overføringer i balanseoppstillingen. Mottatte gaver og gaveforsterkninger som ikke er benyttet på balansedagen, er presentert på regnskapslinjen Avsetninger langsiktige forpliktelser.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultat effekt.

Inntekter fra transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, er kostnadsført i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Vi har resultatført arbeidsgiverandelen av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon er kostnadsført som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Vi har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på kr 50 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital* avsnitt CI Virksomhetskapital i balanseoppstillingen. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser**Selvassurandørprinsipp**

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved

Resultatregnskap

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Org.nr: 974789523

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	618 547	566 613
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	96 295	82 375
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	78 733	84 403
Andre driftsinntekter	1	4 474	3 839
Sum driftsinntekter		798 049	737 230
Driftskostnader			
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader	2	506 415	461 482
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	31 579	31 789
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5		0
Andre driftskostnader	3	269 254	250 021
Sum driftskostnader		807 248	743 292
Driftsresultat		-9 199	-6 062
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	565	334
Finanskostnader	6	716	459
Sum finansinntekter og finanskostnader		-151	-125
Resultat av periodens aktiviteter		-9 351	-6 187
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	13 911	13 108
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	8	-4 561	-6 921
Sum avregninger og disponeringer		9 351	6 187
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	10	0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2023	31.12.2022
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaper			
Innskutt virksomhetskaper	8	0	0
Opptjent virksomhetskaper	8	78 970	74 592
Sum virksomhetskaper		78 970	74 592
II Avregninger			
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	129 375	143 103
Sum avregninger		129 375	143 103
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	140 948	125 669
Ikke inntektsført bevilgning	15 III	0	0
Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)		140 948	125 669
Sum statens kapital		349 293	343 364
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	19	9 463	11 834
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		9 463	11 834
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		50 367	36 840
Skyldig skattetrekk		29 532	25 518
Skyldige offentlige avgifter		20 454	17 073
Avsatte feriepenger		42 636	39 422
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	39 568	50 232
Mottatt forskuddsbetaling	16	16 742	3 897
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	60 795	47 669
Sum kortsiktig gjeld		260 093	220 652
Sum gjeld		269 556	232 486
Sum statens kapital og gjeld drift		618 849	575 850
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning	10B	0	0
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		618 849	575 850

Balanse**Virksomhet: Norges Handelshøyskole**

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	1 677	662
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		1 677	662
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	45 999	34 788
Maskiner og transportmidler	5	1 316	1 016
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	91 957	89 202
Anlegg under utførelse	5	0	0
Infrastruktureiendeler	5	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		139 271	125 006
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	11	274	457
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer	11A	0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		274	457
Sum anleggsmidler		141 221	126 125
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	13	3 770	3 844
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	181	284
Andre fordringer	14	41 404	19 127
<i>Sum fordringer</i>		45 355	23 255
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	422 884	417 522
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17	9 389	8 948
Andre bankinnskudd	17	0	0
Kontanter og lignende	17	0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		432 273	426 470
Sum omløpsmidler		477 628	449 725
Sum eiendeler drift		618 849	575 850
IV Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	9	0	0
<i>Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Sum eiendeler		618 849	575 850

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Kontantstrømpstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	31.12.2023	31.12.2022	Budsjett 2024
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter			
Innbetalinger			
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)	633 826	583 299	639 465
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)	0	0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	114 347	96 767	102 458
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer	45 183	61 022	73 381
innbetaling av refusjoner	0	0	0
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler	0	0	0
andre innbetalinger	38 077	23 766	12 648
Sum innbetalinger	831 433	764 854	827 953
Utbetalinger			
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	485 109	451 092	544 963
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	276 682	236 796	332 707
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	377	569	0
utbetalinger og overføringer til andre statsetater	0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter	0	0	0
andre utbetalinger	17 055	-940	0
Sum utbetalinger	779 223	687 518	877 670
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	52 210	77 337	-49 717
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)	0	-18	0
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)	-46 858	-50 975	-55 230
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)	0	0	0
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)	0	139	0
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)	0	0	0
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)	0	0	0
innbetalinger av utbytte (+)	0	0	0
innbetalinger av renter (+)	278	101	0
utbetalinger av renter (-)	-36	-25	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-46 617	-50 777	-55 230
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
innbetalinger av virksomhetskapskapital (+)	0	0	0
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)	0	0	0
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)	0	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0
Kontantstrømmer knyttet til overføringer			
innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre (+)	0	0	0
innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre (+)	0	0	0
innbetalinger fra andre virksomheter til tilskudd til andre (+)	0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)	0	0	0
skatter, avgifter og gebyrer direkte til statskassen (+)	0	0	0
avregning med statskassen vedrørende innkreivingsvirksomhet (-)	0	0	0
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	0	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)	210	63	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)	5 803	26 622	-104 947
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	426 470	399 848	0
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	432 273	426 470	-104 947

* Avstemming

	31.12.2023	31.12.2022
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	-13 911	-13 108
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	4 561	6 921
bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0
ordinære avskrivninger	31 579	31 789
nedskrivning av anleggsmidler	0	0
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-46 858	-50 975
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	15 279	19 186
endring i ikke inntektsført bevilgning	0	0
endring i beholdninger av varer og annet driftsmateriell	0	0
endring i kundefordringer	75	10 261
endring i leverandørgjeld	13 527	-6 494
endring i ikke inntektsført tilskudd og overføringer	-10 664	2 413
effekt av valutakursendringer	-210	-63
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	46 617	50 916
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer	0	0
endring i andre tidsavgrensingsposter	12 217	26 490
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	52 210	77 337

Virksomhet: Norges Handelshøyskole**Prinsippnote for bevilgningsoppstilling**

Årsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2023 for nettobudsjetterte virksomheter pr. 31.12.2023

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					Samlet tildeling
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler		633 826
273	Kunnskapssektorens tjenesteleverandør	50	Virksomhetskostnader		0
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70		0
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres		0
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21		0
2xx	Formålet/virksomheten				0
2xx	Formålet/virksomheten				0
2xx	Formålet/virksomheten				0
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet					633 826
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx			0
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx			0
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet					0
Sum utbetalinger i alt					633 826
2xx	Formålet/virksomheten		Tilbakebetaling av bevilgning gitt i tidligere regnskapsår ³⁾		0
Sum tildelinger og tilbakebetalinger fra tidligere år					633 826

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.12.2023
Oppgjørskonto i Norges Bank		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	417 522
Endringer i perioden (+/-)		5 363
Sum utgående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	422 884
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾		
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	8 948
Endringer i perioden (+/-)		441
Sum utgående saldo på øvrige bankkonti i Norges Bank	17	9 389

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.12.2023	31.12.2022	Endring
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	422 884	417 522	5 363
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		9 389	8 948	441

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2023	31.12.2022	Budsjett 2024
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet			
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	633 826	583 299	639 465
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd	-46 858	-50 975	-55 230
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	31 579	31 789	31 579
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	2 500	0
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	618 547	566 613	615 814

Inntekt fra bevilgninger fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	0	0
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (0	0	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0
- tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	0	0	0

1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	618 547	566 613	615 814
---	----------------	----------------	----------------

Gebyrer og lisenser^{1) 2)}

Gebyrer	0	0	0
Lisenser	0	0	0
Sum inntekt fra gebyrer (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0

1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	18 520	2 134	3 090
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	18 520	2 134	3 090
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	43 351	49 033	48 178
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	3 119	1 720	4 113
Periodens netto tilskudd fra NFR	46 470	50 753	52 291
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	64 989	52 887	55 381

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	-24	1 500
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	1 103	709	819
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	7 943	9 559	16 929
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	1 091	362	734
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	10 136	10 607	19 981
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP7, Horisont 2020 og Horis	11 048	13 332	16 212
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP7, Horisont 2020 og	11 048	13 332	16 212
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	0	0	0
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	0	0	0
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	21 184	23 938	36 193

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

<i>Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger</i> ¹⁾			
Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	10 121	5 550	3 475
Sum inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	10 121	5 550	3 475

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum inntekt fra tilskudd og overføringer (linje RE.3 i resultatregnskapet)	96 295	82 375	95 048
---	---------------	---------------	---------------

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

<i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet</i> ¹⁾			
Statlige etater	17 726	15 550	16 379
Kommunale og fylkeskommunale etater	2 075	607	1 878
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0
Næringsliv/privat	-2 161	14 857	21 884
Andre	0	0	0
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	17 639	31 015	40 141

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

<i>Andre salgs- og leieinntekter</i>			
Andre salgsinntekter	2 270	3 325	1 783
Andre leieinntekter	3 649	3 417	3 864
Egenbetaling fra studenter /Åpne kurs NHHE	54 275	46 647	55 313
Studieavgift for studenter fra land utenfor EØS og Sveits	900	0	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	61 094	53 389	60 959

Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	78 733	84 403	101 100
--	---------------	---------------	----------------

<i>Andre driftsinntekter</i>			
Gaver som skal inntektsføres	0	0	0
Øvrige andre inntekter	4 473	3 837	1 359
Øvrige andre inntekter NHHE	1	2	0
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	4 474	3 839	1 359

*Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.*¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0
Salg av andre driftsmidler	0	0	0
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	798 049	737 230	813 321
----------------------------	----------------	----------------	----------------

	31.12.2023	31.12.2022
<i>Inntekter fra utlandet</i> ¹⁾		
Inntekter fra EU	15 950	4 431
Inntekter fra næringsliv	0	0
Inntekter fra organisasjoner og institusjoner	671	51
Inntekter fra universiteter	603	0
Andre inntekter utland	1 681	416
Sum inntekter fra utland	18 905	4 898

1) Frivillig å fylle ut dette avsnittet

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 2 Lønnskostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	31.12.2023	31.12.2022
Lønn	366 654	338 474
Feriepenger	43 176	39 836
Arbeidsgiveravgift	64 715	56 990
Pensjonskostnader ¹⁾	29 278	31 712
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler ²⁾	0	0
Sykepenger og andre refusjoner	-8 355	-12 514
Andre ytelser	10 947	6 983
Sum lønnskostnader	506 415	461 482

³⁾ Antall utførte årsverk: 471 455

¹⁾ Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 10,0 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 9,6 prosent. For høy avsetning til pensjonskostnad til SPK i perioden 2019-2023 er tilbakeført, kr 5 mill.

²⁾ Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader)

³⁾ Antall utførte årsverk for 2022 er endret fra 440 til 455, grunnet feil i beregning av årsverk for ansatte som var sluttet i løpet av 2022.

DEL II

	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM
Lønn og godtgjørelser til ledende personer			
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 729 346	27 574	1 756 920
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)	230 500		230 500
Administrerende direktør			0

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2023.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	83 091	76 220
Vedlikehold egne bygg og anlegg	43	22
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	21 350	17 927
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	2 164	2 058
Mindre utstyrsanskaffelser	1 413	4 488
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0
Leie av maskiner, inventar og lignende	11 999	10 769
Kjøp av konsulenttjenester	10 646	7 824
Kjøp av andre fremmede tjenester	44 988	46 988
Reiser og diett	23 088	18 407
Øvrige driftskostnader ¹⁾	70 473	65 320
Sum andre driftskostnader	269 254	250 021

¹⁾ Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel					Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler	
Varighet inntil 1 år		914				914
Varighet 1-5 år		5 627				5 627
Varighet over 5 år		76 550				76 550
Kostnadsført leiebetalning for perioden	0	83 091	0	0	0	83 091

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM
Anskaffelseskost pr. 31.12.2022	19 160	0	19 160
+ tilgang i 2023 (+)	1 181	0	1 181
- avgang til anskaffelseskost i 2023 (-)	0	0	0
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2023	20 341	0	20 341
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0
- nedskrivninger i 2023 (-)	0	0	0
- akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	-18 498	0	-18 498
- ordinære avskrivninger i 2023 (-)	-166	0	-166
+ akkumulert avskrivning ved avgang i 2023 (+)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2023	1 677	0	1 677

Avskrivningssatser (levetider)

5 år / lineært Ingen

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-38	0	-38
Regnskapsmessig gevinst/tap	-38	0	-38

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Anlegg under utførelse	Infrastruktur eiendeler	Maskiner og transportmidler	Driftsløse, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost pr. 31.12.2022	0	35 846	0	0	2 131	260 035	298 011
+ tilgang nybygg i 2023 - eksternt finansiert (+)	0		0	0	0	0	0
+ tilgang nybygg i 2023 - internt finansiert (+)	0	14 060	0	0	563	0	14 623
+ andre tilganger i 2023 (+)	0	0	0	0		29 840	29 840
- avgang anskaffelseskost i 2023 (-)	0	0	0	0	0	0	0
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2023	0	49 906	0	0	2 694	289 875	342 475
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0	0	0	0	0
- nedskrivninger i 2023 (-)	0	0	0	0	0	0	0
- akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	0	-1 058	0	0	-1 114	-170 833	-173 005
- ordinære avskrivninger i 2023 (-)	0	-4 063	0	0	-264	-27 086	-31 413
+ akkumulert avskrivning ved avgang i 2023 (+)	0	1 214	0	0	0	0	1 214
Balanseført verdi 31.12.2023	0	45 999	0	0	1 316	91 957	139 271

Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	Ingen avskrivning	Virksomhetsspesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
--------------------------------	-------------------	------------------------------	-------------------	----------------------	-----------------	-----------------	--

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	-45	0	0	-1131	0	-1176
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	-45	0	0	-1131	0	-1176

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner

31.12.2023 31.12.2022**Finansinntekter**

Renteinntekter	278	101
Valutagevinst (agio)	287	233
Reversering av tidligere nedskrivning (oppskrivning til kostpris)	0	0
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	565	334

Finanskostnader

Rentekostnad	36	25
Nedskrivning av aksjer	183	139
Valutatap (disagio)	497	295
Annen finanskostnad	0	0
Sum finanskostnader	716	459

Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..

Mottatt utbytte fra selskap X	0	0
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0
Mottatt utbytte fra andre selskap ¹⁾	0	0
Sum mottatt utbytte	0	0

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole**Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)***Beløp i 1000 kroner*

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonenvirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet opptjent virksomhetskaper, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskaper:</i>	Beløp
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2022	0
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0
Salg av eierandeler i perioden (-)	0
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2023	0
<i>Bunden opptjent virksomhetskaper:</i>	
Bunden opptjent virksomhetskaper pr. 01.01.2023	457
Kjøp av aksjer i perioden	0
Bokført verdi solgte aksjer i perioden (-)	0
Reversering av tidligere nedskrivning av aksjer i perioden	0
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	-183
Bunden opptjent virksomhetskaper 31.12.2023	274
Innskutt og bunden opptjent virksomhetskaper 31.12.2023	274
<i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i>	
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2022	74 136
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper:	-183
Overført fra periodens resultat	4 561
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	183
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2023	78 697
Sum virksomhetskaper 31.12.2023	78 970

Nettobudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskaper på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskaper til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Beløp i 1000 kroner

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemme- andel	Årets resultat i selskapet*	Balanseført egenkapital i selskapet**	Balanseført verdi i virksomhets- regnskapet	Kostpris rapportert til kapital- regnskapet
<i>Aksjer</i>									
Samfunns- og næringslivsforskning AS	984005776	22.11.2006	8 000	85,1 %	85,1 %	3 586	40 301	160	800
Vestlandets innovasjonsselskap AS	987753153	23.05.2016	4 189	1,2 %	1,2 %	-8 716	25 763	114	759
Selskap 3			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0
Selskap 4			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0
Selskap 5			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0
Øvrige selskap***			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0
Sum aksjer			12 189			-5 130	66 063	274	1 559
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>									
Selskap 1			0			0	0	0	0
Selskap 2			0			0	0	0	0
Øvrige selskap***			0			0	0	0	0
Sum andeler			0			0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2023						-5 130	66 063	274	1 559

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffelseskost		
Råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Varer under tilvirkning	0	0
Ferdige egentilvirkede varer og driftsmateriell	0	0
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	0	0
Sum anskaffelseskost	0	0
Ukurans		
Ukurans i råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Ukurans i varer under tilvirkning	0	0
Ukurans i ferdige egentilvirkede varer	0	0
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer)	0	0
Nedskrivning av driftsmateriell	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	4 021	4 095
Avsatt til latent tap (-)	-252	-251
Sum kundefordringer	3 770	3 844

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2023	31.12.2022
Forskuddsbetalt lønn	832	1 062
Reiseforskudd	0	0
Personallån	0	0
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalt leie	0	0
Andre forskuddsbetalte kostnader	39 007	14 943
Andre fordringer	1 565	3 122
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0
Sum andre fordringer	41 404	19 127

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 15 Avregning bevilgningsfinansiert og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger	Avsetning pr. 31.12.2023	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2022	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
<i>Konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver</i>				
Forskningstiltak institutter	30 938	0	29 165	1 773
Oppgave 2	0	0	0	0
Oppgave 3	0	0	0	0
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
SUM konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver	30 938	0	29 165	1 773
<i>Vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver</i>				
Oppgave 1	0	0	0	0
Oppgave 2	0	0	0	0
Oppgave 3	0	0	0	0
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
SUM vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver	0	0	0	0
<i>Vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter</i>				
Studentarbeidsplasser i leide lokaler	0	0	26	-26
Sykkelparkering	0	0	100	-100
Ombygging landskapsareal Institutt for finans	0	0	200	-200
Støyskjering vestibyle i Høyblokken	0	0	1 000	-1 000
Sosial sone hagetak	0	0	1 000	-1 000
Ombygging Servicebygget, vedtatte, ikke igangsatte inv.prosjekter	0	0	1 992	-1 992
Oppgradering av IT-utstyr i Nybygget (UPS-punkter)	0	0	7 500	-7 500
Ny inngang lager Servicebygg	250	0	0	250
Toaletter kjeller i studentsone	250	0	0	250
Støttesystem for hørselshemmede	430	0	0	430
Møterom og miljørom HR-avdeling	450	0	0	450
Reinvestering møbler/inventar	637	0	322	315
Støttesystem for fjernundervisning, NHHE	750	0	0	750
Helhetlig skiltplan NHH	1 000	0	0	1 000
Utskifting av kopi-/multifunksjonsmaskiner	1 000	0	0	1 000
Oppgradering av AV-utstyr i aud. D	1 300	0	0	1 300
Ombygging av rom BU03/BU13 SIR og veiledningstjenesten	5 100	0	0	5 100
Reinvestering IT- og AV-utstyr	5 460	0	2 963	2 497
Rehabilitering Studentkantine	7 500	0	0	7 500
SUM vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter	24 127	0	15 103	9 025
<i>Påbegynte investeringsprosjekter</i>				
Undervisningsrom Bibliotek	0	0	200	-200
Ny personalkantine	0	0	40	-40
Ombygging av arealer Institutt for Samfunnsøkonomi	0	0	113	-113
Ombygging Seksjon for utd.kvalitet	0	0	204	-204
Avfallskomprimator	0	0	1 000	-1 000
Kompaktlaster	0	0	500	-500
Oppgradering av AV-infrastruktur Lab 1 og Lab 2	0	0	99	-99
Oppgradering av AV-infrastruktur aud. Carl Borch	0	0	150	-150
Oppgradering av AV-infrastruktur campus Oslo	0	0	1 224	-1 224
Oppgradering av AV-utstyr i møterom	0	0	316	-316
Oppgradering bedriftshytte	100	0	1 800	-1 700
Tilpasning av frigitte arealer NHHS, rom BU43	100	0	1 250	-1 150
Oppgradering av AV-infrastruktur auditorier A,B,C,D Max	150	0	5 781	-5 631
Adangkontrollsystem - utbygging og erstatninger	150	0	150	0
Oppgradering av AV-utstyr i Kollokvierom	281	0	1 025	-744
Kabling/nettverk i deler av Servicebygget, Nybygget inkl. Jebsen senter og campus Oslo	300	0	1 650	-1 350
IT/AV-utstyr Biblioteket	300	0	0	300
AV- og utdanningsteknologiutstyr	350	0	350	0
Backupsystem	400	0	300	100
Nye kontorer i 7. og 9. etg. Høyblokken	500	0	2 325	-1 825
Lounge/arbeidsareal studenter i Servicebygget	750	0	750	0
Ombygging landskapsareal i 2. etg. Servicebygg	950	0	6 875	-5 925
Oppussing FFA/Biblioteket	1 000	0	6 950	-5 950
Oppgradering av AV-infrastruktur Jebsen senter	1 135	0	1 188	-53
Nettverkskomponenter	2 150	0	8 395	-6 245
IT utstyr / brukerutstyr til institutter, avdelinger og stipendiater	2 200	0	2 297	-97
Utskifting av gamle møbler NHH, arbeidsplassvurdering	3 100	0	3 100	0
Servere til sentral infrastruktur - kapasitetsøkning	3 800	0	300	3 500
Brannsikkerhet	4 468	0	4 957	-489
Ombygging auditorier i Nybygget til læringsrom	5 950	0	1 000	4 950
SUM påbegynte investeringsprosjekter	28 134	0	54 288	-26 154

<i>Andre formål</i>				
Formål 1	0	0	0	0
Formål 2	0	0	0	0
Formål 3	0	0	0	0
Andre formål ¹⁾	0	0	0	0
SUM andre formål	0	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	83 200	0	98 556	-15 356
Andre departementer og finansieringskilder				
Overskudd NHHE - til disposisjon for enhetene	17 253	0	16 267	986
Overskudd NHHE - til styrets disposisjon	25 896	0	24 928	968
Opptjent overskudd NHHE	3 026	0	3 352	-325
Nedskrivning av aksjer	0	183	0	0
Sum andre departementer og finansieringskilder	46 175	183	44 547	1 628
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	129 375	183	143 103	-13 728
Tilført fra annen virksomhetskapital				-183
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-13 911

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2023	Avsetning pr. 31.12.2022	Endring i perioden
Statlige etater (unntatt NFR og RFF)			
Diverse prosjekter	56	19 938	-19 881
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	56	19 938	-19 881
Norges forskningsråd			
SFF: FAIR	-2 438	-3 814	1 376
Diverse prosjekter	7 294	8 596	-1 301
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0
Sum Norges forskningsråd	4 856	4 781	75
Regionale forskningsfond			
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0
Sum regionale forskningsfond	0	0	0
Andre bidragsytere			
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0
Organisasjoner og stiftelser	-210	51	-261
Næringsliv og private bidragsytere	20 345	18 681	1 665
Øvrige andre bidragsytere	1 170	579	590
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	13 350	6 202	7 148
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	0	0	0
Sum andre bidrag²⁾	34 655	25 513	9 142
Andre tilskudd og overføringer ³⁾	0	0	0
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	34 655	25 513	9 142
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	39 568	50 232	-10 664
Gaver og gaveforsterkninger			
Tiltak/oppgave/formål/giver	0	0	0
Tiltak/oppgave/formål/giver	0	0	0
Tiltak/oppgave/formål/giver ¹⁾	0	0	0
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	39 568	50 232	-10 664
Sum fordringer knyttet til tilskudd og overføringer⁴⁾	9 148	12 979	0

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger (utsatt inntektsføring)

	Forpliktelse pr. 31.12.2023	Forpliktelse pr. 31.12.2022	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet			
Driftsoppgaver - unntatt investeringsformål			
<i>Periodisering av ordinær driftsbevilgning - KD (bare i delårsregnskap)</i>	0	0	0
<i>Driftsoppgaver (spesifiser og legg til linjer)</i>	0	0	0
Sum tildelinger til driftsoppgaver	0	0	0
Investeringsformål			
<i>Vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter</i>	0	0	0
<i>Påbegynte investeringsprosjekter (spesifiser og legg til linjer)</i>	0	0	0
Sum investeringsformål	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0
Andre departementer			
<i>Periodisering driftsbevilgning - andre departementer (delårsregnskap)</i>	0	0	0
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0
Sum ikke inntektsførte bevilgninger	0	0	0

- 1) Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen
- 2) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.
- 3) Skal omfatte tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13
- 4) Her vises summen av alle fordringer som er nettoført i note 15 del II

Avsetninger til andre formål og investeringer fra Kunnskapsdepartementet	Bevilgning for 2023	Avsetning pr. 31.12.2023 i kr	Avsetning pr. 31.12.2023 i pst.	Referanse
Avsetninger til andre formål	633 826	30 938	5 %	N15IV.01
Avsetninger til investeringer	633 826	52 262	8 %	N15IV.02
Sum avsetninger fra Kunnskapsdepartementet	633 826	83 200	13 %	N15IV.1

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Mottatt forskuddsbetaling

Beløp i 1000 kroner

DEL I

<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>	31.12.2023	31.12.2022
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	0	284
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	98	0
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	82	0
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	0	0
Andre prosjekter ²⁾	0	0
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	181	284

DEL II

<i>Mottatt forskuddsbetaling</i>	31.12.2023	31.12.2022
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	15 873	2 817
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	272	463
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	598	617
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	0	0
Andre prosjekter ²⁾	0	0
Sum mottatt forskuddsbetaling	16 742	3 897

Prosjektene spesifiseres etter sin art.

1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstillir kravene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole**Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾***Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2023	31.12.2022
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter) ³⁾	422 884	417 522
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger ³⁾	9 389	8 948
Øvrige bankkontoer ¹⁾	0	0
Kontantbeholdninger ¹⁾	0	0
Sum bankinnskudd og kontanter	432 273	426 470

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn	14 871	11 819
Skyldige reiseutgifter	0	0
Annen gjeld til ansatte	0	0
Påløpte kostnader	27 674	26 345
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0
Annen kortsiktig gjeld	18 250	9 505
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	0	0
Sum	60 795	47 669

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole**Note 19 Avsetninger langsiktige forpliktelser***Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2023	31.12.2022
Gave fra DNB	747	755
Gave fra Norgesgruppen	125	1 406
Gave Equinor	7 233	6 193
Gave Telenor	1 533	3 388
Diverse gaver	-175	92
Sum Gaver	9 463	11 834
Gaveforsterkninger	0	0
Andre avsetninger langsiktige forpliktelser ¹⁾	0	0
Sum avsetninger langsiktige forpliktelser	9 463	11 834

1) spesiferes i egen oppstilling

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Note 20 Videreformidling av midler til andre

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2023	31.12.2022
<i>Videreformidling av tilskudd og overføringer fra statlige etater</i>		
Videreformidlet til HVL og UIB	600	0
Videreformidlet til Digital Norway	3 492	0
Videreformidlet til NTNU	1 980	0
Andre videreformidlinger	0	0
Sum videreformidling av tilskudd og overføringer fra statlige etater	6 072	0
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra NFR</i>		
Videreformidlet til Universitetet i CMI	0	263
Videreformidlet til Universitetet i Stockholm	3 567	0
Videreformidlet til Universitetet i California Berkley	4 004	1 353
Videreformidlet til UIB	25	708
Videreformidlet til Orkla	571	1 426
Videreformidlet til Economic and Social Research Foundation	888	1 736
Andre videreformidlinger	0	0
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra NFR	9 056	5 486
<i>Videreformidling av tilskudd/overføring fra RFF</i>		
Videreformidlet til virksomhet A	0	0
Videreformidlet til virksomhet B	0	0
Videreformidlet til virksomhet C	0	0
Andre videreformidlinger	0	0
Sum Videreformidling av tilskudd/overføring fra RFF	0	0
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra diverse bidragsyttere¹⁾</i>		
Videreformidlet til virksomhet SNF	0	135
Videreformidlet til virksomhet B	0	0
Videreformidlet til virksomhet C	0	0
Andre videreformidlinger	0	0
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra diverse bidragsyttere	0	135
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra EUs rammeprogram for forskning</i>		
Videreformidlet til virksomhet A	0	0
Videreformidlet til virksomhet B	0	0
Videreformidlet til virksomhet C	0	0
Andre videreformidlinger	0	0
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra EUs rammeprogram for forskning	0	0
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra EU til undervisning og annet</i>		
Videreformidlet til virksomhet A	0	0
Videreformidlet til virksomhet B	0	0
Videreformidlet til virksomhet C	0	0
Andre videreformidlinger	0	0
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra EU til undervisning og annet	0	0
Sum videreformidlinger av midler til andre samarbeidspartnere	15 128	5 621

Merknad: Noten skal tas i bruk av de institusjoner som foretar videreformidlinger

1) Gjelder tilskudd/overføringer fra kommunale og fylkeskommunale etater, organisasjoner og stiftelser, næringsliv og private og andre bidragsyttere

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont Europa	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning	Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programme	SUM	Koordinatorrolle (ja/nei)
FAIR	Fairness and Moral Mind		-5 053				-5 053	Ja
TAXGLOBAL	Understanding the Global Effect of Corporate Tax Reforms					-825	-825	Nei
TAXFAIR	TAXFAIR					-1 772	-1 772	Nei
DEEP	Distributional Effects of Environmental Policies	-10 546					-10 546	Ja
Sum	Sum	-10 546	-5 053	0	0	-2 597	-18 196	

Forklaring

Tabellen skal omfatte de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont Europa, Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette.

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett for 31.12.2023	Regnskap pr 31.12.2023	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2023	Regnskap pr 31.12.2022
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	592 151	618 547	-26 396	566 613
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	97 406	96 295	1 111	82 375
Salgs- og leieinntekter	84 289	78 733	5 556	84 403
Andre driftsinntekter	1 858	4 474	-2 616	3 839
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>775 704</i>	<i>798 049</i>	<i>-22 345</i>	<i>737 230</i>
Driftskostnader				
Varekostnader	0	0	0	0
Lønn og sosiale kostnader	514 930	506 415	8 516	461 482
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	30 000	31 579	-1 579	31 789
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0
Andre driftskostnader	332 904	269 254	63 650	250 021
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>877 835</i>	<i>807 248</i>	<i>70 587</i>	<i>743 292</i>
Driftsresultat	-102 131	-9 199	-92 931	-6 062
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	0	565	-565	334
Finanskostnader	10	716	-706	459
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>-10</i>	<i>-151</i>	<i>141</i>	<i>-125</i>
Resultat av periodens aktiviteter	-102 141	-9 351	-92 790	-6 187
Avregninger				
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	0	13 911	-13 911	13 108
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	0	-4 561	4 561	-6 921
<i>Sum avregninger</i>	<i>0</i>	<i>9 351</i>	<i>-9 351</i>	<i>6 187</i>
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0
Avregning med statskassen innkreivingsvirksomhet	0	0	0	0
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Tilskudd til andre	0	0	0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet*Beløp i 1000 kroner*

Indikator	31.12.2023	31.12.2022
<i>Tilskudd fra EU</i>	11 048	13 332
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	46 470	50 753
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	46 470	50 753
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)		
- diverse bidragsinntekter	10 136	10 607
- tilskudd fra statlige etater	18 520	2 134
- oppdragsinntekter	17 639	31 015
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	46 295	43 755

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap			Budsjett 2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	
1. Utgifter				
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	429 402	451 092	485 109	544 963
Varer og tjenester	185 833	236 426	294 115	332 707
Sum driftsutgifter	615 236	687 518	779 223	877 670
<i>Investeringsutgifter</i>				
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	46 701	50 975	46 858	55 230
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	46 701	50 975	46 858	55 230
<i>Overføringer fra virksomheten</i>				
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	0	0	0	0
Andre utbetalinger	0	0	0	0
Sum overføringer fra virksomheten	0	0	0	0
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Kjøp av aksjer og andeler	0	-139	0	0
Andre finansielle utgifter	178	25	36	0
Sum finansielle aktiviteter	178	-114	36	0
SUM UTGIFTER	662 115	738 379	826 117	932 900
2. Inntekter	Regnskap			Budsjett 2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	
<i>Driftsinntekter</i>				
Inntekter fra salg av varer og tjenester	56 820	96 767	114 347	102 458
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0
Refusjoner ¹	0	0	0	0
Andre driftsinntekter	35 215	23 766	38 077	12 648
Sum driftsinntekter	92 035	120 534	152 424	115 107
<i>Inntekter fra investeringer</i>				
Salg av varige driftsmidler	37	-18	0	0
Sum investeringsinntekter	37	-18	0	0
<i>Overføringer til virksomheten</i>				
Inntekter fra statlige bevilgninger til drift	617 877	644 321	679 009	712 846
Innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0
Innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0
Andre innbetalinger	0	0	0	0
Sum overføringer til virksomheten	617 877	644 321	679 009	712 846
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	18	164	488	0
Sum finansielle aktiviteter	18	164	488	0
SUM INNTEKTER	709 967	765 001	831 920	827 953
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	47 852	26 622	5 803	-104 947

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Inntektstype	Regnskap 31.12.2021	Regnskap 31.12.2022	Regnskap 31.12.2023	Budsjett for 2024
Tildelinger til finansiering av statsoppdraget				
Bevilgninger fra fagdepartementet	573 345	583 299	633 826	639 465
Bevilgninger fra andre departement	0	0	0	0
Tildelinger fra andre statlige forvaltningsorganer	8 520	19 258	18 576	3 090
Tildelinger fra Norges forskningsråd	40 135	41 788	51 326	52 291
Sum tildelinger til statsoppdraget	622 001	644 345	703 728	694 846
Overføringer til virksomheten				
Overføringer fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0
Overføringer fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0
Overføringer fra andre virksomheter til tilskudd til andre	0	0	0	0
Sum overføringer til virksomheten	0	0	0	0
Offentlige og private bidrag				
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner ¹⁾	27 429	-24	0	1 500
Bidrag fra private	8 578	12 470	0	18 481
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	11 234	4 297	24 398	16 212
Sum bidrag	47 241	16 742	24 398	36 193
Oppdragsinntekter m.v.				
Oppdrag fra statlige virksomheter	16 125	18 084	33 599	16 379
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	428	1 070	2 248	1 878
Oppdrag fra private	16 062	15 474	-1 646	21 884
Andre inntekter og tidsavgrensninger	8 110	69 286	69 594	56 773
Sum oppdragsinntekter m.v.	40 725	103 914	103 794	96 914
SUM INNTEKTER	709 967	765 001	831 920	827 953

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Balansedag 31. desember Beløp i TNOK	Regnskap 31.12.2021	Regnskap 31.12.2022	Regnskap 31.12.2023	Endring 2022 til 2023
Kontanter og kontantekvivalenter				
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	390 185	417 522	422 884	5 363
Beholdning på andre bankkonti	9 663	8 948	9 389	441
Andre kontantbeholdninger	0	0	0	0
Sum kontanter og kontantekvivalenter	399 848	426 470	432 273	5 803
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår :				
Feriepenger m.v.	36 794	39 422	42 636	3 215
Skattetrekk og offentlige avgifter	39 430	42 591	49 985	7 394
Gjeld til leverandører	43 300	36 556	50 186	13 630
Gjeld til oppdragsgivere	-9 004	53	12 972	12 919
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0	0	0	0
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	3 888	28 543	19 391	-9 152
Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår	114 407	147 165	175 171	28 006
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak i fremtidige budsjettår:				
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	13 746	4 781	4 856	75
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	64 652	24 672	28 134	3 462
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	26 285	29 165	30 938	1 773
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ¹⁾	19 695	44 719	24 127	-20 592
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	45 441	44 547	46 175	1 628
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	169 819	147 885	134 231	-13 653
Andre avsetninger:				
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	38 022	45 451	34 712	-10 739
Fri virksomhetskapital	67 214	74 136	78 696	4 561
Sum andre avsetninger	105 237	119 586	113 408	-6 178
Langsiktig gjeld (netto)				
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0
Annen langsiktig gjeld	10 384	11 834	9 463	-2 371
Sum langsiktig gjeld	10 384	11 834	9 463	-2 371
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	399 847	426 470	432 273	5 803

Balanseoppstilling

Virksomhet: Norges Handelshøyskole

Opplysningsnote - ikke en del av årsregnskapet som skal presenteres i del VI i årsrapporten

Beløp i 1000 kroner

EIENDELER	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021
A. Anleggsmidler			
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	1 677	662	6 010
<i>II Varige driftsmidler</i>	139 271	125 006	100 473
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	274	457	595
Sum anleggsmidler	141 221	126 125	107 078
B. Omløpsmidler			
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	0
<i>II Fordringer</i>	45 355	23 255	46 534
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	432 273	426 470	399 848
Sum omløpsmidler	477 628	449 725	446 382
Sum eiendeler drift	618 849	575 850	553 460
<i>IV Fordringer verørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0	0
Sum eiendeler	618 849	575 850	553 460
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
<i>I Virksomhetskapi tal</i>	78 970	74 592	67 810
<i>II Avregninger</i>	129 375	143 103	156 073
<i>III Utsatt inntektsføring av bevilgninger</i>	140 948	125 669	108 983
Sum statens kapital	349 293	343 364	332 866
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelse r</i>	9 463	11 834	0
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	260 093	220 652	220 594
Sum gjeld	269 556	232 486	220 594
Sum statens kapital og gjeld drift	618 849	575 850	553 460
<i>IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>	0	0	0
Sum statens kapital og gjeld	618 849	575 850	553 460

NHH

Kommentarer til årsregnskapet 2023 – Norges Handelshøyskole

Bekreftelse på at regnskapet gir et dekkende bilde

Regnskapet for 3. tertial 2023 gir et dekkende bilde av virksomheten. Regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og i samsvar med statlige regnskapsstandarder som gjelder for virksomheter underlagt Kunnskapsdepartementet. Regnskapet er presentert i samsvar med regnskapsmal fra Kunnskapsdepartementet.

Institusjonens økonomiske drift i perioden – avvik mellom budsjett og regnskap

Høyskolens budsjett for 2023 ble vedtatt med et underskudd på i overkant av kr 100 mill., med finansiering fra akkumulert ubrukt bevilgning og overskuddsmidler fra NHH Executive (NHHE) fra tidligere år. Det er budsjettet med investeringer på kr 56,6 mill. samt en fortsatt økning i aktivitetsnivået i forhold til 2022. Det er også lagt inn en liten økning i antall faste stillinger både på vitenskapelig og administrativ side. Det er lagt inn en ambisjon om å øke eksternfinansiert aktivitet, og det er estimert at dette vil medføre en netto overføring av midler relatert til egenfinansierte årsverk i forskningsprosjekter på i overkant av kr 12,1 mill.

Årets resultat viser et underskudd på kr 9,4 mill., med et positivt budsjettavvik på kr 92,8 mill. Som forventet har det positive budsjettavviket økt noe siden 2. tertialrapporteringen.

Inntekt fra bevilgninger – positivt avvik kr 26,4 mill.

Det positive avviket på kr 26,4 mill. er delvis knyttet til tilleggsbevilgningen, kr 15,6 mill., som ble tildelt i revidert nasjonalbudsjett i juni. I tillegg er bevilgning benyttet til investeringsformål kr 9,8 mill. lavere enn budsjettet, noe som fører til et positivt inntektsavvik (bokføres som utsatt bevilgning). Sammenlignet med 2022 har inntektsført bevilgning økt med 9,2%.

Inntekt fra tilskudd og overføringer og Salgs- og leieinntekter – negativt avvik kr 6,7 mill.

Det er foretatt en omklassifisering av inntekter fra tilskudd til oppdrag ved NHHE, så det er hensiktsmessig å se disse to inntektsområdene under ett. Samlet sett er det et negativt avvik på kr 6,7 mill. Dette følger av et negativt avvik innenfor øvrig BOA på kr 13,7 mill. som skyldes forsinkelser i planlagt reiseaktivitet og gjennomføring av eksperimenter. Imidlertid veies dette delvis opp av et positivt avvik ved NHHE og BFV på kr 7 mill. Inntektene innen etter- og videreutdanningsvirksomheten (NHHE) har hatt en betydelig økning som følge av flere studenter til programmene. Sammenlignet med 2022 har inntekten økt med 10%, noe som innebærer at andelen sett i forhold til samlet inntekt ligger på samme nivå.

Det er ingen vesentlige avvik i øvrige inntekter.

Lønn og sosiale kostnader – positivt avvik kr 8,5 mill.

Innen BFV er det et positivt avvik på kr 13,9 mill. Mindreforbruket skyldes i hovedsak reversering av for mye avsatt pensjonskostnad til SPK og forsinkelser i rekruttering til administrative stillinger. Innenfor BOA har det vært et merforbruk på lønnsområdet, kr 5,7 mill., som i hovedsak er knyttet til NHHs egeninnsats i prosjektene. Lønnskostnadene, korrigert for tilbakeføring av for høy avsatt pensjonskostnad til SPK, har økt med 10,5% i forhold til 2022. Antall årsverk har økt med 3,6%, og gjennomsnittlig årsverkskostnad har økt med 6,9%.

Andre driftskostnader – positivt avvik kr 63,7 mill.

Til tross for økte kostnader til eiendomsdrift, kjøp av databaser og annen programvare fra utlandet sammenlignet med 2022, er det samlede underforbruket innenfor BFV kr 54,8 mill. I budsjettet var det forutsatt en høy aktivitet innenfor faglige aktiviteter, noe som har vist seg å være for optimistisk. Basert på erfaring de siste par årene vil budsjetteringspraksis endres i 2024 slik at budsjettet blir mer forventningsrett.

Innen øvrig bidrags- og oppdragsaktivitet ekskl. NHHE er det et underforbruk på kr 14,2 mill. Tidligere i år var det noe forsinkelser i rekruttering av prosjektansatte, som har bidratt til at reise- og seminaraktiviteten og gjennomføring av eksperimenter har vært noe lavere enn planlagt. Ved NHHE er driftskostnadene noe høyere enn budsjettet og veier opp noe av underforbruket.

Andre driftskostnader har økt med 7,7% sammenlignet med 2022, og er i hovedsak knyttet til pris- og valutakursendringer.

Vurdering av økonomisk situasjon

Den økonomiske situasjonen vurderes som tilfredsstillende både på kort og lang sikt. Det forventes at kontantstrømmen i løpet av de nærmeste årene vil kunne få en svakere utvikling, blant annet som følge av at ekstra studieplasser som ble tildelt under pandemien, fases ut. Det er i tillegg en viss usikkerhet knyttet til hvordan ny finansieringsmodell vil påvirke fremtidige bevilgninger. Det er derfor viktig å sørge for at faste kostnader ligger på et nivå som gjør at høyskolen kan tåle en viss endring i årlige bevilgninger uten at dette i for stor grad påvirker evnen til å kunne gjennomføre strategiske satsninger.

Utvikling i avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet

Ved utgangen av 2022 var ubrukt bevilgning kr 98,6 mill. og avsetning knyttet til overskudd generert ved NHHE kr 44,5 mill., til sammen kr 143,1 mill. Samlet avsetning ved utgangen av 2023 er redusert til kr 129,4 mill., fordelt på kr 83,2 mill. i ubrukt bevilgning og kr 46,2 mill. i akkumulert overskudd generert ved NHHE.

Avsetninger til andre formål og investeringer fra Kunnskapsdepartementet	Bevilgning for 2023	Avsetning pr. 31.12.2023 i kr	Avsetning pr. 31.12.2023 i pst.
Avsetninger til andre formål	633 826	30 938	5 %
Avsetninger til investeringer	633 826	52 262	8 %
Sum avsetninger fra Kunnskapsdepartementet	633 826	83 200	13 %

Årsaken til høye avsetninger knyttet til ubrukt bevilgning, kan delvis forklares med lavere aktivitet enn planlagt, i hovedsak knyttet til forskningsaktivitet. Høyskolen har således ikke oppnådd *budsjetterte* mål, imidlertid har målene vært noe optimistisk budsjettert. De siste par årene har det vært en betydelig økning i eksternt finansiert virksomhet, både innen forskningsaktiviteten og salg- og oppdragsvirksomhet (NHHE). I 2023 utgjør eksterne inntekter nær 23% av samlede driftsinntekter, dette er på samme nivå som i 2022. En høy andel eksterne inntekter innebærer en viss risiko, særlig for NHHE som er en konkurranseutsatt virksomhet. Det er derfor viktig for høyskolen å ha reserver til perioder med lavere tilfang av eksterne inntekter. NHH lykkes godt i å tiltrekke seg høy kompetanse og eksterne forskningsmidler. Når det gjelder forskningsaktiviteten innenfor BFV, arbeides det videre med å øke denne, samtidig som avsetningene holdes på et forsvarlig nivå. Økt antall eksterntfinansierte prosjekt, fører til flere ansatte og økt arealbehov. I tillegg til å vurdere leie av ekstra lokaler, er det derfor på kort sikt nødvendig å foreta noen ombygginger, og

NHH

investeringsplanen inneholder flere tiltak enn avsetningen kan dekke. På sikt kan det bli behov for å benytte deler av virksomhetskapitalen for å finansiere investeringsbehovet. Det vurderes at avsetningene er på et forsvarlig nivå.

Gjennomførte og planlagte investeringer

Planlagte investeringer for 2023 var kr 56,6 mill. Ved utgangen av året er kr 46,9 mill. av disse gjennomført. Det er gjennomført investeringer knyttet til IT-anskaffelser på kr 24 mill., og investeringer knyttet til eiendom på kr 22,8 mill. Avviket er stort sett knyttet til langsiktig investeringsplan på eiendomsområdet. Dette skyldes blant annet at noen tiltak har blitt gjennomført til lavere kostnad enn planlagt, noen tiltak utgår eller er forsinket og ellers er det tiltak som er igangsatt og budsjettert til 2023, men som ferdigstilles i 2024.

I note 15 er det avsatt kr 24,1 mill. til vedtatte, ikke påbegynte investeringer, og kr 28,1 mill. i påbegynte investeringsprosjekter. Samlet investeringsplan for perioden 2024-2034 er kr 111,3 mill.

Investeringsplanen ble sist vedtatt av styret 14.03.2023. Revidert investeringsplan for 2024 vil bli fremlagt for styret i forbindelse med godkjenning av årsregnskapet 05.03.2024.

Det bekreftes at NHHs revisor er Riksrevisjonen.

NHH

Bergen, 05.03.2024

Karen Helene Ulltveit-Moe

Tord Lien

Harald Espedal

Miao Reinlund

Aline Bütikofer

Inger G. Stensaker

Katarina Kaarbøe

Hallvard Lyssand

Aruna D. Tatavarthy

Ingrid Follaug

Sander Malsten

ÅRSRAPPORT FOR NHH 2023

Saksbehandler Anita Jensen
Arkivreferanse 23/05975-1

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
Styret ved Norges Handelshøyskole	05.03.2024	12/24

Forslag til vedtak:

Styret tar utkast til Årsrapport for NHH 2023 til orientering. Styret gir rektor i samråd med styreleder fullmakt til å ferdigstille årsrapporten i tråd med innspillene som fremkom i møtet, og oversende den til Kunnskapsdepartementet (KD).

Bakgrunn:

Høyskolen rapporterer årlig, med frist 15. mars, om sin virksomhet til Kunnskapsdepartementet gjennom dokumentet Årsrapport for NHH. Årsrapporten er utformet i henhold til rapporteringskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet, og har følgende struktur:

- I. Styrets beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av fremtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsrapporten skal være et strategisk dokument som gir god informasjon til departementet om høyskolens resultater, mål og planer. Resultatene skal vurderes i lys av utvikling over tid. Kapittelet om årets aktiviteter og resultater skal hovedsakelig inneholde resultatrapportering på KDs sektormål og NHHs utviklingsavtale med KD, der utviklingsavtalen skal utgjøre hoveddelen. Departementet forventer en samlet analyse av styringsinformasjon som overordnet belyser måloppnåelse for utviklingsavtalen og NHHs bidrag til oppnåelsen av sektormålene generelt.

Som del av årsrapporten inngår en overordnet risikovurdering for hovedområdene i høyskolens strategi; Utdanning, Forskning, Samspill med nærings- og samfunnsliv og Organisasjon og ressurser.

Styret inviteres spesielt til å diskutere utkastet til «Styrets beretning» i kap. I.

Vedlegg: Årsrapport for NHH 2023 – Utkast til styret

Sak 12/24 Vedlegg

UTKAST TIL STYRET 5. MARS 2024

Innhold

Kap. I. Styrets beretning	4
Kap. II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	7
Kap. III. Årets aktiviteter og resultater	10
Rapportering på sektormålene	10
Rapportering om utviklingsavtalen.....	11
Mål 1 – Utdanning.....	11
Mål 2 – Forskning.....	24
Mål 3 - Samspill med nærings- og samfunnsliv.....	28
Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	32
Midler tildelt over andre budsjettkapitler	32
Kap. IV. Styring og kontroll i virksomheten.....	33
Del 1: Rapportering om styring og kontroll	33
Del 2: Rapportering på andre forutsetninger og krav.....	38
Lærlinger og studenter	38
Redusere konsulentbruken	39
Desentralisert arbeid	39
Sikkerhet og beredskap	39
Informasjonssikkerhet og personvern	41
Lønns- og arbeidsvilkår.....	41
Likestilling og mangfold.....	42
Avsetninger	43
Oppfølging av FNs bærekraftsmål	43
Klima og miljø.....	44
Campusutviklingsplaner og større byggeprosjekter	47
Oppfølging av Strategi for digital omstilling	48
Kap. V. Vurdering av fremtidsutsikter	49
Fremtidsutsikter og planer	49
Budsjett for 2024	50
Kap. VI. Årsregnskap 2023	52

Kap. I. Styrets beretning

Norges Handelshøyskole (NHH) har som ambisjon å være en internasjonal, ledende europeisk handelshøyskole. NHHs strategi 2022-2025 med tilhørende sentrale og lokale handlingsplaner setter retning for utviklingen i kjerneaktivitetene og for høyskolens ressursforvaltning og organisasjon. Strategiens utgangspunkt er at NHH skal drive utdanning, forskning og formidling av høy kvalitet og i aktiv interaksjon med næringslivet og samfunnet for øvrig for å realisere eksistenserklæringen: *Sammen for bærekraftig verdiskapning*. Strategiens mål og prioriteringer gjenspeiles i utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet.

NHH har et betydelig samfunnsansvar. NHHs utdanningsprogrammer, forskning og formidling skal bidra til myndighetenes sektormål slik som høy kvalitet i utdanning og forskning, bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon samt god tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet. NHHs nasjonale og internasjonale ambisjoner skal være avstemte og gjensidig forsterkende.

Styret er tilfreds med at NHH fortsetter å være et meget attraktivt studiested for fremragende og entusiastiske studenter, noe som blant annet kommer til uttrykk i at NHHs hovedstudieprogram i økonomi og administrasjon igjen var det mest søkte studiet i Norge i 2023.

Studentene rapporterer stor tilfredshet med både studieprogram og læringsmiljø. Tilstedeværelse er en forutsetning for det aktive student- og læringsmiljøet ved NHH, men det høye aktivitetsnivået betyr også at vi utnytter kapasiteten i våre bygg og infrastruktur fullt ut. Etableringen av ekstra studentarbeidsplasser i leide, eksterne lokaler har derfor vært nødvendig.

NHH er akkreditert av alle de tre ledende internasjonale akkrediteringsinstitusjonene AACSB, AMBA og EQUIS. Dette refereres gjerne til som «triple crown» status for handelshøyskoler, og innebærer et tydelig internasjonalt kvalitetsstempel. Akkrediteringene gir en omfattende evaluering av alle sider ved NHHs utdanningsprogrammer og øvrige kjerneaktiviteter, samt strategi, ressurser og organisasjon. I tillegg til at akkrediteringene styrker NHHs internasjonale anerkjennelse, gir de nyttige bidrag til kontinuerlig forbedring av våre aktiviteter, både faglig, pedagogisk og organisatorisk.

Fagutviklingen i både fulltids- og etter- og videreutdanningsprogrammene reflekterer spesielt en videreført vektlegging av teknologi-forståelse, data-analyse og bærekraft. Dels skjer dette i form av nye emner, spesialiseringer og programmer, og dels ved at disse temaene integreres i de tradisjonelle økonomi- og ledelsesfagene. NHH-kandidatenes vedvarende høye attraktivitet i arbeidsmarkedet indikerer at studieprogrammene løpende har blitt faglig oppdatert i takt med behovene i arbeidsmarkedet. En milepæl i 2023 var beslutningen om å opprette et nytt, engelskspråklig bachelorprogram med oppstart høsten 2024. Den nye Bachelor in Business, Economics and Data Science retter seg mot både norske og internasjonale studenter, og legger spesiell vekt på (stor-) dataanalyse, programmering og teknologiforståelse.

Det svært aktive studentmiljøet er et av NHHs mest sentrale karakteristika. Styret legger stor vekt på betydningen av et godt og inkluderende studentmiljø og understreker betydningen av at dette får kontinuerlig oppmerksomhet. Styret ønsker samtidig å trekke frem det gode samarbeidet med NHHS, NHHs studentforening, for å leve opp til ambisjonen om et fremragende student- og læringsmiljø.

NHH er ledende i Norge når det gjelder utveksling for egne studenter, og får også stadig flere innkommende utvekslingsstudenter. Regjeringens beslutning om å innføre skolepenger for enkelte grupper av utenlandske studenter, medførte en nedgang i antallet utlendinger som ble tatt opp i

masterprogrammet i 2023. Med siktemål om å opprettholde en internasjonalt diversifisert studentmasse innrettes det internasjonale studentrekrutteringsarbeidet for å motvirke dette fallet. Deltagelsen i den europeiske universitetsalliansen ENGAGE.EU er ett av virkemidlene for NHHs internasjonalisering, og alliansen sikret seg i 2023 finansiering fra EU for en ny periode.

NHH bidrar med forskning av høy kvalitet og til ny innsikt og kunnskap for nærings- og samfunnsliv både i Norge og internasjonalt. Nivået på topp-publikasjoner, målt både ved antall ABS3,4 og 4* og publikasjonspoeng på nivå 2, er på linje med fjoråret. Foreløpige publikasjonstall tyder imidlertid på en liten nedgang fra i fjor, der resultatene i 2023 er på linje med 2019. Styret ønsker å opprettholde vektleggingen av topp-publikasjoner, men legger i tillegg stor vekt på å øke totalt publikasjonsvolum. Styret har derfor stor oppmerksomhet rettet mot det pågående arbeidet for å øke andelen av vitenskapelig ansatte som er publiseringsaktive.

NHH når godt opp i nasjonal og internasjonal konkurranse om eksterne forskningsmidler. Bidragsinntektene fra Norges forskningsråd og EU for pågående forskningsprosjekter ligger på et solid godt nivå. Det er bred deltagelse fra næringslivspartnere, organisasjoner og offentlige institusjoner i NHHs forskningssentre og forskningsprosjekter.

Antall ph.d.-disputaser i 2023 var 20. Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år, var 75 % i 2023. I ph.d.-programmet har NHH oppmerksomheten rettet mot blant annet karriereutfall (*placement*). I 2023 fikk 90 % av kandidatene som disputerte ved NHH, sin første jobb innen forskning og høyere utdanning, og av disse gikk nær 1/3 til utenlandske akademiske institusjoner.

NHH skal formidle forskningsbasert kunnskap og sette premisser og retning for samfunnsdebatten. I 2023 var aktiviteten på et rekordhøyt nivå målt i antall forskningsbaserte medieoppslag. NHH vektlegger at kompetansen til de vitenskapelige ansatte kommer til anvendelse i offentlige ekspertutvalg, og i 2023 deltok NHH-ansatte i arbeidet med elleve ulike NOU-rapporter.

Ved utgangen av året hadde NHH noe i overkant av 70 samarbeidspartnere fra næringsliv, offentlig virksomhet, organisasjonsliv og næringsklynger. Dette kommer i tillegg til hyppig og omfattende kontakt gjennom besøk av gjesteforelesere, bedriftspresentasjoner og karrieredager. Nærmere 300 bedrifter og institusjoner var aktive på NHHs campus i fjor. I tillegg stod NHH selv bak en rekke arrangementer, der Vårkonferansen og Lehmkuhlforelesningen er eksempler på møteplasser som skaper samhandling mellom academia og samfunnsliv.

Alumninettverket er et viktig bidrag til å styrke NHHs relasjoner til nærings- og samfunnsliv. I 2023 var aktiviteten i alumniarbeidet tilbake på et høyt nivå etter at korona-pandemien ga en midlertidig tilbakegang. To aktiviteter som har fått økt popularitet i 2023, er mentorprogrammet hvor veletablerte alumni er mentorer for et utvalg av dagens studenter, og entreprenør-samlingene «pitching night». Begge disse initiativene er nå godt forankret blant studenter og alumner, og skaper en verdifull kobling mellom ulike miljøer tilknyttet NHH. Den årlige, store alumnikonferansen har befestet seg som en fast møteplass for et stort antall alumni på tvers av alder og type arbeidserfaring.

NHHs finansielle situasjon vurderes som robust og solid, blant annet som følge av vekst i eksterne inntekter. Viktige prinsipper for økonomistyringen er å sikre en sunn balanse mellom årlige tildelinger og langsiktige forpliktelser, samt å tilstrebe en kostnadseffektiv ressursutnyttelse. Styret følger tett opp en planmessig nedskalering av de opparbeidede finansielle reservene for å møte identifiserte investeringsbehov samtidig som handlingsrommet for strategiske satsinger opprettholdes. Dette vil bidra

til gode rammebetingelser for kjernevirksomheten slik at kvaliteten på forskning og undervisning holdes på et høyt nivå.

Høyskolens eldste bygningsmasse er rehabilitert i løpet av senere år, og NHH fremstår som en kompakt og moderne campus med et effektivt og godt arbeids- og læringsmiljø. I 2023 ble det ferdigstilt en helhetlig og langsiktig campusutviklingsplan for NHH. Som følge av at NHHs utdanningsprogram går for full kapasitet, student-tilstedeværelsen er meget høy og en dessuten opplever vekst i antall ansatte som følge av tilflyt av forskningsprosjekter, er det et vedvarende press på eksisterende arealer. Det er derfor initiert et arbeid med siktemål om å leie ytterligere ekstra lokaler de nærmeste årene, samtidig med at en på noe lengre sikt får realisert et byggeprosjekt som utvider arealene på dagens campus.

I 2024 vil NHHs prioriteringer følge av NHH-strategiens visjon om at NHH skal være en drivkraft for nærings- og samfunnsutvikling og utdanne mennesker som bidrar til bærekraftig verdiskapning. Hovedmålene for kjerneaktivitetene er:

- Utdanning: NHH skal utdanne fremragende økonomer og ledere, med solide analytiske ferdigheter, god teknologiforståelse, bred sosial kompetanse og et sterkt samfunnsengasjement.
- Forskning: NHH skal være en forskningsintensiv handelshøyskole med bidrag på høyt internasjonalt nivå.
- Samspill med nærings- og samfunnsliv: NHH skal formidle forskningsbasert kunnskap og sette premisser og retning for samfunnsdebatten. NHH skal styrke interaksjon og samarbeid med næringsliv og samfunnsinstitusjoner, og alumninettverket skal styrkes ytterligere.

Styret ønsker å takke skolens ledelse, fagstab, administrasjon og studenter for innsatsen i 2023 og for at de sammen skaper og fornyer NHH.

Styrets beretning er godkjent av styrets medlemmer med elektronisk signatur, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kap. II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Norges Handelshøyskole (NHH) ble etablert i Bergen i 1936 og er en statlig vitenskapelig høyskole eid av Kunnskapsdepartementet. NHHs mål er å være en drivkraft for nærings- og samfunnsutvikling og utdanne mennesker for verdiskaping og bærekraftig utvikling. Dette er uttrykt i eksistenserklæringen *Sammen for bærekraftig verdiskaping*.

NHH har tett interaksjon med næringsliv og samfunnsinstitusjoner, og samarbeider med over 200 universiteter og handelshøyskoler i mer enn 50 land. Om lag halvparten av NHH-studentene tar minst ett semester utveksling i utlandet.

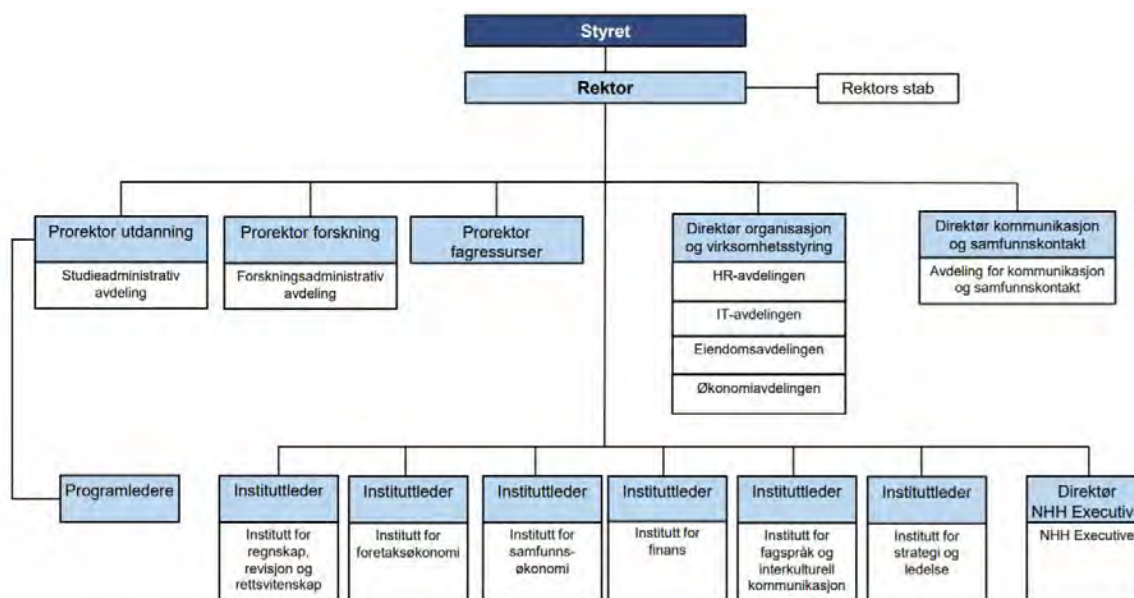
En synlig bekreftelse på NHHs internasjonale posisjon er EQUIS-, AACSB- og AMBA-akkreditering – kjent som «triple crown». NHH er også eneste norske medlem av [CEMS – the Global Alliance in Management Education](#), og har status som European University som medlem av [ENGAGE.EU](#), en allianse mellom ni ledende, forskningsintensive europeiske universitet.

Studietilbud

NHHs fulltidsprogrammer omfatter en femårig siviløkonomutdanning inndelt i et treårig bachelorprogram og et toårig masterprogram i økonomi og administrasjon, et toårig masterstudium i regnskap og revisjon og et treårig ph.d.-program med seks spesialiseringer. I 2023 vedtok styret å opprette et nytt internasjonalt bachelorprogram - Bachelor in Business, Economics and Data Science. Etter- og videreutdanningstilbudet omfatter blant annet Executive MBA, Executive Master i ledelse og finans, oppdragsbaserte program og åpne program uten studiepoeng.

Organisasjon

NHH har hatt ansatt rektor og ekstern styreleder siden 1. august 2017.

Forskningsorganisering

NHHs forskning er organisert i seks institutter. I senere år har en også etablert 12 tematiske forskningsentre for å styrke samarbeid og tverrfaglig forskning på samfunnsaktuelle tema. Spydspissen er FAIR – Centre for Experimental Research on Fairness, Inequality and Rationality, som har status som Senter for fremragende forskning (SFF).

HØYDEPUNKTER 2023

Landets mest søkte studium

1

2170 førstevalgssøkere

Rekordhøye poenggrenser

Førstegangssøkere: 55,6
Ordinær kvote: 59,5

Studenttilfredshet på bachelor

4,3

Best av universitetene og store vit. høyskoler, skala 1-5

To hundre partner-institusjoner og best i Norge på utveksling

Over halvparten av studentene tar ett eller to semestre i utlandet

NHH-kandidater er ettertraktet i arbeidsmarkedet

98%

er i jobb 6 mnd. etter endt studium

Svært aktivt studentmiljø

160

grupper med ulike aktiviteter

Banebrytende forskningsprosjekter

7

Ett senter for fremragende forskning samt tre ERC'er og tre MDF'er fra EU

NHHEs FT-rangering

2

Open programs i Norden

Internasjonale topp-publikasjoner

32

publikasjoner rangert på høyeste nivå
ABS 4 og 4*

Triple Crown-akkreditert

Regjeringsoppnevnte NOU-utvalg

11

utvalg med NHH-forskere

Ph.d. programmet

20

Antall disputaser

Fulltidsstudenter

3670

Bachelor og master

Etter- og
videreutdanning

1295

Studenter

Årsverk: 473 (289 i vitenskapelige stillinger)

Bevilgning fra KD: 618,5 mill. kroner

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet og andre inntekter: 179,5 mill. kr.

Resertifisert som miljøfyrtårn for tre år

Kap. III. Årets aktiviteter og resultater

Rapportering på sektormålene

3 overordnede og langsiktige sektormål:

- 1) Høy kvalitet i utdanning og forskning
- 2) Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
- 3) God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Tekst er under utarbeidelse.

Rapportering om utviklingsavtalen

Mål 1 – Utdanning

Utviklingsavtale mål 1:

Attraktive kandidater til arbeidsmarkedet nasjonalt og internasjonalt, med kompetanse og holdninger som bidrar til og setter retning for bærekraftig verdiskapning.

FULLTIDSPROGRAMMENE - BACHELOR OG MASTER

1. Økt mangfold og engasjement i studentmassen

Tabell: *Kjønn*¹

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinneandel BØA (% av møtt)	37 %	41 %	39 %	42 %	43 %
Kvinneandel MØA (% av møtt)	36 %	37 %	38 %	33 %	37 %
Kvinneandel MØA, studenter med internasjonal grad (% av møtt)	44 %	41 %	43 %	37 %	40 %
Kvinneandel MRR (% av møtt)	47 %	41 %	47 %	40 %	40 %

NHH har i en årrekke arbeidet målrettet for å øke andelen kvinnelige studenter. Derfor er det positivt å registrere at kvinneandelen på Bachelor i Økonomi og Administrasjon (BØA) har hatt en oppadgående trend, og at andelen på 43 % i 2023 er den høyeste i hele femårsperioden. Andelen er innenfor ambisjonsnivået om å ha minst 40 % kvinner. Kvinneandelen på Master i Økonomi og Administrasjon (MØA) har over hele femårsperioden ligget under ambisjonen om å ha minst 40 % kvinner. Spørsmålet om hva som skal til for å øke kvinneandelen i MØA har vært drøftet i ulike organer på NHH i 2023, og så vel ytterligere analyser som mulige tiltak vil bli vurdert i 2024. Kvinneandelen på Master i Regnskap og Revisjon (MRR) er innenfor NHHs ambisjonsnivå.

Tabell: *Internasjonale studenter og andel med innvandrerbakgrunn (Bachelor og Master)*

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Andel internasjonale studenter på campus (statsborgerskap) ²	19 %	8 %	15 %	17 %	17 %
Andel studenter som er innvandrere eller norskfødte med innvandrerbakgrunn fra land i gruppe 1 ³	2,6 %	2,5 %	2,0 %	2,8 %	N/A
Andel studenter som er innvandrere eller norskfødte med innvandrerbakgrunn fra land i gruppe 2 ⁴	6,7 %	7,3 %	5,6 %	5,8 %	N/A

¹ BØA: Bachelor i økonomi og administrasjon; MØA: Master i økonomi og administrasjon; MRR: Master i regnskap og revisjon

² Andelen internasjonale studenter (grad og utveksling) av det totale antallet fulltidsstudenter ved NHH, utreiste utvekslingsstudenter ekskludert

³ EU/EØS-land, USA, Canada, Australia og New Zealand. Tilstandsrapport for høyere utdanning 2023 (HK-dir).

⁴ Asia inkl. Tyrkia, Afrika, Amerika unntatt USA og Canada, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa unntatt EU/EØS. Tilstandsrapport for høyere utdanning 2023 (HK-dir).

NHH ser det som viktig å sikre at våre kandidater tilegner seg kunnskaper og ferdigheter om internasjonale forhold, og at de får trening i å fungere i en internasjonal kontekst. Dette sikres dels gjennom at en høy andel av studentene på både bachelor- og masternivå tar del i internasjonal studentutveksling, og dels gjennom et betydelig antall internasjonale studenter på NHH. Tabellen over viser tydelig hvordan pandemien begrenset den internasjonale aktiviteten, men også at andelen internasjonale studenter på campus har tatt seg kraftig opp igjen, slik at den nå nesten er tilbake på nivået fra før pandemien. Innkommende utvekslingsstudenter utgjør den største delen av de internasjonale studentene. NHH har imidlertid som mål å rekruttere flere internasjonale gradsstudenter på masternivå, og det blir etablert et nytt bachelorprogram med undervisning på engelsk og internasjonalt opptak.

Når det gjelder internasjonale gradsstudenter på MØA, har målet vært å rekruttere 100-120 høyt kvalifiserte internasjonale studenter årlig. Faktisk opptak har svingt betydelig fra år til år, og dette målet har kun blitt nådd noen få år. I 2023 så vi en meget betydelig nedgang i antallet internasjonale studenter fra land utenfor EU/EØS-området som følge av innføringen av studieavgifter for denne gruppen, noe som vil gjøre det enda vanskeligere å nå dette målet i årene fremover. Målrettede tiltak for å rekruttere utenlandske studenter fra EU/EØS-området ga noe effekt, men ikke nok til å nøytralisere frafallet blant studenter som må betale skolepenger.

Tabell: Studentutveksling og andre relevante utenlandsopphold

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Andel kandidater med studentutveksling, Bachelor ⁵	59 %	56 %	57 %	26 %	49 %
Antall studenter på internasjonal praksismobilitet gjennom NHH, Bachelor	19	8	3	16	23
Andel kandidater med studentutveksling, Master ⁶	36 %	33 %	13 %	23 %	38 %
Antall studenter på internasjonal praksismobilitet gjennom NHH, Master	98	45	66	61	65
Andel uteksaminerte studenter med utveksling i studieløpet, Bachelor og Master ⁷	60 %	58 %	52 %	46 %	Rapporteres neste år

Mange av NHHs kandidater vil arbeide i internasjonale miljø, og erfaring fra utlandet er viktig for å gjøre kandidatene attraktive, både i det nasjonale og ikke minst i det internasjonale arbeidsmarkedet. NHH har derfor satset mye på studentutveksling, og har lenge vært den ledende norske institusjonen på dette området. I BØA er tallene på vei tilbake mot normalen fra før pandemien, og det er også etablert nye tiltak for å gi studentene internasjonal erfaring, inkludert praksisopphold i utlandet, det studiepoenggivende emnet *Intern Abroad* og det HK-dir-støttet pilotprosjektet *Praksissemester i Sør-Afrika*, som starter opp våren 2024.

⁵ Andel av vitnemål med utveksling relativt til totalt antall vitnemål skrevet ut det aktuelle året.

⁶ Andel av vitnemål med utveksling relativt til totalt antall vitnemål skrevet ut det aktuelle året. Inkluderer kun masterstudenter i 2-årig masterløp.

⁷ Vedlegg til Tilstandsrapport for høyere utdanning, HK-dir.

Andelen med utveksling blant de som avsluttet MØA i 2023 var over nivået fra før pandemien. NHH legger dessuten økende vekt på andre, mer dyptgående internasjonaliseringsmuligheter enn bare semesterlang utveksling. På masternivå inkluderer dette dobbelgradssamarbeid med ledende internasjonale institusjoner, samt CEMS-graden som NHH i over 30 år har tilbudt sammen med 32 ledende handelshøyskoler i hele verden. Internasjonal praksis sikres også gjennom *Innovation School*, som er et 30-studiepoengs sommersemester der det i 2023 deltok 26 studenter.

NHHs medlemskap i den europeiske universitetsalliansen ENGAGE.EU gir nye muligheter for internasjonalt samarbeid og utveksling. Innenfor rammene av alliansen arbeides det med et program på masternivå kalt *Global Sustainability Management*, med planlagt oppstart i 2025. Det er dessuten allerede etablert andre innovative utdanningstilbud gjennom samarbeidet, som fellesemner gitt av flere partnere, fellesmoduler og kortere, konsentrerte tilbud med nyskapende pedagogikk. Ett eksempel på sistnevnte er de såkalte *Expedition weeks*, der studenter fra ulike institusjoner jobber sammen med konkrete problemstillinger knyttet til bærekraft og andre samfunnsutfordringer.

Tabell: Tilfredshet og faglig og sosialt læringsmiljø (Studiebarometeret 2023 faglig og sosial del)

	Øk.adm. 2023	NHH 2023	NHH 2022
Tilfredshet med studieprogrammet	4,0	4,3	4,0
Faglig og sosialt læringsmiljø – generelt	3,6	4,1	3,9
Miljøet mellom studenter og faglig ansatte	3,5	3,5	3,1
Det faglige læringsmiljøet blant studentene	3,6	4,1	3,9
Det sosiale læringsmiljøet blant studentene	3,5	4,0	3,9

«Øk.adm.» er alle programmer innen økonomisk-administrativ utdanning, inkludert NHH
 NHH = Bachelor, MØA og MRR

NHH har en aktiv studentforening (NHHS), med et bredt utvalg av studentgrupper og underutvalg som inkluderer studenter fra alle studieprogrammene på NHH. Tall fra Studentenes Helse Og Trivselsundersøkelse (SHoT) 2022 om frivillig studentengasjement, gjenspeiler aktiviteten i studentmiljøet. Sammenlignet med utdanningssektoren i Norge som helhet, skårer NHH svært godt. Hele 45 % av NHH-studentene, mot 6 % på landsgjennomsnitt, oppgir at de er med i en form for organisert studentidrett. NHH ligger også til dels betydelig over landsgjennomsnittet når det gjelder deltakelse innen kultur (20 mot 5 %), studentdemokrati (6 mot 3 %), faglige foreninger (13 mot 6 %) og interesseforeninger (33 mot 6 %).

2. Fagutvikling som bidrar til bærekraftig verdiskaping

Tabell: Emner med bærekraftsinnhold (fra høsten 2023)⁸

Bærekrafts-tematikk	Bachelor			Master			Samlet
	Emnets størrelse			Emnets størrelse			Alle emner
	Lite	Middels	Stort	Lite	Middels	Stort	
Ikke tatt opp bærekraft	14 %	22 %	19 %	26 %	36 %	17 %	26 %
Noe bærekraft	57 %	33 %	44 %	30 %	33 %	33 %	35 %
Middels bærekraft	0 %	22 %	31 %	19 %	17 %	17 %	19 %
Mye bærekraft	29 %	22 %	6 %	26 %	14 %	33 %	20 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabellen over gir en grov oversikt over omfanget av bærekraftsinnhold på ulike nivåer. NHH ser det som svært viktig at våre kandidater er godt rustet til å bidra til en bærekraftig utvikling i nærings- og samfunnslivet. Det er bl.a. gjenspeilt i NHHs eksistenserklering *Sammen for bærekraftig verdiskaping*.

I bachelorstudiet har vi besluttet å øke innslaget av bærekraft fra og med høsten 2024, når vi innfører et nytt obligatorisk 7,5 studiepoengs emne i etikk, økonomi og bærekraft. Emnet vil gi studentene en innføring i bærekraft i økonomisk-administrativ forstand, og danne et fundament for videre behandling av bærekraft gjennom BØA. I tiden fremover vil vi forsøke å utvikle en tydelig rød tråd, der relevante bærekraftsspørsmål og -dimensjoner behandles i alle de tre studieårene, og med hensiktsmessig progresjon.

På masternivå jobbes det systematisk med å styrke omfanget av bærekraftsspørsmål og å sikre at alle kandidatene har solide kunnskaper og ferdigheter knyttet til bærekraft. I tillegg til gode valgfrie muligheter, har det derfor i 2023 blitt vedtatt et obligatorisk krav i «Etikk, samfunnsansvar og bærekraft» for alle MØA-studenter fra høsten 2024, og flere slike emner har blitt utviklet og godkjent. Dette, sammen med et systematisk arbeid for å øke og synliggjøre bærekraftsrelevans langs alle dimensjoner av MØA-studiet, skal sikre at fremtidige kandidater har den nødvendige kompetanse på dette feltet. Arbeidet med å styrke bærekraftsrelevansen i MØA er godt i gang, og vil bl.a. bli fulgt opp med utvikling av indikatorer som kan dokumentere utviklingen over tid.

I MRR er bærekraftsrapportering innarbeidet, delvis som eget valgfritt emne og delvis integrert i obligatoriske emner. Det forventes lovendringer om bærekraftsrapportering i Norge, og MRR vil vurdere behovet for endringer knyttet til undervisning i bærekraftsrapportering.

NHH har gjennom de siste to strategiperiodene hatt teknologiforståelse og digitalisering som særskilt satsingsområde. En viktig utvikling gjennom perioden har vært en økende bevissthet rundt hva teknologi og teknologiforståelse vi si i et økonomisk-administrativt studium. Uteksaminerte kandidater er på et høyere nivå enn tidligere, både når det gjelder kunnskaper om muligheter som skapes av teknologi, og om hvordan digitalisering påvirker de tradisjonelle økonomifagene.

⁸ Emnets størrelse er bestemt ut fra prosentiler: «Lite» omfatter de 30 % emnene med færrest studenter (< 24 studenter), mens «Stort» omfatter de 30 % emnene med flest studenter (> 93 studenter). Undervisningstid: For emner på 7,5 studiepoeng telles alt fra 0,5 - 4 timer som «lite», fra 5 - 10 timer som «middels» og fra 11 timer og oppover som «mye». Tilsvarende intervaller er definert for emner på 2,5 studiepoeng. Undervisningstid forbeholdt bærekraft baserer seg på selvrapporert undervisningsaktivitet i forelesers emnerapport. Tallene må derfor oppfattes som skjønnsmessige indikasjoner, heller enn presis rapportering.

Utviklingen innenfor kunstig intelligens (KI), og særlig utbredelsen av verktøy som ChatGPT, har medført ytterligere diskusjoner rundt teknologi ved høyskolen. Studiebarometeret viser at NHH-studentene i større grad enn andre studenter har tatt i bruk KI til læringsformål. NHH har, som resten av sektoren, jobbet mye med hvordan man skal undervise med og om KI. Målet er å utnytte de mulighetene KI gir for læring, samtidig som vi sikrer kvaliteten på prøving og vurdering. Etter flere diskusjoner i ulike utvalg ble det i desember 2023 vedtatt sentrale retningslinjer for bruk av KI i undervisning ved NHH.

Utvikling av nye studietilbud

Styret ved NHH vedtok sommeren 2023 at vi høsten 2024 skal starte et nytt engelskspråklig bachelorprogram med tittelen 'Bachelor in Business, Economics and Data Science', forkortet BEDS. Studieprogrammet retter seg mot både norske og internasjonale studenter, og har spesiell vekt på stordataanalyse, programmering og teknologiforståelse. Det legges opp til at ca. 70-100 studenter tas opp i det nye bachelorprogrammet, og at opptaket til BØA reduseres tilsvarende.

Det nye programmet vil bygges opp med problemdrevne semestre, som kjennetegnes av en stor grad av integrasjon mellom emnene. Det er en uttalt målsetting for høyskolen å videreutvikle det eksisterende bachelorprogrammet samtidig som man utvikler det nye.

3. Fremragende læringsmiljø og pedagogikk med vekt på studentaktiv undervisning

Tabell: Studieinnsats, tilfredshet og yrkesrelevans

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter, Bachelor (Studiebarometeret)	35,2	35,3	37,2	36,5	36,9
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter, Master (Studiebarometeret)	39,6	39,9	37,5	38,7	38,3
Emneevaluering NHH, totalvurdering Bachelor ⁹	3,9	4,0	3,7	3,8	3,8
Emneevaluering NHH, totalvurdering Master ¹⁰	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9

NHH-studentene er jevnt over godt fornøyd med studiet, ifølge Studiebarometeret, og det er en generell bedring i resultatene for 2023. Sammenlignet med andres store utdanningsinstitusjoner ligger NHH helt på topp for de fleste indikatorer, som for eksempel det faglige miljøet blant studentene på programmet. Når det gjelder vurderingen av miljøet mellom studenter og faglig ansatte, viser også denne parameteren en betydelig oppgang i 2023, men her er det fremdeles potensial for å gjøre det bedre.

Bachelorstudentene vurderer studiekvaliteten ved NHH som god. Studiebarometeret viser i 2023 en helhetsvurdering på 4,3, noe som er en oppgang på 0,4 fra 2022, og som er nærmere ambisjonsnivået på

⁹ Gjennomsnitt av studentene sin evaluering av alle emner på bachelorstudiet. Spørsmålet for hvert enkelt emne er: «Totalt sett, hvor fornøyd er du med dette emnet?», der 1=Veldig misfornøyd og 5=Veldig fornøyd.

¹⁰ Gjennomsnitt av studentene sin evaluering av alle emner på MØA og MRR. Spørsmålet for hvert enkelt emne er: «Totalt sett, hvor fornøyd er du med dette emnet?», der 1=Veldig misfornøyd og 5=Veldig fornøyd.

4,5. Også emneevalueringene viser at studentene jevnt over er fornøyde med emnetilbudet og undervisningen.

Handlingsplanen for BØA 2022-2025 introduserte *50:50-visjonen* om at minst 50 % av undervisningen i de obligatoriske emnene skal gjennomføres i grupper på maksimalt 50 studenter. Denne visjonen har NHH jobbet for både i 2022 og 2023, noe som blant annet innebærer mer dublering av undervisningsopplegg og mer gruppeundervisning i regi av både forelesere og studentassistenter. Selv om vi fortsatt har et stykke vei videre før vi er fornøyde, er det likevel positivt å registrere en betydelig oppgang i studentenes vurdering av studentaktiv undervisning, fra 2,5 i 2022 til 3,0 i 2023 i Studiebarometeret for 2023.

I 2023 ble det innført årlige dialogmøter mellom programledelsen og studentrepresentanter fra de ulike kullene på BØA. Formålet med møtene er åpen dialog om hva som fungerer bra og hva som fungerer mindre bra i studieprogrammet. Dialogmøtene resulterte i konstruktive tilbakemeldinger om bl.a. arbeidsbelastning pr. emne og pr. semester, innholdet i valgfagsporteføljen og vurderingsformene i de ulike emnene. Som et resultat av tilbakemeldingene ble vurderingsformen i ett emne endret, mens et annet emne fikk redusert arbeidsbelastning og mer studentaktiv undervisning. Tiltakene i sistnevnte emne bidro til at den emneansvarlige fikk studentenes foreleserpris, *Bronsesvampen*, i høstsemesteret 2023.

NHH-studentene bruker mer tid på faglige aktiviteter og mindre tid på betalt arbeid enn studenter ved andre institusjoner. Ett påfallende trekk ved resultatene fra Studiebarometeret 2023 er imidlertid at studentene vurderer sin egen studieinnsats som noe lavere enn det som har vært vanlig, og den faglige arbeidstiden synker noe på Master, mens den går litt opp på BØA. Selv om dette kan være tilfeldige svingninger, er det viktig å holde øye med hvordan denne indikatoren utvikler seg.

Den faglige tidsbruken til BØA-studentene varierer fra år til år. Snittet på 36,9 timer pr. uke i 2023 er like under ambisjonsnivået på 37-42 timer i uken. Det rapporterte omfanget av organiserte læringsaktiviteter er på linje med, eller litt over snittet av alle økonomisk-administrative programmer. Studentene ved NHH bruker imidlertid vesentlig mer tid på egenstudier og mindre tid på betalt arbeid enn studenter i samme fagområde ved andre institusjoner.

MØA-studiet har ganske mange emner med et høyt antall studenter. En intern analyse gjennomført i 2023 viste at et flertall av masterstudentene tar mer enn halvdel av sitt masterstudium i emner med mer enn 100 studenter. I slike store emner kan det være vanskelig å ha aktiv studentdeltakelse i auditoriene. Selv om samme undersøkelse også viser at de aller fleste studentene tar noen emner som er mindre, og derfor i større grad kan muliggjøre studentaktivitet, kan totalinntrykket studentene sitter igjen med, være at det er lite rom for aktiv deltakelse i undervisningen. Det bør legges til at mange av de store emnene også har betydelige innslag av studentaktiv læring gjennom gruppearbeid, semesteroppgaver, etc. Det er imidlertid ikke sikkert studentene oppfatter at dette også er en del av det å legge til rette for aktiv deltakelse i undervisningen.

Studentene gir MRR gode tilbakemeldinger i Studiebarometeret for 2023. Barometeret viser positiv utvikling fra 2022 på alle hovedområder og god score sammenlignet med landsgjennomsnittet.

4. Høy arbeidslivsrelevans

Tabell: Yrkesrelevans¹¹

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Score på yrkesrelevans, Bachelor (Studiebarometeret)	4,0	3,8	3,5	3,4	3,8
Score på yrkesrelevans, MØA (Studiebarometeret)	3,9	3,6	3,6	3,5	3,7
Score på yrkesrelevans, MRR (Studiebarometeret)	4,2	3,9	4,1	3,9	4,1

Etter noen år med en svak nedadgående trend, er det positivt å registrere at studentenes vurdering av BØA som yrkesrelevant, øker fra 3,4 i 2022 til 3,8 i 2023, til tross for at flesteparten av studentene velger å fortsette med en mastergrad etter endt bachelorgrad. Høy opplevd yrkesrelevans kan sees i sammenheng med spørsmålet om innslag fra arbeidslivet (gjesteforelesere, *case* mv.) i undervisningen, som er det spørsmålet i Studiebarometeret der bachelorstudentene gir høyest score (4,3).

MØA skårer svært godt både på spørsmålet om å få god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante og på hvorvidt representanter fra arbeidslivet deltar i undervisningen. Det som trekker noe ned, er at studentene oppfatter at de i begrenset grad har mulighet til å jobbe med prosjekter i samarbeid med arbeidslivet og at de føler at de ikke får tilstrekkelig innføring i hvordan de kan formidle egen kompetanse til arbeidsgivere.

Tabell: Arbeidsmarked

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Andel i arbeid eller videre studier innen 6 mnd., Master (NHHs arbeidsmarkedsundersøkelse)	93,6 %	96,8 %	97,4 %	98,2 %	95,0 %
Andel studenter som tar jobb i utlandet, Master (NHHs arbeidsmarkedsundersøkelse)	6,3 %	6,2 %	8,2 %	3,2 %	4,6 %

Andelen av NHH-kandidatene som var i arbeid eller videre studier 6 måneder etter avsluttet mastergrad har gått noe ned i 2023, sammenliknet med foregående år. Det er vanskelig å finne en entydig årsak til dette, men det er påfallende at denne andelen har vært svært høy under pandemiårene 2020—2022. Ser vi på 2019 og tidligere år (ikke gjengitt i tabellen), er nivået for 2023 relativt normalt. Dette kan kanskje tyde på at kandidatene har vært mer aktive for å sikre seg jobb eller videre studier under pandemien enn det de normalt har vært.

Andelen som tar jobb i utlandet, henger delvis sammen med antallet utenlandske studenter. Det er god grunn til å tro at pandemien har spilt en viktig rolle både i 2022 og 2023; at andelen var relativt høy i 2021 kan skyldes at dette i stor grad var internasjonale studenter som avsluttet sin grad på NHH og tok jobb i hjemlandet det året, også det pga. pandemien. Men både i disse og foregående år ligger denne andelen betydelig lavere enn NHH ønsker at den skal være. Vi utdanner kandidater som skal være attraktive i et internasjonalt arbeidsmarked, og ønsker at det skal vise igjen i dataene. En viktig årsak til at andelen er så lav, kan imidlertid være at det norske arbeidsmarkedet har vært og er sterkt for

¹¹ Tallene viser score på indeksen "Tilknytning til yrkeslivet", der 1= I liten grad og 5= I stor grad

kandidater fra NHH, og at det store flertallet av kandidatene derfor velger en jobb i Norge. Den usikre geopolitiske situasjonen kan også bidra til dette.

NHH rekrutterer studenter fra hele landet, og har også en ambisjon om å utdanne kandidater til hele landet, men tabellen viser at de store byene i Sør-Norge dominerer sterkt når det gjelder å tiltrekke seg våre kandidater. Godt over halvdel av kandidatene begynner sin karriere i Oslo, med Bergen og Stavanger på de neste plassene. Dette mønsteret har vært ganske stabilt over tid og til sammen går om lag 80 % av kandidatene til disse tre byene. For 2023 kan det bemerkes at Stavanger har økt sin andel betydelig, men tabellen viser generelt at det er en del variasjon fra år til år. Den store konsentrasjonen i Oslo og andre store byer i Sør-Norge reflekterer lokaliseringen av de bransjene som tiltrekker seg flest kandidater, med konsulentbransjen, revisjon, finans og IT som de største bransjene.

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Norge	94 %	94 %	92 %	97 %	95 %
<i>Oslo</i>	56 %	55 %	56 %	63 %	61 %
<i>Bergen</i>	20 %	22 %	17 %	14 %	17 %
<i>Stavanger</i>	3 %	3 %	4 %	2 %	6 %
<i>Østlandet for øvrig</i>	4 %	5 %	4 %	3 %	2 %
<i>Vestlandet for øvrig</i>	3 %	2 %	3 %	2 %	2 %
<i>Trøndelag</i>	1 %	3 %	2 %	2 %	2 %
<i>Sørlandet</i>	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %
<i>Møre og Romsdal</i>	0 %	2 %	1 %	1 %	1 %
<i>Nord-Norge</i>	2 %	1 %	3 %	0 %	0 %
<i>Ikke oppgitt</i>	9 %	7 %	10 %	12 %	6 %
Utlandet	6 %	6 %	8 %	3 %	5 %

Når det gjelder kandidater som jobber utenlands, er Sverige og Tyskland de viktigste markedene, med Danmark og USA på de neste plassene. NHH har fortsatt et mål om at en høyere andel av kandidatene velger å jobbe utenlands, i alle fall i deler av karrieren. Pr. nå har vi kun oversikt over hvem som tar jobb i utlandet like etter avsluttet studium; det kunne også være interessant å skaffe mer systematisk oversikt over hvordan dette er senere i karrieren.

Arbeidsmarkedsundersøkelsene over flere år viser at NHH-kandidater er svært attraktive i arbeidsmarkedet. Et stort flertall av studentene får jobb før de avslutter studiene, og nesten alle melder at de har relevant arbeid. Historien har også vist at NHH evner å tilpasse studiene til endrede krav i arbeidsmarkedet, noe som f.eks. har blitt tydeliggjort gjennom den økende andelen av kandidatene som har høy og attraktiv kompetanse innen digitalisering og dataanalyse.

Overordnet vurdering av måloppnåelse for mål 1 i utviklingsavtalen

NHH har som mål å utdanne attraktive kandidater til arbeidsmarkedet nasjonalt og internasjonalt, med kompetanse og holdninger som bidrar til og setter retning for bærekraftig verdiskapning.

NHH har fortsatt Norges mest populære bachelorprogram, og det arbeides aktivt med å sikre rekruttering fra alle deler av landet. Når det gjelder internasjonale studenter, er tallene fortsatt lavere enn før pandemien, og innføringen av skolepenger har hatt betydning her.

NHH har en meget aktiv studentforening, og studentene rapporterer om et faglig og sosialt læringsmiljø som er helt på topp i nasjonal forstand. Andelen av studentmassen som deltar aktivt i organisasjoner og lag ligger langt over gjennomsnittet for norske studiesteder. NHH har jobbet målrettet med å sikre at etikk og bærekraft får en stadig mer sentral posisjon i studieprogrammene våre, i tråd med NHHs egen eksistenserklæring *Sammen for bærekraftig verdiskapning*. Økt vekt på bærekraft står sentralt i handlingsplanene for både BØA og MØA, og det er også gjort formelle endringer i studieplaner og fagkrav for å sikre studentenes kompetansenivå på området. Blant nye tiltak er et program med fokus på *Global Sustainability Management* som utvikles i samarbeid med våre partnere i universitetsalliansen ENGAGE.EU.

Studentene i alle programmer rapporterer høy tilfredshet. Det arbeides fortsatt målrettet for å ta i bruk mer studentaktive undervisningsformer, og dette er et sentralt element i studieprogrammenes handlingsplaner. Samtidig setter lokaler og fysiske arealer noen begrensninger for i hvilken grad det er mulig å innføre pedagogiske nyvinninger.

Arbeidsmarkedstallene viser at NHHs kandidater er meget attraktive. Den langsiktige nedgangen i kandidater som får sin første jobb utenlands, henger delvis sammen med færre utenlandske studenter i Masterprogrammet. Pandemien er én årsak til dette, mens innføringen av skolepenger for enkelte studentgrupper vil gjøre det vanskeligere å endre denne utviklingen på kort og mellomlang sikt.

ETTER- OG VIDEREUTDANNINGEN

Utviklingsavtale mål 1:

Attraktive kandidater til arbeidsmarkedet nasjonalt og internasjonalt, med kompetanse og holdninger som bidrar til og setter retning for bærekraftig verdiskaping.

1. Økt mangfold og engasjement i studentmassen

Tabell: Kvinneandel i åpne studier med studiepoeng og program uten studiepoeng

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinneandel – Åpne studier med studiepoeng på masternivå ¹² (% av møtt)	57 %	52 %	57 %	61 %	59 %
Kvinneandel – Program uten studiepoeng ¹³ (% av møtt)	38 %	58 %	56 %	47 %	45 %

Kvinneandelen på studiene er generelt høy, men det er stor variasjon mellom de ulike studieprogrammene. *Executive master i ledelse* har høy andel kvinner, mens studieprogrammene *Executive MBA* og *Executive master i anvendt finans* har lavere andel kvinner. Dette kan skyldes at *EMBA* og *Executive master i anvendt finans* rekrutterer fra finans- og ingeniørfag som fortsatt er mannsdominerte. Enkelte av de bedriftsinterne programmene har også høy andel kvinner, spesielt lederprogrammet for Lillestrøm kommune.

Tabell: Antall internasjonale deltakere fordelt på åpne studieprogram

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
EMBA	1	2	1	2	8
Executive Master i Finans	0	0	4	5	0
Executive Master i Ledelse	3	4	5	2	3
Totalt	4	6	10	9	11

NHH Executive sine åpne studier har historisk vært rettet mot et nasjonalt marked, noe som gjenspeiles i et lavt antall internasjonale deltakere de senere årene. Det er imidlertid verdt å merke seg en tydelig økning i antall internasjonale deltakere på EMBA i 2023. Dette skyldes relanseringen av EMBA med spesialisering i Seafood Management våren 2023, som er rettet mot et internasjonalt marked for sjømat. Det arbeides langsiktig for å øke den internasjonale rekrutteringen til neste kull, med planlagt oppstart våren 2025.

Tabell: Antall utenlandssamlinger/dager og antall deltakere

	Resultater 2023		
	Antall samlinger	Antall dager	Antall deltakere
EMBA	5	23	132 av 133
Moduler	2	7,5	56 av 56
Virksomhetsprogrammer	1	2	56 av 56

¹² MBA-studiene og ulike mastermoduler på 30 og 15 studiepoeng.

¹³ Styreprogrammet samt en rekke bedriftsinterne program og program i ulike klynge-samarbeid.

NHH Executive har hatt en økning i internasjonal aktivitet i 2023, noe som skyldes to ting. For det første har det som en del av ENGAGE.EU blitt utviklet et innovasjonsprogram i samarbeid med Toulouse Capitole University. Modulen ble levert delvis digitalt, men også med en fysisk modul i Toulouse. I tillegg leverte NHH Executive en modul i Innovasjonsledelse og markedsføring for *Young Professional MBA-programmet* ved Gutenberg School of Business ved University of Mainz i Tyskland. Modulen hadde 16 deltakere, og ble gjennomført på NHHs Campus i Bergen.

NHH Executive har lange tradisjoner for internasjonal orientering gjennom å besøke internasjonale universiteter og handelshøyskoler. Spesielt har EMBA-studiene lange tradisjoner for dette i form av studieturer til HEC Paris, HEC Montreal, NUS Singapore og Bocconi Milano. Det er lagt opp til å forlenge omfanget av studieturene. Som det framgår av tabellen over var aktiviteten i 2023 relativt høy. I tillegg besøkte innovasjonsmodulen *Brytningstid* HEC i Paris, mens bærekraftmodulen *Sustainable Business Strategy* gjennomførte et opphold ved ESCP i Berlin. Virksomhetsprogrammet som NHH gjennomfører på oppdrag for Uniconsult, besøkte ESADE i Barcelona, noe som også var et ledd i å legge til rette for økt samarbeid innen executive-området med partnere i ENGAGE.EU.

I tillegg til å få innsikt i internasjonal forskning og temaer fra praksisfeltet, bidrar studieturene til å skape nettverk og engasjement hos deltakerne, noe som virker positivt på læringsmiljøet og -utbytte.

Det sosiale og nettverksbyggende aspektet ved EMBA har også blitt styrket ved lansering av felles alumnisamling på tvers av de ulike EMBA-spesialiseringene. På første samling i 2023 deltok 140 kandidater. Det ble også lansert felles EMBA graduation, som ble gjennomført januar 2024, med 95 % deltakelse. Vi anser at begge disse tiltakene vil bidra til å øke engasjementet i studentmassen.

2. Fagutvikling som bidrar til bærekraftig verdiskaping

Tabell: Antall undervisningstimer i bærekraft (ESG) på EMBA-spesialiseringene (gjennomsnitt) rapportert til Financial Times (FT)

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
EMBA	17	26,8	27	59,8	62,6

Tabell: Antall deltakere på åpne bærekraftsprogram på NHH Executive

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Sustainable Business (Bærekraftig Business)	-	-	19	25	24
Sustainable Finance Analytics	-	-	25	33	23

Som en del av NHHs økte satsing på bærekraft og teknologi, har NHH Executive i større grad integrert temaer på begge områder - både i eksisterende studieprogrammer og moduler, og utviklet nye moduler som eksplisitt adresserer bærekraftutfordringer - og muligheter. Bærekraft er dessuten ett viktig parameter som har fått økt oppmerksomhet på mange av de internasjonale rangeringene og akkrediteringene NHH Executive deltar i, spesielt rangeringen til Financial Times (FT).

Bærekraft er en sentral del av den geopolitiske utviklingen hvor det er formulert ambisiøse bærekraftsmål både nasjonalt og internasjonalt, med stor betydning for verdiskaping både i privat og offentlig sektor.

Dette har medført økt oppmerksomhet på bærekraftstema i undervisning og forskning, og økningen kommer blant annet frem i tabellen som viser antall timer med ESG for NHHs EMBA-program de senere årene.

Videre har NHH Executive de senere årene utviklet og gjennomført to moduler med bærekraft som tema innen finans og strategi, hvor rekrutteringen har vært relativt stabil. Det er også lansert en egen bærekraftsmodul som inngår i *Fellesgrad i offentlig forvaltning*, som NHH Executive leverer for Departementsfelleskapet i samarbeid med UiB. Det leveres i tillegg bærekraftsprogrammer til virksomheter av ulik varighet. Relanseringen av EMBA med spesialisering i Seafood Management gjenspeiler også en viktig del av den økte satsingen innen bærekraft, innovasjon og teknologi.

NHH Executive har i 2023 etablert og gjennomført to nye studietilbud i samarbeid med Digital Norway, som skal bidra til å stimulere til teknologi - og datadrevet omstilling og innovasjon, også relatert til bærekraft. Programmene er finansiert gjennom midler tildelt av HK-dir. Dette leveres desentralt i samarbeid med NCE Ikuben i Molde og Brønnøysundregistrene, der NHH Executive i løpet av 2023 har levert to moduler med totalt 39 deltakere, hvorav 20 kvinner.

3. Fremragende læringsmiljø og pedagogikk med vekt på studentaktiv undervisning

Tabell: Innfridde forventninger og faglig kvalitet - Executive MBA¹⁴

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Innfridde forventninger	4,7	4,4	4,6	4,4	4,6
Faglig kvalitet	4,8	4,4	4,8	4,6	4,7

Kandidatene sin vurdering av innfridde forventninger og faglig kvalitet på MBA-studiene er meget høy, og viser forbedring sammenlignet med tidligere år. En del av forklaringen på dette antar vi skyldes at tidligere kull måtte gjennomføre betydelige deler av programmet digitalt, som følge av pandemien.

NHH Executive utvikler gode læringsmiljø med pedagogikk som fremmer studentaktive læringsformer. I 2023 har dette blitt ivare tatt gjennom pedagogisk eksperimentering, utvikling av nye undervisningskonsepter og bruk av ny teknologi, samt internasjonal skolering av programledere og forelesere. Det er viktig å sikre rekruttering av nye og yngre fagressurser og oppnå bedre kjønnsbalanse både hos programledere og forelesere, samt å ivareta og utvikle det faglige nettverket. NHHs deltakelse i ENGAGE.EU har i 2023 gitt muligheter for å både bidra til, og sende yngre fagressurser til program ved Tias Business School, Tilburg University, som kan styrke kompetansen og motivere yngre fagressurser.

I tillegg er pedagogisk caseskolering ved Harvard *Global Colloquium on Participant-Centered Learning* en mulighet som NHHE sine faglige ressurser har benyttet seg av over tid. Denne metodikken har også dannet grunnlaget for nye undervisningskonsepter. NHH har de senere årene hatt svært gode erfaringer med å knytte til seg ressurspersoner med unik og relevant praktisk erfaring fra samfunns- og næringsliv, og det foreligger planer om å utvide og utvikle denne typen engasjement. Slike tilknytningsformer bidrar til å fremme pedagogikk som bidrar til å oppnå økt læringsutbytte med utgangspunkt i deltakernes praktiske erfaringer.

På bakgrunn av dette mener vi at aktiviteten ved NHH Executive i 2023 har bidratt til målsettingen om å utvikle fremragende læringsmiljø og pedagogikk med vekt på studentaktiv undervisning i 2023.

¹⁴ Skala 1-5 hvor 5 er høyeste skår. Gjennomsnittstall.

4. Høy arbeidslivsrelevans

Tabell: Studentenes opplevelse av arbeidslivsrelevans i NHH Executive sine studieprogrammer og moduler, 3 år etter endt studium

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
EMBA	4,5	4,4	4,5	4,6	4,6

Evalueringer viser at deltakere på NHH Executive opplever at studiene bidrar til høy arbeidslivsrelevans. Dette gjenspeiles også i den årlige Kandidatundersøkelsen som sendes til alumnus fra EMBA-spesialiseringene. Kandidatundersøkelsen viser at studiet tre år etter det er avsluttet, i stor grad oppleves som relevant. Dette er en tilbakemelding som har holdt seg stabilt over flere år. Gjennom økt satsing på alumniaktiviteter, er målsettingen å tilby kandidatene ytterligere oppdatert og relevant forskning.

Overordnet vurdering av måloppnåelse for mål 1 i utviklingsavtalen

Mangfoldet i studentmassen totalt sett er balansert når det gjelder kjønn, med forskjeller mellom de ulike studieprogrammene. NHH Executive har lange tradisjoner for internasjonal orientering, og den internasjonale aktiviteten har økt blant annet gjennom flere samarbeid med internasjonale universiteter og høyskoler, besøk på NHH fra internasjonale program, og samarbeid innen ENGAGE.EU. NHH Executive har gjennom målrettet satsing de senere årene, økt oppmerksomhet mot bærekraft. Dette kommer til uttrykk i økt fokus på bærekraft i de fleste studieprogram, og utvikling av flere moduler og virksomhetsprogrammer med bærekraftstema. NHH Executive utvikler gode læringsmiljø med pedagogikk som fremmer studentaktive læringsformer. Dette blir blant annet ivaretatt gjennom pedagogisk eksperimentering, utvikling av nye undervisningskonsepter og bruk av ny teknologi. Deltakere på NHH Executive opplever at studiene bidrar til høy arbeidslivsrelevans.

Mål 2 – Forskning

Utviklingsavtale mål 2:

Forskningsintensiv handelshøyskole med bidrag på høyt internasjonalt nivå

5. Økt publiseringsaktivitet og solid omfang av internasjonale topp-publikasjoner

Tabell: Publisering

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023 ¹⁵
Publikasjonspoeng	241,00	294,43	289,50	253,61	240,85
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk, ekskl. stipendiater ¹⁶	1,40	1,57	1,58	1,31	1,18
Publikasjonspoeng nivå 2	120,63	185,40	168,49	143,02	141,95
Publikasjonspoeng nivå 2 per faglig årsverk ekskl. stipendiater	0,70	0,99	0,92	0,74	0,70
ABS-publikasjoner ¹⁷ nivå 4*	12	20	13	13	9
ABS-publikasjoner nivå 4	14	15	24	18	23
ABS-publikasjoner nivå 3	40	48	61	50	50
Tildelinger på NHH bonusliste ¹⁸	23	26	26	22	16

NHH har kontinuerlig fokus på publiseringsaktiviteten totalt, og spesielt mht. internasjonale topp-publikasjoner. For en internasjonal handelshøyskole er publikasjoner på ABS-listens høyeste nivåer (ABS 4 og 4*) signaler på forskning på høyt internasjonalt nivå. Totale ABS-publikasjoner på nivå 3, 4 og 4* har holdt seg stabilt de siste årene. Likevel har NHH erfart en flerårig nedgang, både mht. publikasjonspoeng totalt, og på nivå 2. Dette gjelder også de foreløpige tallene for 2023.

Det synes ikke være noen klare årsaker til denne nedgangen. NHH jobber for å nå sine ambisjoner, og det stimuleres til forskning på mange nivåer, både sentralt og lokalt på institutter, på forskningscentre og i forskergrupper. Forskning er jevnlig tema på NHHs styremøter, instituttene har lokale handlingsplaner, og en har fokus på erfaringsdeling og tiltak.

6. Økt inntekt fra eksterntfinansiering

Tabell: Bidragsinntekter fra Norges forskningsråd (NFR) og EU/Horisont 2020

(Tall i 1 000 kr)	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Bidragsinntekter fra NFR	42 100	28 224	40 135	50 753	46 470
Bidragsinntekter fra EU	6 288	7 005	11 234	13 332	11 048

Høy kvalitet i forskningen gjenspeiles også i NHHs satsinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekter. Det kan nevnes at NHH har for tiden tre pågående ERC-prosjekter (en Advanced Grant og to Starting Grants) og flere MSCA-PF-prosjekter.

¹⁵ Tall for 2023 er foreløpige.

¹⁶ Faglige årsverk er en delmengde av UFF. Årsverk for spesialistkandidater, bibliotekarer, vitenskapelige assistenter, samt «Andre stillinger, undervisning, forskning og formidling» er utelatt.

¹⁷ Antall artikler på Association of Business Schools (ABS) sin publikasjonsliste på nivå 3, 4 og 4*.

¹⁸ Antall personlige tildelinger på NHH sin bonusliste.

NHH har de senere årene også oppnådd finansiering under FRIPRO og Unge Forskertalenter-prosjekter, for tiden tre pågående prosjekter.

SFF FAIR er NHHs første Senter for fremragende forskning, med svært gode resultater siden oppstarten i 2017. I tillegg er NHH partner i

- FME NTRANS,
- FME HyValue, og
- SFI ClimateFuture.

Bidragsinntekter fra pågående prosjekter fra Norges forskningsråd og EU holder et jevnt nivå, på linje med de siste årene. NHH legger stor vekt på å øke søknadsaktivitet og ekstern finansiering, og temaet følges opp med instituttvise handlingsplaner, administrativ støtte i søknadsprosessen, og bruk av prosjektetableringsmidler (PES-midler).

7. Internasjonal kvalitet på studieløp og karriereutfall for ph.d.-studentene

Tabell: Antall ph.d.-kandidater og gjennomføring

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Stipendiatstillinger ¹⁹	81	89	102	84	82
Opptak / Nye doktorgradsavtaler ²⁰	25	22	25	14	17
Antall disputaser	17	13	17	19	20
Andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år ²¹	72,2 %	81,8 %	55,0 %	54,6 %	75,0 %

NHH har fokus på karriereutfall (placement) og har som mål at uteksaminerte kandidater skal nå opp i konkurranse om vitenskapelige stillinger ved anerkjente forskningsinstitusjoner, og være etterspurte av kunnskapsintensive virksomheter utenfor academia En stor andel (90 %) av kandidatene som disputerte ved NHH i 2023 fikk sin første jobb ved en forskningsinstitusjon. Av disse gikk nær 1/3 til utenlandske akademiske institusjoner.

NHH har som mål å tiltrekke seg de beste studentene fra norske læresteder og høyt kvalifiserte studenter fra utenlandske universitet og høyskoler. I 2023 ble det totalt tatt opp 17 ph.d.-studenter. Totalt opptak av nye ph.d.-studenter var lavere enn normalt, som dels skyldes at andelen gode søkere var lav, og dels at en del kandidater fikk tilbud, men takket nei til stillingen. Andelen kvinner som fikk opptak var 53 %.

Antall disputaser i 2023 var 20. Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år økte fra 54,6 % i 2022 (2016-kullet) til 75 % i 2023 (2017-kullet).

Høyskolen legger stor vekt på tett oppfølging av ph.d.-studentene, både faglig og administrativt. En viktig del av kvalitetsarbeidet i ph.d.-programmet er, som tidligere, individuell oppfølging av studentene. I etterkant av årlige, individuelle rapporteringer av fremdrift, foretas instituttvise dialogmøter. Her vurderer en progresjonen til den enkelte student, og tiltak tilpasset den enkelte blir iverksatt ved behov.

¹⁹ DBH-data pr. 1. oktober i gjeldende år.

²⁰ Antallet var lavere enn normalt i 2022 som dels skyldes at kun fire institutter hadde opptak dette året, og delvis lave søkertall, og dertil lavere antall kvalifiserte søkere.

²¹ DBH-data: Ingen permisjoner blir trukket fra.

8. Jevnere kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger

Tabell: Andel kvinnelig ansatte i fagstaben og kvinneandel av totalt antall årsverk

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Stipendiat (%)	34 %	40 %	40 %	46 %	54 %
Postdoktor (%)	30 %	33 %	48 %	38 %	27 %
Førsteamanuensis (%)	33 %	29 %	32 %	34 %	35 %
Professor (%)	20 %	19 %	20 %	17 %	20 %
Professor II (%)	27 %	25 %	27 %	26 %	28 %
Kvinneandel i undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger (UFF) (%)	29 %	30 %	33 %	33 %	34 %
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	20 %	18 %	19 %	16 %	19 %
Kvinneandel av totalt antall årsverk (UFF og t/a) (%)	43 %	43 %	44 %	45 %	45 %

Tabell: Andel kvinner av nyansatte i fagstaben

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Stipendiat (%)	44 %	52 %	54 %	50 %	59 %
Postdoktor (%)	55 %	9 %	56 %	14 %	17 %
Førsteamanuensis (%)	40 %	11 %	33 %	40 %	50 %
Professor (%) (inkluderer ikke opprykk)	0 %	-	-	100 %	-

Høgskolens ambisjon er at hvert kjønn skal være representert med minst 40 % i alle vitenskapelige stillingskategorier og på hvert institutt. Høgskolens mål for årlig rekruttering er at minst 50 % av nyansatte skal være kvinner.

I tillegg til nyansettelsene i tabellen over, ble det dessuten ansatt én kvinne i stilling som universitetslektor. Totalt syv personer fikk opprykk til professor i 2023, herav tre kvinner.

Andelen kvinnelige ansatte i UFF-stillinger har vært rimelig stabil de tre siste årene. Andelen kvinnelige stipendiater er på 54 %, en betydelig fremgang fra 2022, og med det også over 50 % for første gang. Andelen kvinnelige professorer er igjen tilbake til 20 % etter en dropp i 2022. Andelen kvinnelige postdoktorer skiller seg negativt ut, kvinneandelen er i 2023 27 % og med det lavere enn på mange år. Samlet sett er kvinneandelen i vitenskapelige stillinger et godt stykke under ambisjonen på 40 %.

NHHs ambisjon er 50 % kvinnelige nyansatte i hver stillingskode. Andelen kvinnelige nyansatte stipendiater er i 2023 på mer enn 50 % fjerde år på rad. Andelen nyansatte kvinnelige førsteamanuenser var i 2023 på 50 %, og andelen er dermed i tråd med ambisjonen. Til tross for målrettet arbeid var dessverre kvinneandelen kun 17 % blant nyansatte i postdoktorstillinger. Høgskolen anser måltallet som ambisiøst, men realistisk i et lengre tidsperspektiv.

Faste stillinger er preget av stabilitet, lav turnover og få nyansettelser. Disse faktorene, sammen med sterk konkurranse innen fagfeltet, både nasjonalt og internasjonalt, om dyktige kvinner, er viktige forklaringsfaktorer til en relativt svak positiv trend. Tallene er små og mindre endringer får dermed store utslag. Stillinger med en avgrenset ansettelsesperiode gir et noe større handlingsrom på kort sikt, noe

som gjenspeiles i større variabilitet over tid. NHH har spesiell oppmerksomhet rettet mot kvinneandelen i stipendiat-, postdoktor- og professorstillinger. En rekke tiltak er rettet mot rekruttering til disse stillingskategoriene, samtidig som en utfordring både er tilgangen på kvinnelige søkere og sterk konkurranse.

Ny, revidert Handlingsplan for bedre kjønnslikestilling i vitenskapelige stillinger ble iverksatt 01.01.2023. Handlingsplanen kobler likestilling tettere til NHHs strategi, og viser at likestilling er essensielt for at NHH skal kunne nå alle NHHs strategiske mål for bærekraftig verdiskaping.

I «Statusrapport - kjønnslikestilling i vitenskapelige stillinger 2023», gis en nærmere vurdering av tiltak, resultater og måloppnåelse i 2023 og planer for 2024. Rapporten tilstreber å tilfredsstillere redegjøringsplikten som NHH har etter likestillings- og diskrimineringsloven, samt EU og NFR-kravene til likestillingsrapportering.

Det vises også til avsnittet «Likestilling og mangfold» i kap. IV.

Overordnet vurdering av måloppnåelse for mål 2 i utviklingsavtalen

Mål 2 innebærer at NHH vil være en forskningsintensiv handelshøyskole med bidrag på høyt internasjonalt nivå. Overordnet har NHH et tilfredsstillende nivå på noen av styringsparameterne, mens utviklingen på andre parametere fordrer økt oppmerksomhet: I 2023 har NHH opprettholdt et høyt nivå på internasjonale topp-publikasjoner, målt ved antall publikasjoner på ABS-listens toppnivåer, ABS 3, 4 og 4*. NHH har imidlertid en flerårig nedgang i totale publikasjonspoeng, og har intensivert arbeidet med å øke publikasjonsaktiviteten. Bidragsinntekter fra pågående prosjekter fra Norges forskningsråd og EU holder et jevnt nivå, noe som gjenspeiler vektlegging av akkvisisjonsarbeidet ved NHH. Høy internasjonal kvalitet og kontinuerlig vekt på utvikling er sentralt for NHHs ph.d.-program. En stor andel, 90 %, av kandidatene som disputerte i 2023, fortsatte en akademisk karriere, hvorav nær 1/3 gikk til utenlandske institusjoner. Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger er dessverre fortsatt et stykke under ambisjonen på 40 %.

Mål 3 - Samspill med nærings- og samfunnsliv

Utviklingsavtale mål 3:

Styrke formidlingen av forskningsbasert kunnskap og interaksjonen med næringsliv og samfunnsinstitusjoner

9. Styrke og videreutvikle samarbeidsavtaler, partnerskap og møteplasser

Tabell: Eksterne relasjoner

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Antall samarbeidspartnere	-	-	-	70	71
Antall forskningspartnere	-	-	-	57	58
Antall gjesteforelesere	-	-	-	193	217
Antall bedriftsbesøk campus	-	-	-	280	278
Antall arrangementer samfunns-/næringsliv	-	-	-	19	17
Antall deltakere samfunns-/næringsliv	-	-	-	3 027	2 698

Antall samarbeidspartnere er NHHs institusjonelle partnere med formaliserte avtaler knyttet til forskning, konferanser, kurs eller gavemidler.

Antall forskningspartnere er institusjonelle partnere med formaliserte avtaler knyttet til forskningsprosjekter og/eller samarbeid med forskningssentre. I tillegg har NHHs forskere enkeltvis et utstrakt bilateralt samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv, og NHH har også enkeltstående aktiviteter og samarbeid på ad hoc-basis. I oversikten over antall arrangementer og deltakere er tall fra alumniaktivitetene tatt ut da disse rapporteres i egen tabell.

NHH har en stabil og god relasjon til aktører i samfunns- og næringsliv. Av spesifikke endringer i 2023 kan det nevnes at Yara i forbindelse med en intern omorganisering har valgt å ta en pause som CEMS-partner etter et langvarig samarbeid. Blant nye samarbeidsavtaler kan det fremheves at Argentum har gitt et gaveprofessorat til NHH for å forske på kapitalmarkedet for unoterte aksjer og aktive eierfond. Videre har Gelato inngått en femårig avtale med NHH for å få styrket oppmerksomheten til inspirerende forelesere ved å gi et gavebeløp til en prisutdeling.

Antall partnere er på et tilfredsstillende nivå, og prioriteringen er å styrke aktivitetene i etablerte partnerskap for å skape merverdi for alle parter. Nye partnerskap vil søkes der det er en god match mellom forskergruppers behov for langsiktige og strukturerte praksisnære samarbeid, i samspill med relevante samfunnsaktørers potensiale til å bidra inn i et fellesskap.

Antall arrangementer og deltakere har en liten nedgang. Hovedårsaken er at NHH i 2022 var arrangør av fagdagen til klimafestivalen «Varmere Våtere Villere» med mer enn 200 deltakere. Blant arrangementene i 2023 kan særlig Lehmkuhlforelesningen med fotballpresident Lise Klaveness fremheves. I en fullsatt aula fikk tilhørerne et inspirerende innlegg med spennvidde fra globale utfordringer og ledelse i en interkulturell kontekst til lagspill og samhandling i hverdagen.

Rådgivende utvalg

NHH har på samme måte som Universitetet i Bergen og Høgskulen på Vestlandet, Kompetanseforum Vestland som sitt RSA – Råd for samarbeid med arbeidslivet. Rektor deltar i de jevnlige møtene i kompetanseforumet. Organet er et samarbeidsforum for kompetansearbeid i region Vestland, og oppmerksomheten er rettet mot utviklingen i kompetansebehovene i arbeidsmarkedet og utdanningsinstitusjonenes respons på dette. NHH har som en handelshøyskole en sterk og eksplisitt vektlegging av relevans. Dette kommer til uttrykk gjennom en løpende fornyelse og utvikling av emner og programmer som fanger opp behovene i arbeidsmarkedet. I senere år er spesielt behovene for økt kompetanse knyttet til bærekraftig verdiskapning, digitalisering, teknologiforståelse og (stor-) dataanalyse adressert, både i form av helt nye emner og programmer, og som en integrert del av de etablerte emnene og programmene. Denne utviklingen er fullt ut konsistent med den utviklingen i kompetansebehov fra både privat og offentlig virksomhet som i 2023, og også i de forutgående årene, har blitt presentert i Kompetanseforum Vestland. NHH merker seg i den forbindelse at utviklingen i kompetansebehovene regionalt i svært stor grad sammenfaller med utviklingen i behovene nasjonalt og internasjonalt.

NHH har også et *Advisory Board* som består av nasjonale så vel som internasjonale toppledere fra næringslivet, offentlig forvaltning representert ved Norges Bank og Finansdepartementet samt ledende utenlandske handelshøyskoler (handelshøyskolene i Rotterdam, Wien, Singapore og Köln). Mandatet er å bidra med eksterne perspektiver på NHH og gi råd til styret og toppledergruppen om strategiske problemstillinger for å utvikle NHH som en internasjonal, ledende europeisk handelshøyskole. NHH sitt *Advisory Board* har normalt ett til to møter i året. I 2023 ga rådet bidrag til innretningen av NHHs etter- og videreutdanningsprogram med særlig vekt på de samlingsbaserte, to-årige Executive MBA programmene. I tillegg adresserte rådet aspekter ved det faglig innholdet i fulltidsprogrammene med vekt på avveiningen mellom stor faglig bredde og spisset analytisk kompetanse, jfr. blant annet en observert tendens til gradvis høyere etterspørsel etter spisskompetanse i programmering og *data-analytics* fra segmenter av arbeidsgivere.

10. Styrke og videreutvikle aktivitet i alumninettverket

Tabell: Alumni

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Alumnimedlemmer	9 856	10 600	11 390	12 230	12 960
Alumniarrangementer	26	6	10	17	28
Alumnideltakere	1 600	1 140	823	1 892	2 272

Antall alumnimedlemmer vokser tilfredsstillende. Antall arrangementer er tilbake på nivå med før pandemien. I fortsettelsen er det ikke vesentlig å øke antall arrangementer, men å øke deltakelsen ytterligere gjennom målrettede og treffsikre initiativ. Det er derfor gledelig at deltakelsen har økt sammenliknet med tidligere. Særlig har «pitching night», der alumner har delt sine erfaringer og råd innen innovasjon og entreprenørskap, hatt høy oppslutning. Alumnikonferansen har etablert seg som et populært og fast møtepunkt for store grupper av alumner.

Av andre aktiviteter kan det fremheves at mentorprogrammet ble arrangert for tredje gang i 2023. Interessen for programmet var rekordstort med tilsvarende stor deltakelse.

11. Opprettholde formidlingsaktivitet på høyt nivå og deltagelse i relevante ekspertutvalg, styrer og råd

Tabell: Formidling

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Antall medieoppslag	4 372	6 612	5 856	6 309	6 403
Antall forskningsrelaterte saker i media	2 956	3 712	3 714	3 859	4 126
Antall aktive formidlere	37	38	38	42	35
Antall følgere i sosiale medier	84 775	85 049	92 000	96 200	101 000
Antall visninger i sosiale medier	-	-	-	41 000 000	39 800 000
Antall samhandlinger i sosiale medier	-	-	-	572 000	702 000
Sidevisninger nhh.no totalt	6 313 558	6 925 559	6 655 017	5 927 051	5 634 729
Unike besøkende nhh.no	697 624	916 050	1 098 898	1 147 400	1 182 033
Sidevisninger NHH Bulletin	241 703	410 802	384 146	322 896	248 976
NHH-deltakere i NOU-utvalg	8	8	16	10	11

Det er en positiv utvikling knyttet til antall medieoppslag og aktiviteter i sosiale medier. Særlig gledelig er det at forskningsrelaterte saker har en vekst. Dette gjør at NHH tar en posisjon som en viktig aktør i samfunnsdebatten.

Det er nedgang i antall aktive formidlere. Statistikken viser også at de mest aktive formidlere har en relativt høy alder. Det er et mål for NHH å mobilisere flere yngre forskere som aktive formidlere for å sikre kontinuitet i årene som kommer. I 2023 har det derfor vært arrangert både kronikkurs og mediekurs for forskere ved NHH, og dette vil være et tilbud som gjentas én til to ganger årlig for å styrke innsatsen på formidling. I tillegg vil vi i året som kommer tilby kronikkurs og mediekurs for ph.d-stipendiater på engelsk.

Sidevisninger på nhh.no har de senere årene vist en nedadgående trend. Dette skyldes lavere trafikk fra enkelte land i Asia. Trafikken fra Norge er stabil. Strengere regler og praksis knyttet til samtykker og sporing av nettrafikk kan også ha påvirket nedgangen.

Sidevisninger på NHH Bulletin har et betydelig fall. Antall saker som er publisert er på samme nivå som tidligere år, men underlagsmaterialet viser at mange enkeltsaker har lavere lesertall enn tidligere. Selv om det substansielle innholdet er kjernen i vår formidling, vil vi overvåke lesertallene til ulike type saker og hvordan de er formulert for å se hvilke grep vi kan gjøre for å styrke disse.

NHH-forskere har en stabil deltakelse i NOU-utvalg, og har i 2023 deltatt i følgende utvalg:

- «Mer av alt – raskere – Energikommisjonens rapport» (NOU 2023:3) Professor Lars Sørgard var leder for utvalget.
- «Den store forskjellen – Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse» (NOU 2023:5) Professor Christine Meyer var leder for utvalget.
- «Trygg barndom, sikker fremtid – Gjennomgang av rettsikkerheten for barn og foreldre i barnevernet» (NOU 2023:7) Professor Kjell Gunnar Salvanes var medlem i utvalget.
- «Bærekraftsrapportering - Gjennomføring av direktivet om bærekraftsrapportering» (NOU 2023:15) Professor Jøril Mæland var medlem i utvalget.

- «*Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping*» (NOU 2023:23) Professor II Linda Nøstbakken var leder for utvalget.
- «*Omstilling til lavutslipp – Veivalg for klimapolitikken mot 2050*» (NOU 2023:25) Professor II Ola Kvaløy var medlem i utvalget.
- «*Ny lov om offentlige anskaffelser – Første delutredning*» (NOU 2023:26) Professor Malin Arve var medlem i utvalget.
- Førsteamanuensis Aksel Mjøs leder Naturrisikoutvalget som skal levere NOU-rapport i 2024.
- Professor Karin S. Thorburn er medlem i et NOU-utvalg som i 2024 skal levere rapport om kapitalstrukturen i sparebanker.
- Professor Kurt Brekke er medlem i Tannhelseutvalget som skal levere NOU-rapport i 2024.
- Professor II Linda Nøstbakken er leder av Lavtlønnsutvalget som skal levere NOU-rapport i 2024.

Styreverv

Forskere ved NHH er ledere av og medlemmer i en lang rekke styrer innenfor nærings- og samfunnsliv. Ifølge NHH sin offentlig tilgjengelige oversikt *Sidegjøremål ved NHH*, er NHH-forskere representert i cirka 40 styrer (ekskl. NHH og Samfunns- og næringslivsforskning).

Overordnet vurdering av måloppnåelse for mål 3 i utviklingsavtalen

NHH har et tett samarbeid med næringsliv og andre samfunnsaktører, både gjennom forskningssamarbeid, gjesteforelesere, arrangementer og bedriftsbesøk. Alumninettverket er en viktig del av vårt eksterne samarbeid, og vi har en nær relasjon til nettverket gjennom mange ulike aktiviteter. Alumniarbeidet er i 2023 styrket. NHH jobber målrettet med å ta en posisjon i samfunnsdebatten, og benytter en hel rekke kanaler i dette arbeidet. NHHs formidling av kunnskapsbasert forskning gjennom media har økt i 2023.

Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Byggeprosjekter som fortsatt er i byggefase

NHH har for tiden ikke byggeprosjekter som er i byggefase. NHH har i 2023 utført flere mindre bygningsmessige endringer for å tilpasse arealer til nye behov og forventninger.

Det er i tidligere årsrapporter grundig redegjort for samfunns- og effektmål for avsluttede byggeprosjekter og rehabilitert bygningsmasse.

Midler tildelt over andre budsjettkapitler

NHH har i 2023 ikke mottatt bevilgninger over andre kapitler.

NHH mottok kr 15,8 mill. i supplerende tildelingsbrev fra KD datert 22. juni 2023. Midlene skulle dekke ekstra arbeidsgiveravgift, og økt prisstigning. Midler knyttet til økt prisstigning har hovedsakelig gått med til å finansiere et høyere lønnsoppgjør enn forutsatt i statsbudsjettet og en generell prisstigning særlig for IT-relaterte kjøp og lisenser. Faktisk kostnad for ekstra arbeidsgiveravgift var høyere enn tildelt kompensasjon.

Kap. IV. Styring og kontroll i virksomheten

Styret ved NHH

NHHs styre er høyskolens øverste styringsorgan, og har overordnet ansvar for institusjonens samlede virksomhet. Styret har ansvar for strategiutvikling, ressursdisponering og resultatrapportering, og for at organisasjonen blir drevet effektivt innenfor de rammene som overordnede myndigheter har gitt. Styret skal sørge for en forsvarlig økonomiforvaltning ut fra en langsiktig strategisk vurdering, og følge opp at lover og regler, føringer og krav fastsatt av departementet følges.

Ledelsesmodell

NHH gikk i 2017 over fra todelt til enhetlig ledelse med ansatt rektor og ekstern styreleder. I 2021 gikk NHH over fra valgte til ansatte instituttledere, og det er dermed etablert en gjennomgående konsistent ledelsesmodell i organisasjonen.

Rektor er høyskolens øverste faglige og administrative leder og er tilsatt på åremål. Ved inngangen til 2021 vedtok NHHs styre å ansette rektor Øystein Thøgersen for en ny fire-års periode (2021-2025). Våren 2021 ble ansettelsesprosesser for prorektorer og instituttledere for samme periode gjennomført, og Karen Helene Ulltveit-Moe ble av Kunnskapsdepartementet utpekt til ny styreleder.

Del 1: Rapportering om styring og kontroll

RISIKOVURDERING

System for risikovurdering og internkontroll

Med utgangspunkt i Økonomireglementet §§ 4 og 14 og Bestemmelsene pkt. 2.4 om internkontroll har NHH utarbeidet system for internkontroll. Dette omfatter risikovurderinger for hovedområdene i høyskolens strategi, samt gjennomføring av konkrete internkontroller. Internkontrollen er utformet for å gi rimelig sikkerhet vedrørende måloppnåelse innenfor områdene målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Det er utarbeidet et rammeverk for internkontrollen på NHH, og det er utarbeidet maler for gjennomføring og dokumentasjon.

Internkontrollene er egenkontroller av utvalgte administrative prosesser. Det utarbeides sluttrapport for alle gjennomførte kontroller, som oversendes til Styret og Riksrevisjonen. Det gjennomføres jevnlig evaluering av systemet for internkontroll for å sikre at systemet fungerer etter hensikten, jfr. at internkontrollen skal ha et hensiktsmessig omfang og gi nytteverdi.

NHH har et etablert kvalitetssystem for utdanning som skal sikre at studieprogrammene holder et høyt nivå. Kvalitetssystemet er evaluert og godkjent av NOKUT i flere runder. Videre har NHH på eget initiativ gjennomført evalueringer av alle instituttene, med vekt på forskning.

I tråd med NHHs strategi vektlegger NHH internasjonale akkrediteringer innenfor det økonomisk-administrative fagfeltet og anser at dette gir viktige bidrag til en utvikling i tråd med ambisjonen om å være en internasjonal, ledende europeisk handelshøyskole. Dels gir det et viktig kvalitetssignal i forbindelse med rekruttering av gode internasjonale studenter og internasjonal fagstab, og dels gir det grundige og viktige vurderinger og referansepunkter i NHHs strategiske utvikling. Høyskolen har oppnådd EQUIS-akkreditering flere ganger, og ble i 2021 - som én av få internasjonale handelshøyskoler - fullt EQUIS-akkreditert for femte gang på rad. I 2020 fikk NHH også AMBA-akkreditering for høyskolens Executive MBA-programmer, og i 2022 oppnådde NHH en AACSB-akkreditering. Samlet

sett dekker disse tre akkrediteringene, ofte referert til som «triple crown» blant internasjonale handelshøyskoler, hele bredden i NHHs virksomhet, både kjerneaktivitetene og organisatoriske og ressursmessige hensyn. De utgjør således et omfattende internasjonalt kvalitetssystem.

Vurdering av de største risikoområdene

Nedenfor følger en overordnet risikovurdering for hovedområdene i høyskolens strategi; Utdanning, Forskning, Samspill med nærings- og samfunnsliv og Organisasjon og ressurser.

UTDANNING

Bachelor og master

NHH skal utdanne fremragende økonomer og ledere, med solide analytiske ferdigheter, god teknologiforståelse, bred sosial kompetanse og et sterkt samfunnsengasjement. Dette betinger at vi klarer å tiltrekke oss studenter som er engasjerte, har sterke faglige resultater, og motivasjon for læring. Det betyr at vi må tilby utdanningsprogram som er relevante og har høy kvalitet, samtidig som det fysiske og psykososiale læringsmiljøet må appellere til et mangfold av studenter med ulike bakgrunn.

NHHs omdømme er nært knyttet til studentene vi tiltrekker oss, og deres læring. Både redusert inntakskvalitet og et dårligere læringsmiljø vil ha negative konsekvenser. Basert på solide søker- og opptakstall for 2023 så vel som for de forutgående årene, fremstår risikoen for signifikante fall i inntakskvaliteten begrenset.

Etter- og videreutdanning

Det representerer en kontinuerlig utfordring å til enhver tid tilby relevante og attraktive utdanningsprogram i etter- og videreutdanning. Endringer i konkurransebilde, kundepreferanser og øvrige utviklingstrekk, spesielt relatert til teknologi og digitalisering, medfører nye utfordringer, men skaper også muligheter. Denne typen risiko har blitt forsterket under og etter pandemien, hvor NHH Executive har eksperimentert med digitale formater, og integrert dette i eksisterende studieprogrammer. For å redusere denne risikoen utforskes ny teknologi og digitale pedagogiske formater, kombinert med oppdateringer av etablerte studier, tematisk, teknologisk, pedagogisk og markedsmessig. Utviklingen i NHHE sin studieprogramportefølje er viktig for å skape relevans, ivareta kvalitet og oppnå mer internasjonalisering i studiene, og for å være posisjonert innen livslang læring. Slik sett skal tiltakene også bidra til å redusere risikoen for NHHE i et krevende etter- og videreutdanningsmarked med økt konkurranse. I tillegg er tilgang til fagressurser en risiko, ettersom aktiviteten har økt de senere årene, og det er også budsjettert med en økning i 2024. For å imøtekomme dette har NHH Executive engasjert nye og yngre fagressurser i våre programmer, og noen av disse har også blitt skolert faglig gjennom deltakelse i Engage Faculty Bridge Program at Tias, et tilbud til unge fagressurser som ønsker å styrke sin kompetanse i å undervise på executive programmer.

FORSKNING

Risikoen knyttet til publiseringsaktivitet vurderes som uendret. NHH vurderer at dette, som tidligere, er et område som fordrer en kontinuerlig oppmerksomhet for å øke andel i fagstab som publiserer, og styrke mulighetene for å nå opp i tidsskrifter av høy internasjonal kvalitet. NHH har også høy fokus på prosjektakkvisisjon tiltak for å nå opp i konkurransen om midler fra EU og Norges forskningsråd. Det er imidlertid her flere aspekter som kan påvirke risikobildet, bl.a. hvordan endringer i Forskningsrådets virkemidler, utlysningsfrister og beslutningsprosesser virker inn både på søknadsaktivitet og tilslag. For ph.d.-programmet er fortsatt de viktigste risikofaktorene knyttet til inntakskvalitet og gjennomstrømming, noe som følges opp med individuell oppfølging og systematisk innsats.

SAMSPILL MED NÆRINGS- OG SAMFUNNSLIV

NHHs ambisjoner for formidling og deltagelse i samfunnsdebatten tilsier høy oppmerksomhet om utviklingen i antall forskere som er aktive på de ulike områdene som faller inn under internasjonale handelshøyskoler. Risikoen for at formidlingsaktiviteten ved NHH samlet sett skal falle signifikant, fremstår som lav. Omfanget av formidling på ulike sentrale fagområder er imidlertid ulikt fordelt. I strategioppfølgingen er derfor oppmerksomheten rettet mot å få flere aktive formidlere i hele bredden av relevante fagområder skjerpet.

ORGANISASJON OG RESSURSER

Menneskelige ressurser

NHH har som mål å rekruttere og beholde høyt kvalifiserte og motiverte medarbeidere. Det settes inn mye ressurser på å lykkes med rekruttering av vitenskapelig ansatte i det internasjonale arbeidsmarkedet. Konkurransen om de mest lovende kandidatene er imidlertid stor og risikoen for ikke å lykkes fullt ut er alltid til stede. Samtidig ser vi også at konkurransen om de beste kandidatene har tilspisset seg innenfor enkelte administrative fagområder, særlig for spesialiststillinger innen økonomi og IT/informasjonsikkerhet.

NHH har særlig oppmerksomhet mot å bedre kjønnsbalansen i vitenskapelige stillinger. Revidert handlingsplan for bedre kjønnslikestilling i vitenskapelige stillinger tredde i kraft 1.1 2023. Høyskolens langsiktige ambisjon er at minst 40 % av ansatte i alle stillingskategorier skal være kvinner, og dette gjenspeiles i gjennomføringen av rekrutteringsprosessene ved høyskolen. Det gis relativt ofte tilbud om ansettelse til kvinner, men konkurransen om kvalifiserte kvinner er høy. Erfaringen er at nettopp de kvinnelige kandidatene i vitenskapelige stillinger ofte takker nei, blant annet på grunn av konkurrerende tilbud. Det er derfor stor risiko for at utviklingen mot en jevnere kjønnsbalanse i faste vitenskapelige stillinger trekker ut i tid.

Økonomi

Den økonomiske situasjonen vurderes som god både på kort og lang sikt. Størrelsen på de frie reservene vurderes å være tilfredsstillende. Det er en risiko for at bevilgningen i årene fremover blir redusert. Høyskolen har derfor fokus på å opprettholde en sunn balanse mellom årlige tildelinger over statsbudsjettet og langsiktige forpliktelser slik at NHH har en god langsiktig og bærekraftig økonomisk utvikling.

Infrastruktur

Etter gjennomført rehabilitering av høyskolens eldste bygningsmasse fremstår NHH som en kompakt og moderne campus. Moderniseringen har langt på vei bidratt til et effektivt og godt arbeids- og læringsmiljø. Ved deler av arealene er det likevel utfordringer som gjør at de ikke kan utnyttes fullt ut etter intensjonen. For medarbeidere knyttet til disse arealene er det moderat risiko for at de fysiske forholdene skaper utfordringer for arbeidsmiljøet.

I 2023 ble en helhetlig og langsiktig campusutviklingsplan for perioden 2023-2036 ferdigstilt. Planen ble utarbeidet i tett samarbeid med Statsbygg. Begrensede ekspansjonsmuligheter gir i dag utfordringer med hensyn til å videreutvikle et fremtidsrettet fysisk læringsmiljø og finne rom for økt rekruttering. For å redusere risikoen relatert til arealutfordringer, har NHH derfor nylig startet et arbeid med å utrede muligheten for nybygg på dagens campus. Dette er et langsiktig arbeid som krever en grundig prosess, der både Statsbygg og Kunnskapsdepartementet involveres tett i prosessen.

Systematisk digitalisering

NHH har jobbet målrettet med digitalisering over tid. Blant hovedmomentene i satsingen har vært oppbygning av digital kompetanse i organisasjonen, digitalisering av arbeidsprosesser og utvikling av digitale tjenester for studenter og ansatte på flere områder. Høyskolen har styrket sin satsing på digitalisering, og i 2023 ble det blant annet etablert en ny seksjon med ansvar for digitalisering, porteføljestyling og dokumentasjonsforvaltning. Satsingsområder i KDs digitaliseringsstrategi står sentralt blant høyskolens prioriterte fokusområder, og digitalisering som strategisk satsingsområde er forankret i NHHs strategiplan 2022-2025. Utviklingen fremover når det gjelder IT-tjenester vil trolig bli preget av en rekke fellesløsninger for sektoren. Risikofaktorer relatert til digitalisering er bl.a. knapphet på ressurser og kompetanse, at en ikke treffer godt nok med løsningene som utvikles, og at de forventede gevinstene ikke realiseres.

OPPLEGGET FOR STYRING OG KONTROLL

Det er generelt god styring og kontroll i virksomheten. Høyskolen arbeider kontinuerlig med å forbedre og videreutvikle rutiner og systemer for rapportering og kvalitetskontroll.

Oppfølging av mål og resultatkrav

I tillegg til månedlig periodeavslutning, blir regnskap og budsjett gjennomgått ved hver tertialavslutning. Gjennom tett dialog mellom de respektive enheter og økonomiavdelingen, avdekkes og forklares årsaken til eventuelle avvik, og det utarbeides prognoser for året. Lønnsprognoser utarbeides ved hver tertialavslutning, og ellers ved behov. Rapporter med avviksforklaring og prognoser fremlegges for Styret hvert tertial samtidig med eksterntregnskapet.

Overholdelse av lover og regler

Det er etablert gode rutiner for å sikre at lover og regler overholdes innen økonomiområdet. Høyskolen har fokus på at økonomisk kriminalitet blir stadig mer avansert og oppstår i nye former. Det er derfor viktig å holde frem med en kontinuerlig og kritisk vurdering av de ulike rutinene med tanke på hvilke tiltak som vil redusere sannsynligheten for å bli utsatt for svindel.

Det vises også til avsnittene *System for risikovurdering og internkontroll* og *Informasjonssikkerhet og personvern*.

Relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon

Høyskolen har gode rutiner for å sikre at regnskapet avlegges i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten og de statlige regnskapsreglene. Gjennom jevnlig møter med de ulike budsjettansvarlige, og ved utarbeidelse av interne retningslinjer og rutiner forsøker økonomiavdelingen å sikre en lik praktisering av regelverket i alle enheter. Områder som ofte er gjenstand for oppmerksomhet er bevertning og representasjon, reverse charge, aktivering, bruk av inngåtte avtaler ved anskaffelser, og periodisering av inntekter og kostnader.

Det har vært arbeidet godt med utvikling av kompetanse og rutiner knyttet til forskningsoppfølging og generell forbedring av budsjettkvalitet for forskningsprosjekt. Dette arbeidet fortsetter i 2024. I tillegg arbeides det med å ta i bruk prosjektstyringsmodul i UNIT4 ERP, det er ventet at arbeidet ferdigstilles i 2024.

Effektiv ressursbruk

NHH har ambisiøse målsettinger for sin virksomhet, og dette betinger en effektiv utnyttelse av både menneskelige ressurser og tilgjengelige bygg og infrastruktur. Effektiv ressursbruk har en tydelig plass i NHHs strategi hvor hovedmålet for avsnittet om organisasjon og ressurser er at «NHH skal ha en effektiv, smidig og endringsdyktig organisasjon som tilrettelegger for høy kvalitet og fremragende prestasjoner innenfor utdanning og forskning samt i samspillet med nærings- og samfunnsliv» (NHH strategi 2022-2025, s. 11).

Nye aktiviteter og utviklingstrekk skaper behov for organisatoriske justeringer og omstillinger så vel som ny kompetanse. NHH har derfor styrket sin kompetanse knyttet til både digitalisering og dataforvaltning (*data management*) samt deltagelse i den europeiske universitetsalliansen ENGAGE.EU. Støtte av drift av store eksterntfinansierte prosjekt, herunder EU-prosjekt, er og forblir et annet eksempel hvor det er økt behov for kompetanse og hvor NHH kontinuerlig foretar justeringer og oppdateringer. For å håndtere slike nye behov må en lykkes med å effektivisere rutinepregede oppgaver og samtidig makte å omstille ressurser som blir fristilt, til nye prioriterte oppgaver. Digitalisering, samt kompetanseutvikling står derfor sentralt. Like viktig er utviklingen av organisasjonen for å sikre nødvendig styrings- og endringskapasitet samtidig som den organisatoriske forankringen er solid. En opplever at partssamarbeider er meget godt, noe som gir viktige bidrag til utviklingen av en effektiv organisasjon med godt arbeidsmiljø.

Organisatoriske justeringer og omstillinger må kombineres med endringer i individuelt stillingsinnhold. Dette innebærer i stor grad behov for ny kompetanse, og det er etablert et systematisk opplegg for kompetanseutvikling for teknisk-administrativt ansatte. Opplegget innebærer at det stilles ressurser til disposisjon for løpende kompetanseutvikling av et visst omfang i den enkelte enhet, samtidig som sentrale ressurser er tilgjengelige for mer omfattende videreutdanningsopplegg i tilfeller hvor dette er hensiktsmessig. I NHHs strategi for 2022-2025 rettes oppmerksomheten mot lederutvikling og forbedret *onboarding* av nyansatte. En har i 2023 etablert nye sentrale rutiner for onboarding, og disse komplementerer de lokale onboarding-prosessene på enheter og institutter. En har også startet arbeidet med å utforme et bredt basert lederutviklingsprogram, og dette planlegges å starte opp i 2024.

NHH har en vel etablert enhetlig ledelsesmodell med en godt tilpasset organisasjonsstruktur. Et overordnet siktemålet er å ha høy kvalitet og effektivitet i utviklings- og beslutningsprosesser på alle nivåer. I sin tur innebærer det at raskere beslutningsprosesser med færre personer og utvalg direkte involvert ikke skal gå på bekostning av nødvendig faglig forankring og kvalitetssikring. Dette reiser krav til funksjon og videreutvikling av ledergrupper, utvalg, møteplasser og strategiske beslutningsprosesser. En opplever at NHH strategi 2022-2025 med tilhørende handlingsplaner sentralt og lokalt setter tydelig retning for organisasjonen, og brede informasjonskanaler som allmøter seks ganger i året samt NHHs intranett utfyller informasjonen som går gjennom linjene i organisasjonskartet.

Ambisjonene om effektivisering gjennom digitalisering er betydelige. Det overordnede ansvaret for digitalisering av administrative prosesser er tillagt direktør for organisasjon og virksomhetsstyring (som var en nyopprettet stilling høsten 2021), og et revitalisert digitaliseringsutvalg forventes å bidra til en intensivering av digitaliseringsarbeidet i tiden fremover.

VESENTLIGE FORHOLD

Det er ingen vesentlige forhold å bemerke. NHH har gjennomgående gode kvalitets- og kontrollsystemer og en nøktern ressursbruk.

MERKNADER FRA RIKSREVISJONEN

NHH har ikke mottatt vesentlige merknader fra Riksrevisjonen i 2023.

Del 2: Rapportering på andre forutsetninger og krav

Lærlinger og studenter

Tabell: Lærlinger

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Antall lærlinger per 1. oktober ²²	5	4	6	9	4

NHH har avtale med Vestland Fylkeskommune om å gi fagopplæring i IT-faget og Service- og administrasjonsfaget. Våren 2023 hadde NHH seks lærlinger, hvorav alle avla fagprøve. Høyskolen har de siste to årene opplevd en nedgang i antall lærlinger, dette skyldes i hovedsak mangel på kvalifiserte kandidater som søker læreplass hos NHH.

NHH har høye kompetansekrav i administrative stillinger. Høyskolen kan unntaksvis tilby ansettelse til kandidater med fagbrev, men da midlertidig og for kortere perioder. Ved rekruttering til faste stillinger har utdanning på universitets- og høyskolenivå blitt prioritert foran fagbrev, det er derfor ytterst sjelden høyskolen kan tilby faste stillinger til kandidater med fagbrev. Gjennom pågående arbeid med revisjon av stillingskodebeskrivelser og krav til utdanning ser NHH på mulighetene til i større grad å kunne vurdere fagbrev som kvalifikasjonsgrunnlag til enkelte stillingskategorier også i faste stillinger.

Målsettingen er at NHH skal ta inn så mange lærlinger som vi har kapasitet og oppgaver til. NHH lyser ut ledige lærlingeplasser via Finn.no og Jobbnorge. Muligheten til å kvalifisere seg til fast stilling vil vi anta teller positivt ved rekruttering av nye lærlinger.

NHH har ikke en etablert standard eller aktivt utadrettet arbeid for å ta imot studenter i praksis fra andre institusjoner, ut over Erasmus+ utveksling. NHH vil se videre på om det kan være aktuelt å tilby praksisplasser innen relevante fagområder, f.eks. innen IT drift og utvikling, medie-/ informasjonsarbeid.

²² Lærlingene regnes som deltidsansatte i 30-80 % stilling. I tabellen vises antall lærlinger – ikke årsverk.

Redusere konsulentbruken

NHH har over lengre tid hatt en bevisst holdning til å holde konsulentbruken på et lavt nivå. Høyskolen benyttet i 2022 kr 7,8 mill. på konsulentbruk, tilsvarende 1,7 % av samlede lønnskostnader. I 2023 var kostnaden kr 10,6 mill., tilsvarende 2 % av lønnskostnadene. Økningen mellom 2022 og 2023 gjelder i hovedsak høyere utgifter til advokat knyttet til varslingssak. Videre har det vært behov for innleie av enkelte fagressurser, for å dekke midlertidig behov for spesialkompetanse i en periode. Det er ventet at kostnaden går ned i 2024.

I tillegg kan det nevnes at utgifter til språkvask og oversettelser har økt fra kr 1 mill. til kr 1,8 mill. av samlede konsulentkostnader.

Inkludert i beløpet ovenfor, er kjøp av konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen kr 233 i 2023. Dette er knyttet til satsning for å styrke høyskolens internasjonale forskningsformidling.

Desentralisert arbeid

NHHs virksomhet er samlet på campus i Bergen. I tillegg leies lokaler i Oslo hvor først og fremst høyskolens samlingsbaserte videre- og etterutdanning avholdes. NHH vurderer mulighetene for desentralisert arbeid i form av at ansatte kan ha sin arbeidsplass i distriktene som relativt begrenset.

NHH vektlegger å ha en aktiv campus preget av svært høy student-tilstedeværelse og et tilhørende solid student- og læringsmiljø. Siden tilnærmet alle vitenskapelige stillinger ved NHH er kombinerte undervisnings- og forskningsstillinger, kreves tilstedeværelse på campus. Dette gjelder også de teknisk-administrativt ansatte siden disse bidrar med støttefunksjoner til undervisning og forskning. Arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov tilsier derfor at desentralisert arbeid, f.eks. knyttet til lokale kontorfellesskap, vanskelig lar seg gjøre i virksomheten.

NHH-ansatte har likevel en viss fleksibilitet med hensyn til lokalisering av sin arbeidstid som følge av blant annet en hjemmekontorordning etablert i samarbeid med de ansattes organisasjoner og, for de vitenskapelige ansatte, de rammene som følger av å ha en særskilt, uavhengig stilling. Dette legger blant annet til rette for at enkelte ansatte velger å opprettholde sitt bosted i distriktene eller i andre byer, og pendler til sin faste arbeidsplass i Bergen. Ordningen bidrar også til større fleksibilitet og muligheter for tilrettelegging og tilpassing for den enkelte medarbeider i ulike livsfaser, på ulike stadier i karrieren.

En mulighet for mer desentralisert arbeid for ansatte ved NHH i tiden fremover kan potensielt være knyttet til vårt samarbeid med andre, relevante institusjoner. Våre samarbeidspartnere er imidlertid i stor grad internasjonale institusjoner eller institusjoner lokalisert i de større byene i Norge. Ut over dette vurderes ikke utstrakt bruk av desentralisert arbeid formålstjenstlig for at NHH kan levere godt på sine hovedoppgaver innen undervisning og forskning.

Sikkerhet og beredskap

I løpet av 2022 reviderte NHH sitt krise- og beredskapsplanverk, herunder organisering med strategisk beredskapsledelse og operativ beredskapsledelse. I tillegg ble det opprettet et beredskapsutvalg, som driver det forebyggende arbeidet i tråd med myndighetskrav i sektoren og føringer fra strategisk ledelse ved høyskolen relatert til beredskap.

Planverket omfatter en forebyggende del, som blant annet beskriver hvordan beredskapsarbeidet er organisert, og en operativ del som omfatter håndtering av den enkelte krisesituasjon.

Primærfokus i 2023 har vært å implementere det nye krise- og beredskapsplanverket, herunder iverksette beredskapsorganisasjonen, bygge kompetanse, samt praktisere og løpende forbedre det nye rammeverket gjennom bl.a. krise og beredskapsøvelse. Dette arbeidet vil videreføres i 2024.

Verdier og avhengigheter

NHHs beredskapsplan definerer mennesker, miljø, materiell og omdømme som virksomhetens overordnede verdier som skal ivaretas. Sentrale virksomhetsdrivere, samt kritiske ressurser og verdier som underbygger disse, er videre kartlagt og nærmere spesifisert i forbindelse med en grundig gjennomgang og kartlegging av informasjonssikkerhet og personvern ved høyskolen i 2022.

ROS-analyse

Planlegging av en helhetlig ROS-analyse ved NHH er startet, og vil bli gjennomført i 2024. ROS-analysen gjennomgås normalt årlig. Grunnet behov for kompetanseheving i forbindelse med implementering av den nye beredskapsorganisasjonen, ble ikke revisjon av ROS-analysen i 2023 gjennomført som planlagt. Derfor er ROS-analysen fra 2021 den gjeldende.

Virksomhetens områder som er definert med høyest risiko:

- Informasjonssikkerhetshendelser utenfra
- Informasjonssikkerhetshendelser innenfra
- Alvorlig hendelse med personer i utlandet på NHH-relatert opphold.
- Alvorlig skade eller død blant student(er), ansatt(e), gjest(er) på campus.
- Smittespredning, epidemi, pandemi.
- Uredelighet i-, eller uetisk forskning
- Alvorlig trakassering av student, ansatt, gjest.
- Storbrann/eksplosjon på campus
- Trusler, vold, terror mot personer på campus (PLIVO)

Krise- og beredskapsøvelse

NHH gjennomførte en krise- og beredskapsøvelse i oktober 2023 basert på et av områdene som er definert med høyest risiko: Storulykke i utland som påvirker ansatte og studenter. Det nye beredskapsrammeverket fungerer tilfredsstillende, samtidig som øvelse og praktisering avdekket potensiale for ytterligere forbedringer. De viktigste læringspunktene fra øvelsen var:

- Øvelsen avdekket behov for ytterligere opplæring av kriseberedskapsledelsen, med spesielt fokus på rolleforståelse og tydeliggjøring av ansvar. Plan for ytterligere kompetanseheving for beredskapsledelsen er iverksatt og gjennomføres i løpet av 2024.
- Krise- og beredskapsøvelser er svært nyttig, og er en god arena for trening og læring. Øvelser bør gjennomføres regelmessig innenfor ulike beredskapshendelser og risikoområder.
- Behov for tydeliggjøring og avklaringer rundt hva som er NHH sitt ansvar og hva som er ansvaret til andre myndigheter, hvis ansatte og studenter blir savnet på reise til utlandet i regi av NHH.

Styringsystem for sikkerhet

NHH har i løpet av 2023 tatt i bruk nytt styrings- og ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern, Sikri Samsvar. Systemet er brukervennlig og gir en god oversikt. Styring av beredskap vil bli innlemmet i samme system i løpet av 2024, noe som vil gi en god plattform for et helhetlig styringssystem for sikkerhet ved NHH.

NHH forholder seg til NSM retningslinjer og har rapportert på status av sikkerhetstilstanden.

Informasjonssikkerhet og personvern

NHH jobber kontinuerlig med å forbedre informasjonssikkerheten og personvernet ved høyskolen. NHH følger opp og rapporterer om arbeidet rundt informasjonssikkerhet og personvern i tråd med sektorens styringsmodell og i henhold til NHH sitt styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern. Arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern er styrket gjennom 2023.

NHH har anskaffet et nytt system for støtte av prosesser til dokumentasjon av styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern. I 2023 er det nye styringssystemet implementert, og NHH har etablert et elektronisk forvaltningsregime for ledelsessystemet for informasjonssikkerhet og personvern. Det nye styringssystemet (Sikri Samsvar) støtter prosesser som dokumentasjon av styringssystemet, risikovurderinger, oversikt over systemporteføljen på IT-systemer med tilhørende dokumentasjon, avvikshåndtering, gjennomføring og dokumentasjon ved internkontroll, behandlingsprotokoll, personvernkonsekvensutredning/DPIA (Data Protection Impact Assessment), personvernserklæringer og beredskapsøvelser.

Arbeidet med implementering av styringssystemet er gjennomført som planlagt, og systemet er tatt i bruk hos IT-avdelingen og systemeiere. Videre opplæringsaktiviteter er planlagt, og systemet vil gradvis bli tatt i bruk i flere deler av organisasjonen i 2024. Systemet er brukervennlig og gir en god oversikt. Systemporteføljen for IT-systemer er lagt inn i systemet med tilhørende dokumentasjon og rutiner, og risikovurderinger (ROS) for IT-systemer er fullført. Dette innebærer at NHH nå har en aktiv oversikt over risikoer på tvers av alle systemene sine, inklusive risikoer som krever handling og oppfølging.

Det er gjennomført informasjonsmøter knyttet til informasjonssikkerhet og personvern både generelt, i utvalgte målgrupper og i forbindelse med onboarding av nyansatte.

NHH har gjennomført en beredskapsøvelse knyttet til informasjonssikkerhet i 2023. Fokuset for øvelsen var gjenoppretting etter tap av data.

Det er kartlagt behov for personvernkonsekvensutredninger (DPIA) for forskjellige systemer. Arbeidet med dokumentasjon av bruk av persondata videreføres i 2024.

Det er lagt ned betydelig arbeid knyttet til kontinuitetsplaner for informasjonssikkerhet i 2023. Dette arbeidet forsetter med bistand fra SIKT våren 2024.

Lønns- og arbeidsvilkår

NHHs målsettinger og mekanismer for fastsetting og oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår er fastsatt i styrende dokument for Lokal lønnspolitikk ved NHH. Lønnspolitikken inngår som en integrert del av NHHs personalpolitikk og støtter opp under høyskolens mål og strategier. NHHs lønnspolitikk er basert på Statens lønnspolitikk/Hovedtariffavtalene og særavtaler mellom partene.

Lønnspolitikken benyttes i forbindelse med lønnsfastsettelse gjennom lønnsforhandlinger og ved lønnsinnplassering ved kunngjøring ved ansettelser, og er også gjeldende ved lønnsfastsettelse i midlertidige ansettelser og ved innleie av personell gjennom bemanningsbyrå. Arbeidsgiver har et særskilt ansvar for fortløpende å følge med i den enkelte medarbeiders lønnsutvikling, herunder bidra til å rette opp urimelige lønnsforskjeller. Tilsvarende gjelder også hvor medarbeiderens lønn ikke er i overensstemmelse med øvrige overordnede prinsipper.

Innleid personell fra bemanningsbyrå benyttes i relativt liten grad, og primært i administrative funksjoner. Bruk og rapportering av midlertidige stillinger etter statsansatteloven er tema for årlige drøftinger i NHH sitt Samarbeidsutvalg. Innleie av personell skjer som avrop på rammeavtale, og kontroll av lønns- og arbeidsvilkår sikres gjennom anskaffelsesprosess og oppfølging av leveranser.

Likestilling og mangfold

På overordnet nivå og i tråd med Hovedavtalen i staten, statens personalpolitikk, arbeidsmiljøloven kap. 4 samt likestillings- og diskrimineringsloven, har NHH et ansvar for å legge til rette for likestilling, inkludering og mangfold i virksomheten gjennom personalpolitikk og rekrutteringstiltak.

NHH jobber systematisk for å sikre likestilling på alle nivåer. NHH arbeider med å rekruttere, utvikle og beholde høyt kvalifiserte og motiverte medarbeidere med solid og relevant kompetanse. NHH arbeider for mangfold langs alle dimensjoner, med særlig vekt på bedre kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger.

I tillegg arbeides det med å fremme likestilling, inkludering og mangfold innen teknisk/administrative stillinger, primært gjennom rekruttering. I utlysningstekster og rekrutteringsrutiner sikres det at søkere med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV oppfordres til å søke, og høyskolen har særskilte rutiner for hvem som skal kalles inn til intervju.

Kvinneandelen ved NHH totalt var i 2023 på 45 %. Rektors ledergruppe består av seks personer (rektor, tre prorektorer og to direktører), av disse er to kvinner. Av seks instituttledere er én kvinne. I administrasjonen er det i 2023, som i 2022, en overvekt av kvinnelige ledere.

NHH har søkt om, og fått innvilget, BALANSE-midler til et prosjekt med fokus på rekruttering og integrering av internasjonalt ansatte i vitenskapelige stillinger. Høyskolen har bevilget midler til internt finansierte likestillingsprosjekter. Overordnet mål for prosjektene er kulturell og strukturell endring med sikte på bedre likestilling, herunder at NHH fremstår som en attraktiv arbeidsplass for fremragende forskere.

NHH arbeider for å tilrettelegge for et inkluderende og godt fysisk og psykisk læringsmiljø som appellerer til et mangfold av studenter. Et hovedvirkemiddel for å øke mangfoldet, inklusiv kvinneandelen ved NHH, har vært å endre hvordan høyskolen og økonomifaget presenteres. Det har vært lagt vekt på bredden i faget, på alle de ulike aktivitetene ved NHH, og at økonomifaget er viktig om vi skal klare å løse de store samfunnsutfordringene verden står ovenfor.

Studenter og ansatte skal ha en hverdag der de ikke på noen måte opplever å bli trakassert, verken på grunn av etnisitet, nedsatt funksjonsevne, kjønn, seksuell orientering eller annet. Det er utarbeidet tiltaks-/handlingsplaner der det fremgår hvordan varsel om brudd skal håndteres og hvem som har ansvar for å følge opp. Varslingssystemene for studenter og for ansatte er blitt videreutviklet de senere år, blant annet med mulighet for anonym varslings og med bedre rutiner for håndtering og arkivering av varsel.

NHH arbeider for å bedre kunnskap om og støtte til universell utforming av læringsmaterieill, både i forbindelse med undervisning og vurdering. Ett eksempel på dette er innkjøpet av *Blackboard Ally*, programvare som bidrar til at innhold som blir gjort tilgjengelig for studentene via NHHs læringsplattform Canvas er universelt utformet. I handlingsplanen for Læringsmiljøutvalget i inneværende strategiperiode, er universell utforming og det psykososiale læringsmiljøet prioritert som særlige satsingsområder.

På NHH ble 8. mars markert med flere arrangementer for ansatte og studenter. Videre ble det publisert en video i sosiale medium rettet mot elever i videregående skoler og NHHs egne studenter. I videoen deltok syv jenter som diskuterte kvinnedagen, rekruttering av kvinner til mannsdominerte bransjer, snakket om sine forbilder og fortalte hvorfor de valgte å starte på NHH. Videoen er den nest mest sette videoen på NHHs Instagramkonto noensinne.

Det vises også til kap. III, Rapportering om utviklingsavtalen, pkt. 8 Jevnere kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger, og til «Statusrapport - kjønnslikestilling i vitenskapelige stillinger 2023»

Avsetninger

Årsaken til relativt høye avsetninger knyttet til ubrukt bevilgning, kan delvis forklares med lavere bevilgningsfinansiert forskningsaktivitet enn planlagt. Nivået på budsjettert forskningsaktivitet har vært for optimistisk, og dette skyldes primært budsjetteringspraksis. Basert på erfaring vil denne praksisen endres fra og med 2024. I tillegg er det brukt mindre på investeringer enn planlagt. Dette skyldes blant annet at noen tiltak har blitt gjennomført til lavere kostnad enn planlagt, noen tiltak har utgått og noen tiltak er budsjettert og igangsatt i 2023, men ferdigstilles i 2024. Utover dette er måloppnåelsen ikke påvirket i vesentlig grad.

De siste par årene har det vært en betydelig økning i eksternt finansiert virksomhet, både innen forskningsaktivitet og salg- og oppdragsvirksomhet (NHHE). I 2023 utgjør eksterne inntekter nær 23 % av samlede driftsinntekter, dette er på samme nivå som i 2022. En høy andel eksterne inntekter innebærer en viss risiko, særlig for NHHE som er en konkurranseutsatt virksomhet. Det er derfor viktig for høyskolen å ha reserver til perioder med lavere tilfang av eksterne inntekter.

Når det gjelder forskningsaktiviteten innenfor BFV, arbeides det videre med å øke denne, samtidig som avsetningene holdes på et forsvarlig nivå. Økt antall eksterntfinansierte prosjekt, fører til flere ansatte og økt arealbehov. I tillegg til å vurdere leie av ekstra lokaler, er det derfor på kort sikt nødvendig å foreta noen ombygginger, og investeringsplanen inneholder flere tiltak enn avsetningen kan dekke. På sikt kan det bli behov for å benytte deler av virksomhetskapskapitalen for å finansiere investeringsbehovet. Det vurderes at avsetningene er på et forsvarlig nivå.

Oppfølging av FNs bærekraftsmål

Tekst er under utarbeidelse.

Klima og miljø

Arbeidet med bærekraftig drift av NHH har vært vektlagt over lengre tid og er tydelig forankret i NHHs strategi for 2022-2025. Strategien angir ambisiøse mål for høyskolens bidrag til bærekraftig verdiskapning i samfunnet – og også til mer bærekraftig drift av egen organisasjon og egne aktiviteter. Dette presiseres på følgende måte: *På NHH skal bærekraftsutfordringene adresseres i vår forskning og formidling, gjennomsyre våre studieprogram og etterleves i driften av vår virksomhet.*

I strategiens omtale av NHHs drift heter det videre at: *NHHs virksomhet skal understøtte målet om bærekraftig verdiskapning, og NHH skal ha en bevisst holdning til ansvarlig drift- og forvaltning for å redusere sitt klimaavtrykk. NHHs bærekraftsarbeid skal vektlegge tiltak som er målrettede og forholdsmessige.*

Ved økt innsats for å redusere klimaavtrykket ved NHH, vil en god balanse i virkemidlene som tas i bruk sammen med målrettethet være av avgjørende betydning. Prinsippdokumentet *Introduksjon til bærekraftig drift av NHH* ble forelagt NHHs styre tilbake i desember 2021. Følgende grunnleggende prinsipper ble vurdert som avgjørende for å vurdere hensiktsmessigheten av mulige tiltak:

- Klarhet i sammenheng
- Treffsikkert
- Vesentlig betydning
- Forholdsmessighet (rimelig forhold mellom mål og midler/tiltak)

De fleste elementene i høyskolens miljøarbeid i dag tilfredsstillende disse prinsippene og har legitimitet i organisasjonen. Kriteriene overfor har også vært retningsgivende for utarbeidelsen av dokumentet *Handlingsplan for bærekraftig drift av NHH*.

NHHs flerårige engasjement for mer bærekraftig drift ble godt illustrert da høyskolen oppnådde å bli sertifisert som Miljøfyrtårn i 2020. Siden den gang har arbeidet blitt videreført, jfr. følgende tiltak og utviklingstrekk:

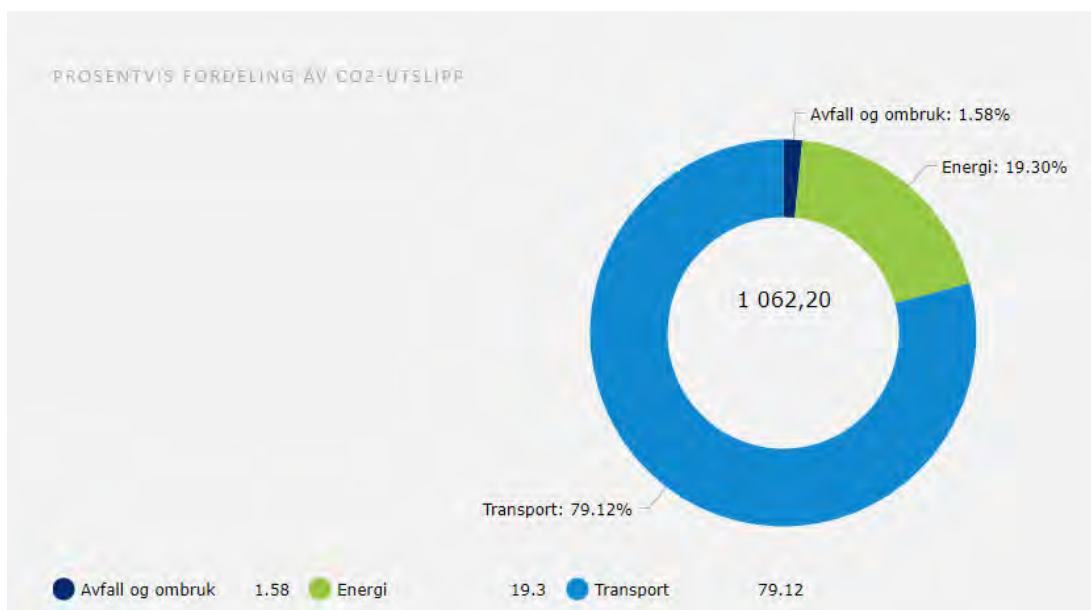
- NHHs nylige rehabiliteringsprosjekt av en sentral del av bygningsmasse reduserte total energibruk fra 7,2 mill KWh i 2018 til 4,8 mill KWh i 2022
- NHH har anskaffet fossilfrie kjøretøy til erstatning for bensin- og dieseldrevne kjøretøy
- Flere ladestasjoner for el-biler er etablert
- Det er etablert parkering for bysykler på NHH
- Bedre, låsbare fasiliteter for sykkelparkering både innendørs og under tak er etablert
- Høyskolens konferanser følger i størst mulig grad prinsipper for grønne arrangement
- Alle NHHs profilprodukter er bærekraftig produsert
- NHH har etablert bedre rutiner for bærekraftige innkjøp
- Det er innført tiltak som bidrar til redusert papirforbruk, jfr. at dette har gått ned fra ca. 10.000 kg i 2019 til 3.500 kg i 2021
- Bruk av plast (kopper, bestikk, oppbevaring etc.) på campus er i stor grad faset ut
- NHHs digitale infrastruktur blir stadig videreutviklet, og det har fasilitert en sterk økning i bruk av digitale møter – til erstatning for møter som krever reiseaktivitet
- Avfallsrutinene er forbedret
- Rehabiliteringen av høyblokken i regi av Statsbygg (byggeier) oppnådde en sorteringsgrad på 95 %
- Det er utviklet egen nettside med informasjon om bærekraft ved NHH

I november 2023 ble NHH resertifisert som Miljøfyrtårn uten merknader fra sertifisør. Dette er svært tilfredsstillende gitt at sertifiseringskriteriene består av et forholdsvis omfattende sett av indikatorer innen områdene *arbeidsmiljø*, *avfallshåndtering*, *energibruk*, *innkjøp* og *transport*. Virksomheter som sertifiseres gjennom ordningen, utarbeider et årlig klimaregnskap som beregner klimautslipp målt i CO₂ ekvivalenter (CO₂e). Dette regnskapet er basert på Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard (GHG-protokollen). GHG-protokollen er den mest anerkjente standarden for klimaregnskap i dag og bygger på inndelingen i tre hovedkategorier klimautslipp benevnt som såkalte *scope* 1, 2 og 3 utslipp. For NHH sin del vil rapporteringen innenfor de tre hovedkategorier kunne illustreres slik:

NHHs klimarapporter i forbindelse med vår deltakelse i Miljøfyrtårn-ordningen har konsistent vist at høyskolens hovedkilde for klimautslipp har vært under kategorien *Transport og anleggsmaskiner* innenfor scope 3. Denne kategorien vil for NHHs del primært omfatte reiser som i all hovedsak skjer som en del av kjernevirksomhetene ved høyskolen. I tillegg utgjør kategorien *Energibruk*, scope 2 en stor del av høyskolens klima-utslipp. Sistnevnte omhandler hovedsakelig oppvarming og elektrisitet i høyskolens bygningsmasse.

Figuren nedenfor illustrerer NHHs beregnede klima-avtrykk i 2022.

Ovennevnte illustrerer at det er behov for å vie høyskolens reiseaktivitet særlig oppmerksomhet i det videre arbeidet med å redusere NHHs klimautslipp. Pandemien i 2020/2021 resulterte i en rask og betydelig nedgang i antall flyreiser, og en fikk erfaring med at mange møter kan gjennomføres digitalt. Disse erfaringene gir åpenbart føringer for hvilke mål for redusert reiseaktivitet som kan realiseres i tiden fremover. En totaloversikt over alle reiser viser så langt at vi likevel raskt er på vei tilbake til et tidligere normalnivå for reiser. For å imøtegå og snu denne trenden må det settes klare mål for en reduksjon, der ansvar for oppfølging og resultatoppnåelse følger ledelsesstrukturen ved høyskolen.

NHHs målsetting de nærmeste årene er derved å prioritere målrettet arbeid med å redusere egne klimagassutslipp innenfor alle kategorien, men spesielt innenfor reisevirksomhet og energiforbruk.

Som det fremgår i avsnittet nedenfor, er bærekraft et av hovedmålene i NHHs campusutviklingsplan.

Campusutviklingsplaner og større byggeprosjekter

Større byggeprosjekter

NHH har ikke større pågående byggeprosjekter, men har nylig startet et arbeid med å utrede muligheten for nybygg på dagens campus i tråd med utredningsinstruksen. Høyskolens campusutviklingsplan vil være førende for iverksetting av denne type prosjekter.

Campusutviklingsplaner

https://www.nhh.no/globalassets/om-nhh/campusutviklingsplan_rapport-170423.pdf

I høyskolens strategi 2022 -2025 står det følgende om infrastruktur (delmål 4):

NHHs bygg, eiendom og infrastruktur skal holde en høy standard som bygger opp under ambisjonene om å skape et fremragende arbeids- og læringsmiljø.

NHHs campus skal være tilpasset studentenes og ansattes behov for plass og muligheter for samhandling. Læringsarealene skal være fleksibelt tilrettelagt for varierende undervisnings- og læringsformer. NHH skal utarbeide en campusutviklingsplan som støtter opp under institusjonens strategiske målsetninger. Utvikling av bygg og tilgjengelige uteområder har høyeste prioritet i planen.

Campusutviklingsplanen ble ferdigstilt våren 2023, og etablerer fire hovedmål for campus:

- Hovedmål Bærekraft: NHH Campus ivaretar miljø og reduserer sitt klimagassutslipp gjennom fysisk utforming og tiltak for eiendomsdrift, organisasjon og brukernes handlinger.
- Hovedmål Levende campus: NHH Campus er en attraktiv og levende arena, både faglig og sosialt.
- Hovedmål Verdiskapende: NHH Campus er i front og tilrettelegger for fremtidsrettet og verdiskapende forskning og undervisning.
- Hovedmål Samlende campus: NHH Campus bidrar til en opplevelse av felles kultur, stolthet og tilhørighet til NHH.

Til hvert hovedmål knyttes ulike strategiske grep, som i neste omgang vil støttes opp av handlings- / tiltaksplaner.

For hovedmålene Levende campus og Verdiskapende ser høyskolen særlige utfordringer for måloppnåelse. Endring i pedagogikk, med tilhørende endringer i undervisnings-, lærings- og studiearbeidsformer, sammen med økning i antall ansatte og studenter utløser behov for mer areal.

På kort sikt må dette løses ved fleksibel bruk av arealer, mindre areal pr. arbeidsplass, effektivisere bruk av undervisningsrom og møterom, samt eksterne løsninger. På lengre sikt ønsker NHH en utvidelse av bygningsmassen på eksisterende campus.

Oppfølging av Strategi for digital omstilling

NHH har jobbet målrettet med digitalisering over tid, og digitalisering som strategisk satsingsområde er forankret i NHHs strategiplan 2022-2025. I tillegg til å inkludere og ta i bruk digital teknologi i studieprogram, undervisningsmetoder og forskning, er arbeidet med digitalisering og prosessforbedring pågående, og har så langt resultert i frigjøring av tid, økt kvalitet på tjenester og forbedret servicegrad på utvalgte tjenester.

I 2023 har NHH arbeidet videre med tiltak og økt satsing på digitalisering sett i lys av gjeldende digitaliseringsstrategi for UH-sektoren. Arbeidet med styrket satsing på digitalisering har blant annet munnet ut i en ny seksjon med ansvar for digitalisering, porteføljestyling og dokumentasjonsforvaltning. Videre arbeid med satsingsområder i KDs digitaliseringsstrategi står fortsatt sentralt blant høyskolens prioriterte fokusområder. Prosessforbedring og prosjektarbeid som inngår i handlingsplan for implementering av NHHs strategi 2022-2025, er direkte knyttet opp mot KDs tiltaksområder. Det arbeides med utnyttelse av fellesløsninger og deling på tvers i sektoren og internasjonalt.

HK-dir og Sikt anses som viktige premissgivere og leverandører av fellesløsninger og samarbeid i sektoren, og NHH tilstreber bruk av fellesløsninger der det er formålstjenlig. Høyskolen tar anbefalinger fra NOKUT inn i arbeidet med å tilrettelegge for oppnåelse av strategien for digital omstilling. Forskningsrådet jobber med anbefalinger og utviklingstiltak som høyskolen følger med på og vurderer fortløpende i forhold til implementering i egen organisasjon.

Kap. V. Vurdering av fremtidsutsikter

Fremtidsutsikter og planer

Tekst er under utarbeidelse.

Budsjett for 2024

NHH i 2024 fått et nedtrekk i bevilgningen fra KD som var større enn forventet med en realnedgang på ca. kr 21 mill. Omfanget av høyskolens akkumulerte reserver tilsier at det på tross av redusert bevilgning, likevel er rom for å budsjettere med et underskudd også i 2024. I forslag til budsjett for 2024 brukes hele bevilgningen til faste og forpliktete kostnader.

I et langsiktig perspektiv må NHH ha en kostnadsstruktur som er bærekraftig og gir tilstrekkelig handlingsrom for å gjennomføre strategiske prioriteringer.

I strategien for perioden 2022-2025 vil tre satsingsområder, som spenner over hele virksomheten, bli prioritert. Dette er:

- Pådriver for bærekraftig verdiskapning
- Gjennomgripende internasjonalisering
- Engasjement og samarbeid for felles mål

I tillegg er hovedmål og delmål definert på følgende felt:

- Utdanning
- Forskning
- Samspill med nærings- og samfunnsliv
- Organisasjon og ressurser

I de årlige budsjettprosessene blir det innenfor bevilgningsfinansiert virksomhet (BFV) fokusert på å skape økonomisk handlingsrom, og å foreta prioriteringer som vil bidra til å nå målene i vedtatt strategi. Strategiske mål og satsingsområder er gjennomgripende over hele virksomheten, og alle enheter må gjennom sine respektive handlingsplaner bidra til at strategien for NHH totalt sett gjennomføres. I 2024 er det en særlig strategisk satsning på nytt studieprogram på bachelornivå Bachelor in Business, Economics and Data Science (BEDS), og tiltaket er innarbeidet i budsjettet. Utover dette er ikke budsjettet innrettet direkte mot konkrete satsingsområder, men prinsippet om å skape økonomisk handlingsrom for å kunne foreta strategiske prioriteringer, har vært lagt til grunn.

Faste forpliktelser relatert til lønn og drift er innenfor årets tildelte bevilgning fra KD. Da er ingen investeringsbehov tatt hensyn til. For å opprettholde god drift og tilfredsstillende standard både for eiendom og IT- utstyr er det et mål at opprettholdelsesgraden (andel investering i forhold til av- og nedskrivning) på lang sikt skal være minimum 100 %. For 2024 tilsier dette et investeringsnivå på ca. kr 31 mill. I budsjett for 2024 ligger investeringsnivået på kr 44,2 mill. Samlet budsjettert underskudd er kr 69,6 mill. Underskuddet er finansiert av ubrukt bevilgning fra KD og akkumulerte overskuddsmidler fra NHHE.

Størrelsen på frie reserver vurderes å være tilfredsstillende ved utgangen av 2024. Med tanke på at bevilgningen i årene fremover forventes redusert, må nivået på de faste kostnadene tilpasses slik at NHH har en god langsiktig og bærekraftig økonomisk utvikling.

Det forventes en økning i inntekten fra Bidrags- og oppdragsaktiviteten (BOA) i forhold til 2023 på om lag kr 20 mill. Samlet budsjettert inntekt innen BOA i 2024 er kr 190,5 mill. og et overskudd på kr 7,9 mill.

Tabellene nedenfor viser høyskolens samlede budsjett og estimert utgående balanse for 2024:

Samlet aktivitet NHH	BFV	BOA	NHH totalt
- Bevilgning fra KD	639,5		639,5
- Inntekt	1,9	190,5	192,4
- Dekningsbidrag	14,6	-14,6	0
Sum Dekningssiden	656,0	175,9	831,8
- Fastlønn BFV og lønn BOA	421,3	121,0	542,4
- Driftskostnader	230,3	66,9	297,2
- Investeringer	44,2		44,2
- Forpliktete og nye tiltak	29,8		29,8
- Ekstern overskuddsdeling		1,0	1,0
- Netto tilført fra BFV		-20,9	-20,9
Sum Kostnadssiden	725,6	168,0	893,6
Årets over- (+) underskudd (-)	-69,6	7,9	-61,7

tall i mill. kr

Avregninger KD	IB 2024	UB 2024
Andre formål	30,9	8,7
Investeringer	52,3	8,1
Tilført overskudd fra NHHE - sentralt	25,9	25,9
Tilført overskudd fra NHHE - institutter	17,3	14,1
Opptjent overskudd ved NHHE - ufordelt	3,0	10,9
Sum avregninger KD	129,4	67,7
Virksomhetskapital		
Virksomhetskapital sentralt	55,6	55,6
Virksomhetskapital institutter	23,1	23,1
Sum virksomhetskapital	78,7	78,7
Sum avsetninger	208,1	146,4

Tall i mill. kr

Med utgangspunkt i budsjett 2024 vil estimert avsetning ubrukt bevilgning fra KD ved utgangen av 2024 være kr 16,8 mill., som er 2,6 % av årets tildeling.

De senere årene har NHH budsjettert med et større underskudd enn det som har vært realistisk. Dette skyldes at all ubrukt bevilgning har vært lagt inn i årets budsjett. Denne budsjetteringspraksisen er endret inn mot 2024 for å oppnå et mer realistisk budsjett. Det er fortsatt grunn til å tro at noen budsjettposter er for høye. Det vil gjennom 2024 bli arbeidet videre med å gjennomføre ytterligere tilpasninger, som vil bidra til et enda mer forventningsrett budsjett.

Kap. VI. Årsregnskap 2023

Styret godkjente årsregnskap med noter og ledelseskommentarer 2023 for NHH på sitt møte 5. mars 2024. Regnskapet er utformet i henhold til krav fastsatt i økonomiregelverket, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og de krav Kunnskapsdepartementet har fastsatt. Årsregnskapet er signert av styrets medlemmer.

STATUSRAPPORT - KJØNNSLIKESTILLING I VITENSKAPELIGE STILLINGER 2023

Saksbehandler Ingebjørg Tyssedal
Arkivreferanse 24/01526-1

Utvalg
Styret ved Norges Handelshøyskole

Møtedato
05.03.2024

Utvalgsnr
13/24

Forslag til vedtak:

Styret tar Statusrapport – Kjønnsligestilling i vitenskapelige stillinger 2023 til etterretning

Bakgrunn:

Vedlagt følger Statusrapport – Kjønnsligestilling i vitenskapelige stillinger 2023. Rapporten tilstreber å tilfredsstille redegjøringsplikten som NHH har etter likestillings- og diskrimineringsloven med hensyn til kjønnsligestilling samt krav fra EU gjeldende f.o.m. 2021.

Rapporten er en del av NHHs årsrapport for 2023. Kapittel 2 dokumenterer status for kjønnsbalanse gjennom utvalgte nøkkeltall. Kapittel 3 redegjør for gjennomførte tiltak etter handlingsplanen i 2023. Høyskolens virkemidler omhandler både generelle tiltak for å bedre kjønnsbalansen, tiltak for rekruttering av kvinner og tiltak for videre kvalifisering av kvinner i vitenskapelig stilling. Kapitlet redegjør også for likestillingsarbeidet på instituttene. Gjennomgangen viser at høyskolen benytter et bredt spekter av virkemidler i likestillingsarbeidet. Kapittel 4 presenterer kort planer for 2024.

Styret inviteres til å gi sin vurdering av oppnådde resultater i 2023 (kap. 2 og 3.4) og sine synspunkter på hvilke av de ulike tiltakene i handlingsplanen (kap. 3.1 - 3.3) som særlig bør vektlegges i det videre arbeidet på området.

Vedlegg: Statusrapport – Kjønnsligestilling i vitenskapelige stillinger 2023

Sak 13/24 Vedlegg

STATUSRAPPORT – KJØNNSLIKESTILLING I VITENSKAPELIGE STILLINGER 2023

NHH

1 INNLEDNING

Dagens kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger representerer en viktig strategisk utfordring for NHH. Arbeidet for å bedre kjønnsbalansen er inkorporert i høyskolens kjerneaktiviteter, med solid forankring på styre- og ledelsesnivå. Utviklingen mht. kvinneandelen i fagstaben generelt, og i professorstillinger spesielt, må også sees i sammenheng med få ansatte i ulike stillingskategorier, lav turnover og få nytilsetninger. Dette gjør at utviklingen går senere enn ønsket, og at det forekommer svingninger både fra år til år og mellom stillingskategorier. Arbeidet for bedre kjønnsbalanse vies derfor et kontinuerlig fokus og sees i et langsiktig, men ambisiøst, perspektiv.

Alle statlige virksomheter skal arbeide målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Denne rapporten er en statusrapport for kjønnlikestilling i vitenskapelige stillinger ved NHH. Rapporten tilstreber å tilfredsstille redegjørelsesplikten som NHH har etter likestillings- og diskrimineringsloven mht. kjønnlikestilling og EUs krav om rapportering gjeldende f.o.m. 2021. Kapittel 2 dokumenterer status for kjønnsbalanse gjennom utvalgte nøkkeltall. Kapittel 3 redegjør for gjennomførte tiltak etter handlingsplanen i 2023. Kapittel 4 presenterer planer for 2024. Det vises også til egne avsnitt i NHHs årsrapport for en mer kortfattet oversikt og vurdering av arbeidet for å bedre kjønnsbalansen i vitenskapelige stillinger.

2 STATUS 2023

2.1 Kjønnsbalanse i fagstaben

Tabell 1 viser andel kvinnelige ansatte i fagstaben, fordelt på stillingskategorier. Høyskolens ambisjon er at hvert kjønn skal være representert med minst 40 % i alle vitenskapelige stillingskategorier og på hvert institutt.

Totalt sett er tallene rimelig stabile og svakt stigende. Andelen kvinnelige stipendiater er på 54 %, en betydelig fremgang fra 2022, og med det også over 50 % for første gang. Andelen kvinnelige professorer er igjen tilbake til 20 % etter et dropp i 2022. Andelen kvinnelige postdoktorer skiller seg negativt ut, kvinneandelen er i 2023 27 % og med det lavere enn på mange år. Samlet sett er kvinneandelen et godt stykke under ambisjonen på 40 %.

Tabell 1 Andel kvinnelige ansatte i fagstaben og kvinneandel av totalt antall årsverk¹

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Stipendiat (%)	34 %	40 %	40 %	46 %	54 %
Postdoktor (%)	30 %	33 %	48 %	38 %	27 %
Førsteamanuensis (%)	33 %	29 %	32 %	34 %	35 %
Professor (%)	20 %	19 %	20 %	17 %	20 %
Professor II (%)	27 %	25 %	27 %	26 %	28 %
Kvinneandel i undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger (UFF) (%)	29 %	30 %	33 %	33 %	34 %
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	20 %	18 %	19 %	16 %	19 %
Kvinneandel av totalt antall årsverk (UFF og t/a) (%)	43 %	43 %	44 %	45 %	45 %

Kilde: DBH

Faste stillinger er preget av stabilitet, lav turnover og få nyansettelser. Disse faktorene, sammen med sterk konkurranse innen fagfeltet, både nasjonalt og internasjonalt, om dyktige kvinner, er viktige forklaringsfaktorer til en relativt konstant trend. Tallene er små og mindre endringer får dermed store utslag. Stillinger med en avgrenset ansettelsesperiode gir et noe større handlingsrom på kort sikt, noe som gjenspeiles i større variabilitet over tid. NHH har spesiell oppmerksomhet rettet mot kvinneandelen i stipendiat-, postdoktor- og professorstillinger. En rekke tiltak er rettet mot rekruttering til disse stillingskategoriene, samtidig som en utfordring både er tilgangen på kvinnelige søkere og sterk konkurranse. NHH erkjenner at aktivt, målrettet og langsiktig arbeid er nødvendig for å nå opp i den harde internasjonale konkurransen om godt kvalifiserte kvinner.

Høyskolens fagstab er organisert i seks institutter, Institutt for finans (FIN), Institutt for foretaksøkonomi (FOR), Institutt for fagspråk og interkulturell kommunikasjon (FSK), Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap (RRR), Institutt for samfunnsøkonomi (SAM) og Institutt for strategi og ledelse (SOL). Siden det er et lavt antall ansatte i hver kategori på instituttene, vil små endringer kunne gi store utslag på andeler. Tabell 2 viser årsverk utført av kvinner og totale årsverk i ulike vitenskapelige stillinger på hvert institutt i 2022 og 2023.

¹ Tallene for førsteamanuensis og professor i Tabell 1 inkluderer ikke rektoratet. Merk også at tallet for kategorien førsteamanuensis inkluderer både ordinære førsteamanuensisstillinger og bistillinger (førsteamanuensis II).

Tabell 2 Årsverk kvinnelige ansatte og totale årsverk i vitenskapelige stillinger per institutt 2023 og 2022

	FIN	FOR	FSK	RRR	SAM	SOL	SUM	%
Stipendiat	4,4 av 8	10 av 22	3 av 3	5 av 6	15 av 25,8	7 av 17	44,4 av 81,8	54 %
2022	3,4 av 6,6	10 av 22	3 av 3	3 av 5	13 av 26	6 av 21	38,4 av 83,6	46 %
Postdoktor	1 av 8	4 av 13	-	1 av 8	4 av 13	2 av 3	12 av 45	27 %
2022	2 av 5	4 av 11	-	1 av 8	4 av 10	4 av 5	15 av 39	38 %
Førsteamanuensis	2,2 av 7,5	1,4 av 10,1	5 av 6,1	3,2 av 12,2	4,3 av 10,1	3,7 av 10,6	19,8 av 56,5	35 %
2022	1 av 7,1	2 av 11,1	5 av 5	3,4 av 10,3	4,4 av 10,8	2,8 av 9,6	18,6 av 53,9	34 %
Professor 1013	1 av 5,2	3 av 20	1,3 av 2,3	1 av 8	4 av 21	5 av 21	15,3 av 77,4	20 %
2022	1 av 5,2	1 av 18	1,3 av 2,3	1 av 8,4	4 av 21	4 av 19	12,3 av 73,8	17 %
Professor 1404	-	-	-	-	0 av 2	-	0 av 2	0 %
2022	-	-	-	-	0 av 2	-	0 av 2	0 %
Professor II	0 av 1,2	0,2 av 1,2	0,1 av 0,1	0,9 av 2,6	1,8 av 4,3	0,4 av 2,1	3,3 av 11,4	29 %
2022	0 av 1,2	0,2 av 0,7	0,1 av 0,1	0,7 av 2,9	1,4 av 3,9	0,6 av 2,5	3,0 av 11,2	26 %
Instituttleder	0 av 1	0 av 1	1 av 1	0 av 1	0 av 1	0 av 1	1 av 6	17 %
2022	0 av 1	0 av 1	1 av 1	0 av 1	0 av 1	0 av 1	1 av 6	17 %
Prorektor	-	1 av 2	-	-	0 av 1	-	1 av 3	33 %
2022	-	1 av 2	-	-	0 av 1	-	1 av 3	33 %
Rektor	-	-	-	-	0 av 1	-	0 av 1	0 %
2022	-	-	-	-	0 av 1	-	0 av 1	0 %
Forsker	-	-	-	-	1,3 av 4,1	-	1,3 av 4,1	32 %
2022	0 av 1	0,8 av 2,8	0 av 0,5	0 av 1	0,3 av 0,3	-	1,1 av 5,5	19 %
Høgskolelærer mv	0 av 0,7	0 av 0,4	2,5 av 3,5	0,1 av 0,9	1 av 3	0 av 1,2	3,6 av 9,7	37 %
2022	-	0 av 0,4	2,2 av 3,2	0,1 av 1	3 av 4	1 av 1,2	6,3 av 9,8	64 %
Sum	8,6 av 31,5	19,6 av 69,7	12,8 av 15,9	11,2 av 38,6	31,4 av 86,3	18,1 av 55,9	101,7 av 297,9	34 %
2022	7,4 av 27,0	19,0 av 69,0	12,5 av 15,0	9,2 av 37,6	30,1 av 81,0	18,4 av 59,3	96,5 av 288,8	33 %

Kilde: DBH

Gruppen høyskolelærer mv inkluderer høyskolelærer, universitetslektor og vitenskapelig assistent

2.2 Rekruttering

Tabell 3 viser andel kvinner av nyansatte i fagstaben.

Tabell 3 Andel kvinner av nyansatte i fagstaben

	Resultater				
	2019	2020	2021	2022	2023
Stipendiat (%)	44 %	52 %	54 %	50 %	59 %
Postdoktor (%)	55 %	9 %	56 %	14 %	17 %
Førsteamanuensis (%)	40 %	11 %	33 %	40 %	50 %
Professor (%) (inkluderer ikke opprykk)	0 %	-	-	100 %	-

Kilde: NHH

Det ble dessuten ansatt én kvinne i stilling som universitetslektor. Totalt syv personer fikk opprykk til professor i 2023, herav tre kvinner.

NHHs ambisjon er 50 % kvinnelige nyansatte i hver stillingskode. Andelen kvinnelige nyansatte stipendiater er i 2023 på mer enn 50 % fjerde år på rad. Andelen nyansatte kvinnelige førsteamanuenser var i 2023 på 50 %, og andelen er dermed i tråd med ambisjonen. Til tross for målrettet arbeid var dessverre kvinneandelen kun 17 % blant nyansatte i postdoktorstillinger, mot 14,3 % i 2022, 56 % i 2021, 9 % i 2020 og 55 % i 2019. Prosenttallene baserer seg på et relativt lavt antall personer i hver kategori, noe som innebærer at små endringer kan få store prosentvise utslag. Høyskolen anser måltallet som ambisiøst, men realistisk i et lengre tidsperspektiv.

NHH har sterkt fokus på rekruttering av kvinner i innstegstillinger. Tanken er at en økt kvinneandel her på sikt vil bidra til økt rekruttering av kvinnelige førsteamanuenser og professorer. En forholdsmessig større andel kvinner enn menn blir innkalt til intervju og flyouts. Likevel har det vist seg svært utfordrende å tilsette kvinner i innstegstillinger. I 2023 var to av totalt syv ansatte i innstegstillinger kvinner, dvs. kun 28 %, mot 66,7 % i 2022 og 2021, 0% i 2020 og 20 % i 2019.

Tabell 4 viser søkere til vitenskapelige stillinger og innkalte til intervju i 2023, der prosentene er oppgitt som prosent av totalen. Tabellen viser, sett i forhold til andel søkere, at en større andel kvinner enn menn ble innkalt til intervju.

Tabell 4 Søkere til vitenskapelige stillinger og innkalte til intervju Tabell 2023

	Søkere				Innkalte til intervju			
	Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
Stipendiat	595	66,1 %	305	33,9 %	38	49,4 %	39	50,6 %
Postdoktor - ordinære	75	55,1 %	61	44,9 %	14	41,2 %	20	58,8 %
Postdoktor - innsteg	53	70,7 %	22	29,3 %	10	62,5 %	6	37,5 %
Førsteamanuensis - innsteg	35	81,4 %	8	18,6 %	7	63,6 %	4	36,4 %
Førsteamanuensis - ordinære	61	79,2 %	16	20,8 %	7	50,0 %	7	50,0 %
Universitetslektor	0	0,0 %	3	100,0 %	0	0,0 %	1	100,0 %
Totalt	819	66,4 %	415	33,6 %	76	49,7 %	77	50,3 %

Kilde: NHH

I noen stillingstyper ansettes det også uten kunngjøring, jf. Tabell 5.

Tabell 5 Ansatte uten kunngjøring 2023

	Antall uten kunngjøring			
	Menn	Kvinner	Andel kv.	Totalt
Professor II (nye)	8	3	27 %	11
Førsteamanuensis II (nye)	9	3	25 %	12
Universitetslektor II (nye)	3	0	0 %	3
Postdoktor ordinær	1	0	0 %	1
Totalt	21	6	22 %	27

Kilde: NHH

2.3 Lønn

Tabell 6 viser gjennomsnittslønn i kroner for menn og kvinner, og NHH totalt. Kvinners gjennomsnittlige lønn angitt som andel av menns gjennomsnittlige lønn er oppgitt i siste kolonne. For hver stillingskategori oppgis også spredningstall. Årsakene til lønnsforskjellene er flere, herunder forskjeller i fagområder og forskjeller i ansiennitet.

Tabell 6 Gjennomsnittslønn totalt og kvinners gjennomsnittlige lønn angitt som andel av menns gjennomsnittlige lønn 2023 og 2022

Stilling	Menn				Kvinner				Gj.lønn kv i % av gj.lønn menn	
	Gj.snitt	STDAVVIK	MIN	MAX	Gj.snitt	STDAVVIK	MIN	MAX	2023	2022
Prof inkl 1404	1 068 799	156 501	797 832	1 400 064	1 056 585	158 190	893 772	1 424 280	98,9 %	97,2%
Professor II	909 107	76 756	776 500	1 070 800	879 767	86 010	701 700	1 047 200	96,8 %	98,00%
Førsteam inkl innsteg	830 119	62 186	660 000	960 108	808 962	75 447	708 828	978 756	97,5 %	100,0%
Førsteam II	741 420	90 298	604 300	1 030 380	749 952	71 419	665 300	884 433	101,2 %	
Univ.-lektor	656 711	116 172	531 800	761 520	634 832	49 735	599 664	670 000	96,7 %	
Univ.-lektor II	702 066	143 513	615 400	1 099 462	735 023	278 546	556 700	1 056 000	104,7 %	
Postdok inkl innsteg	742 174	44 410	649 900	795 552	748 021	31 676	693 936	787 776	100,8 %	117,2%
Stipendiat	560 003	23 071	531 800	599 664	559 375	21 826	531 800	599 664	99,9 %	99,9%
NHH TOT	796 454	222 607	378 600	1 791 050	703 009	179 140	409 600	1 479 240	88,3 %	

Kilde: NHH

2.4 Midlertidighet, deltid, sykefravær og aldersfordeling

I henhold til kravene til rapportering viser dette avsnittet statistikk for midlertidighet, deltid, sykefravær og aldersfordeling.

2.4.1 Midlertidige stillinger

Tabell 7 viser antall årsverk kvinnelige ansatte i midlertidige vitenskapelige stillinger, med fokus på førsteamanuensis og professor. Bistillinger på universitetslektor-, førsteamanuensis- og professornivå er utelatt, siden disse per definisjon innebærer en tidsbegrenset ansettelsesperiode. Likeledes har store stillingskategorier som stipendiat og postdoktor også en tidsbegrenset ansettelsesperiode og tas ikke med her. For hvert institutt vises totale årsverk, årsverk kvinner og årsverk midlertidig ansatte, samt andelen midlertidig ansatte og andel midlertidig kvinnelige ansatte av alle. Graden av midlertidighet er jevnt over svært liten.

Tabell 7 Årsverk midlertidige vitenskapelige stillinger og kvinneandel i midlertidige stillinger (unntatt bistillinger) per institutt 2023 og 2022

		FSK		FIN		FOR		RRR		SAM		SOL		SENTRAL ADM		Totalt	
		2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Forsker	Totale årsverk	0,5		1,0		2,8		1,0		4,1	0,3					4,1	5,5
	Årsverk kvinner	0,0		0,0		0,8		0,0		1,3	0,3					1,3	1,1
	Årsverk midl. (alle)	0,5		1,0		2,8		1,0		4,1	0,3					4,1	5,5
	% midl. kv (alle)	0,0		0,0		100,0		0,0		100,0	100,0					100,0	100,0
	% midl. (alle)	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	100,0					100,0	100,0
Førsteam.	Totale årsverk	6,1	5,0	7,0	7,0	8,2	10,0	10,6	8,6	3,2	5,0	9,0	8,0	1,0		44,1	44,6
	Årsverk kvinner	5,0	5,0	2,0	1,0	1,0	2,0	3,0	3,0	2,0	2,0	3,0	2,0	0,0		16,0	15,0
	Årsverk midl. (alle)	0,1				0,2				0,2						0,5	2,0
	% midl. kv (alle)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7
	% midl. (alle)	1,6	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,0	23,3	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	4,5
Professor	Totale årsverk	2,3	2,3	5,2	5,2	20,0	18,0	8,0	8,4	23,0	23,0	21,0	19,0			79,4	75,8
	Årsverk kvinner	1,3	1,3	1,0	1,0	3,0	1,0	1,0	1,0	4,0	4,0	5,0	4,0			15,3	12,3
	Årsverk midl. (alle)	0,3	0,3	0,2	0,2				0,4	1,0	2,0					1,4	2,8
	% midl. kv (alle)	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			1,6	2,0
	% midl. (alle)	11,1	11,1	3,3	3,3	0,0	0,0	0,0	5,0	4,4	8,7	0,0	0,0			1,8	3,7
Universitetslektor	Totale årsverk	3,5	3,2	0,7						1,0		1,0	1,0			5,2	5,2
	Årsverk kvinner	2,5	2,2	0,0						0,0		0,0	1,0			2,5	3,2
	Årsverk midl. (alle)	2,5	2,2	0,7						1,0		1,0	1,0			4,2	4,2
	% midl. kv (alle)	100,0	100,0	0,0						0,0		0,0	100,0			100,0	100,0
	% midl. (alle)	71,4	68,8	100,0						100,0		100,0	100,0			80,8	80,8

Tall begge år er eks. åremålsstillinger, rektor, prorektor og instituttleder

Kilde: DBH

2.4.2 Deltid

Tabell 8 Viser antall kvinner og menn i deltid og antall ufrivillige i deltid for ulike stillingskoder. Merk at tallene i tabellen under er tall pr. 1.2.2024, og det er derfor ikke samsvar mellom tall i tabell 7 og tall i tabell 8. Det skal rapporteres om ufrivillig deltid. Med dette menes deltids-arbeid der den ansatte ønsker og er tilgjengelig for å jobbe mer. NHH har ingen medarbeidere i fast vitenskapelig stilling som jobber ufrivillig deltid.

Tabell 8 Viser antall kvinner og menn i deltid og antall ufrivillige i deltid for ulike stillingskoder

	Antall kv. deltid (herav antall ufrivillig deltid)	Antall menn deltid (herav antall ufrivillig deltid)
Stipendiater	4 (0)	5 (0)
Postdoktorer	0 (0)	0 (0)
Førsteamanuenser (både midlertidige og faste)	0 (0)	1 (0)
Professor (1013 og 1404, både midlertidige og faste)	0 (0)	0 (0)
Universitetslektor (både midlertidige og faste)	3 (0)	0 (0)
Sum	7 (0)	6 (0)

Kilde: NHH

Tallene inneholder midlertidige og faste stillinger. Bistillinger og ansatte på pensjonistkontrakt er ikke med.

Etter loven har deltidsansatte i faste stillinger rett til å bli vurdert for flere oppgaver, før det eksempelvis lyses ut en stilling. Dette innebærer at det normalt vil være få eller ingen i faste stillinger som er ufrivillig deltidsansatte.

Med hensyn til stipendiater kan det kun gis deltidsstilling dersom stipendiaten søker om dette. Søknad blir i de fleste tilfeller innvilget.

De fleste midlertidige ansatte i universitetslektorstilling er i deltidsstilling. Hjemmelen for ansettelse er som oftest et midlertidig undervisningsbehov.

2.4.3 Fravær (sykdom og foreldrepermisjoner)

Tabell 9 Fravær (dagsverk) etter fraværstype 2023 viser fravær i forbindelse med egen eller barns sykdom, samt foreldrepermisjon.

Tabell 9 Fravær (dagsverk) etter fraværstype 2023

	Foreldre permisjon		Syke barn		Sykefravær egenmeldt		Sykefravær legemeldt	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Stipendiat	229	68	5	3	82	19	537	158
Postdoktor	0	467	4	0	4	4	11	0
Førsteamanuensis	0	183	7	0	14	10	282	33
Professor 1013	0	86	1	0	2	0	67	33
Professor 1404								
Professor II								

Kilde: NHH

2.4.4 Aldersfordeling

Tabell 10 viser antall årsverk i vitenskapelige stillinger, fordelt på aldersgrupper og kjønn. Antall årsverk kvinner av totalt, avrundede tall så langt som mulig.

Tabell 10 Aldersfordeling (2023)

Stillingsaldersgrupper	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84
Stipendiater	2 (5)	19 (38)	18 (27)	4 (10)	1 (1)	0	1 (1)	0	0	0	0	0	0
Postdoktor	0	2 (5)	6 (22)	4 (15)	0 (1)	0 (2)	0	0	0	0	0	0	0
Førsteamanuensis	0	0 (0,3)	2 (6)	3 (13)	3 (10)	5 (13)	1 (5)	4 (8)	1 (3)	0 (1)	0	0 (0,1)	0
Professor	0	0	0 (1)	1 (5)	2 (8)	3 (7)	0 (8)	8 (24)	0 (14)	1 (9)	0 (1)	0	0,25 (0,25)
Professor 1404	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (1)	0 (1)	0	0	0
Professor II	0	0	0	0,2 (0,4)	0 (0,4)	1 (3)	1 (2)	1 (3)	0,2 (2)	0 (1)	0,05 (0,25)	0 (0,4)	0
Universitetslektor	0	0	0 (2)	0 (0,2)	1 (1)	1 (1)	0,1 (0,1)	0 (1)	0 (1)	0,5 (0,5)	0	0	0
Totalt	2 (5)	21 (43,3)	26 (58)	12,2 (43,6)	7 (21,4)	10 (26)	3,1 (16,1)	13 (36)	1,2 (21)	1,5 (12,5)	0,05 (1,25)	0 (0,5)	0,25 (0,25)

Kilde: NHH

2.5 Oppsummering status 2023

NHH har i en årrekke iverksatt omfattende tiltak for rekruttering av og kompetanseheving for kvinner (jf. kapittel 3). Kvinneandelen i faste stillingskategorier som førsteamanuensis og professor holder seg tross dette relativt stabilt og fortsatt lavt – hovedsakelig grunnet lav turnover og få nyansettelser, kombinert med hard konkurranse nasjonalt og internasjonalt om godt kvalifiserte kvinner. Andelen kvinner av nyansatte stipendiater er i 2023 på hele 59 %, mens andelen nyansatte postdoktorer, til tross for ulike tiltak, herunder at en større andel kvinner enn søkermasser tilsier, innkalles til intervju og flyouts, skiller seg negativt ut. NHH opprettholder sitt ambisiøse, langsiktige mål om at 50 % eller mer av alle nyrekrutterte til vitenskapelige stillinger innenfor hvert institutt skal være kvinner.

3 Tiltak 2023

Ny handlingsplan for bedre kjønnslikestilling i vitenskapelige stillinger ble iverksatt 1.1.2023. Handlingsplanen kobler likestilling tettere til NHHs strategi, og viser at likestilling er essensielt for at NHH skal å kunne nå alle NHHs strategiske mål for bærekraftig verdiskaping.

NHH har som hovedmål at likestilling integreres som et grunnleggende element i all ordinær virksomhet ved høyskolen. Dette innebærer at mål og tiltak for likestilling på overordnet nivå integreres i alt arbeid med strategier, retningslinjer og planer. På instituttnivå er instituttlederne ansvarlige for at arbeidet integreres og forankres i fagmiljøet, og at det settes i verk tiltak som anses som formålstjenlige for å nå målene. Rekrutteringstiltak og ambisjonsnivået om kjønnsbalanse i vitenskapelig stab vies et kontinuerlig fokus med et langsiktig perspektiv.

Det er avsatt betydelige midler til likestillingstiltak, med et budsjett for 2023 på kr 1,3 mill. - fordelt med ca. kr 415 000 til sentrale tiltak og seminarer, kr 326 000 som incentivmidler til rekruttering (bistillinger og postdoktorer) og det resterende til annuumsmidler. Brukte midler utgjør omtrent kr 910 000. I tillegg kommer at kr 145 000 i annuumsmidler etter søknad er vedtatt overført til 2024. Underforbruket skyldes ellers primært periodisering av kostnader knyttet til årlige midler for likestillingstiltak og lavere kostnader enn budsjettet knyttet til likestillingsseminar. Nedenfor redegjøres for tiltak gjennomført i 2023.

3.1 Generelle tiltak for bedre kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger

NHH jobber systematisk for å sikre likestilling på alle nivå. NHH arbeider med å rekruttere, utvikle og beholde høyt kvalifiserte og motiverte medarbeidere med solid og relevant kompetanse. NHH arbeider for mangfold langs alle dimensjoner, med særlig vekt på bedre kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger.

Kvinneandelen ved NHH totalt var i 2023 på 45 %. Rektors ledergruppe består av seks personer (rektor, tre prorektorer og to direktører), av disse er to kvinner. Av seks instituttledere er én kvinne. I administrasjonen er det i 2023, som i 2022, en overvekt av kvinnelige ledere.

3.1.1 Leder- og styrerelatert

Det er i 2023 gjennomført årlige utviklingssamtaler mellom rektoratet og instituttledelsen der handlingsplanen for bedre kjønnslikestilling i vitenskapelige stillinger er et obligatorisk tema. I disse samtalene ble instituttenes likestillingstiltak drøftet. Likestilling har i 2023 også vært på dagsorden i forbindelse med ENGAGE-prosjektet. Det tilstrebes også at sammensetning av styrer, råd og utvalg skal sikre kvinner og menn lik innflytelse i sentrale beslutningsprosesser.

3.1.2 Nettverkstiltak og likestillingsseminarer

Ledelsen ved NHH oppfordrer og støtter lokalt initierte tiltak, gjennom avsetting av midler. I 2021 ble det for første gang lyst ut sentrale likestillingsmidler som instituttene kunne søke om. Det ble i 2021 avsatt kr 300 000 til tiltaket, og tildelt kr 370 000 til følgende tiltak:

- Institutt for finans: Formidlingsveiledning til juniorfagstab og ph.d.-studenter, prosjektleder Jøril Mæland. Instituttet har innen prosjektperioden gjennomført en del av de planlagte tiltakene. Ubrukte midler er tilbakeført til sentrale likestillingsmidler.
- Institutt for foretaksøkonomi: Prosjektet «Extending the Balance to the Roots», prosjektleder Evelina Gavrilova-Zoutman. Prosjektet er gjennomført. Ubrukte midler er tilbakeført til sentrale likestillingsmidler.
- Institutt for fagspråk og interkulturell kommunikasjon: Prosjektet «Kjønnlikestilling og mangfoldsledelse», prosjektleder Agnes Bamford. Tiltak ble gjennomført i 2021 og 2022. Ubrukte midler er tilbakeført til sentrale likestillingsmidler.

I 2022 ble det også avsatt kr 300 000 til lokalt initierte tiltak. Det ble kun mottatt én søknad og det ble tildelt kr 30 000 til prosjektet «Prosjekt for (kjønns)likestilt rekrutteringsstrategi ved SOL». Prosjektet løp ut november 2023.

Også i 2023 ble det avsatt kr 300 000 til lokalt initierte tiltak. Det ble mottatt to søknader som begge ble tildelt midler:

- Institutt for foretaksøkonomi: Prosjektet «Closing the Circle, CtC» ble tildelt kr 70 000. Prosjektgruppen har bestått av Malin Arve, Evelina Gavrilova-Zoutman og Aruna Divya Tatavarthy (SOL). Det har i 2023 vært avholdt flere nettverksseminarer og en workshop. Prosjektet varer ut november 2024.
- Institutt for strategi og ledelse: Prosjektet «Moving beyond balance». Prosjektgruppen har bestått av Esra Aslan, Hege Landsvik, Vidya Oruganti og Bjørn Schmeisser. Prosjektet er noe forsinket, men vil bli gjennomført som planlagt i 2024. Prosjektet varer ut november 2024.

Overordnet mål for begge prosjektene er kulturell og strukturell endring med sikte på bedre likestilling, herunder at NHH fremstår som en attraktiv arbeidsplass for fremragende forskere.

På NHH ble 8. mars markert med flere arrangementer for ansatte og studenter. Videre ble det publisert en video i sosiale medium rettet mot elever i videregående skoler og NHHs egne studenter. I videoen deltok syv jenter som diskuterte kvinnedagen, rekruttering av kvinner til mannsdominerte bransjer, snakket om sine forbilder og fortalte hvorfor de valgte å starte på NHH. Videoen er den nest mest sette videoen på NHHs Instagramkonto noensinne.

NHH søkte høsten 2023 om BALANSE-midler til et prosjekt med fokus på rekruttering og integrering av internasjonalt ansatte i vitenskapelige stillinger.

Det er videre avsatt stillingsressurs til arbeid med likestilling og koordinering av sentrale likestillingstiltak.

BALANSE-prosjektet Women in Economics Network (WomEN) er en plattform for interaksjoner mellom kvinnelige økonomer med mål om å fremme kjønnsbalanse i akademiske lederstillinger. Prosjektet ble startet i 2019 og varer ut 2024. Prosjektet er forankret i FAIR og vektla i 2023 hovedsakelig forskningsutveksling og å øke synligheten av forskning utført av kvinner.

WomEN muliggjorde både utgående og innkommende forskningsutveksling. WomEN-reise-stipendene gjorde det mulig for unge forskere og ph.d.-studenter å delta på workshops, ta spesialiserte ph.d.-kurs og møte medforfattere i utlandet. Et høydepunkt var prosjektets sterke

tilstedeværelse på Nordic Public Policy Symposium i Stockholm i desember, hvor både forskere og studenter fikk delta og formidle forskningen sin til et internasjonalt publikum. I tillegg var WomEN vertskap for unge og etablerte kvinnelige forskere inkludert Anya Samek og Yun Xiao som delte sine erfaringer og tips om publisering, skriving og ledelse med kvinnelige vitenskapelige ansatte og studenter under nettverksslunsjer.

WomEN startet også en nettverkstreff for unge forskere i økonomi i Bergen og Oslo med en to-dagers workshop med unge forskere fra begge byer. Initiativet har som mål å muliggjøre mer samarbeid mellom kvinnelige forskere på tvers av disse to forskningsknutepunktene og å øke nettverket av kvinnelige forskere. I tillegg engasjerte WomEN seg også gjennom deltakelse i statlige oppdrag, forskningsformidlingspresentasjoner for selskaper som Shell og våre NHH-alumner, og gjennom en kampanje i sosiale medier under den internasjonale kvinnedagen.

Et høydepunkt var rekrutteringen av Abi Adams-Prassel som gjesteprofessor ved FAIR og Institutt for samfunnsøkonomi. Hun jobber med temaer innen ulikhetsøkonomi, og hun har en stor lidenskap for å hjelpe unge kvinner til å trives og lykkes i faget. Hennes innspill vil være medvirkende til å fremme kjønnsbalanse og fremheve arbeidet til kvinnelige vitenskapelige ansatte ved FAIR.

3.1.3 Kvinner som rollemodeller innen forskning, undervisning og formidling

Kvinner er viktige rollemodeller innen forskning, undervisning og formidling. Det er fokus på at studentene skal møte kvinnelige og mannlige forelesere på alle program og alle nivå, og at eksperter av begge kjønn skal benyttes i media som kilder på strategisk viktige områder.

Tabell 11 viser kvinneandel for forelesere på ulike program og nivå for 2023. Data for emneansvarlige er hentet fra emneansvarlige angitt i FS. I de kursene som har flere emneansvarlige er hver av dem regnet med en andel i henhold til antall emneansvarlige (i et kurs med tre emneansvarlige teller hver med 0,33). Kurs som går to ganger i året, er tatt med to ganger. Tallene viser en økning for MØA og PHD, men en reduksjon for BØA og MRR.

Tabell 11 Kvinneandel blant forelesere på ulike programmer og nivåer 2023 (2022 i parentes)

	BØA	MØA	MRR	PHD
Antall kurs totalt	69 (68)	173 (156)	24 (23)	37 (36)
Antall kvinnelige emneansvarlige (*)	21 (24)	42 (34)	2 (2)	5 (3,5)
Andel kvinnelige emneansvarlige	30,4 % (35 %)	24,3 % (22 %)	8,3 % (9 %)	13,5 % (9,7 %)

(*) Emneansvarlig, dvs. den som mottar kursevalueringer etc.

Kilde: NHH

Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt jobber aktivt for å sikre at eksperter av begge kjønn benyttes som kilder i media og annen formidling på strategisk viktige områder.

Avdelingen benytter følgende tiltak/virkemidler for å sikre at eksperter av begge kjønn benyttes:

- Kontinuerlig tilbud om kurs – fire kurs i løpet av 2023 – med forberedelser for deltakerne og oppfølging i etterkant. Her rekrutteres kvinner spesielt.
- Fornyning av NHHs ekspertliste, med økt kvinneandel.
- Arbeid med pressinnslag av saker med kvinnelige forskere.

Økt synlighet av kvinnelige forskere som ekspertkilder/kronikkforfattere og deltakere i samfunnsdebatten – og i regjeringsoppnevnte utvalg defineres som strategisk viktig.

Nasjonale og regionale medier som Dagens Næringsliv, Aftenposten, Finansavisen, E24 og NRK, regionaviser samt forskning.no er definert som sentrale.

Tabell 12 Deltakelse på medietrenings-/presentasjonskurs/kronikkurs etc. viser deltakelse, for kvinner og menn, på kurs etc. som avdelingen har arrangert i 2023.

Tabell 12 Deltakelse på medietrenings-/presentasjonskurs/kronikkurs etc.

Kurs:	Antall mannlige deltakere:	Antall kvinnelige deltakere:
Pitchekurs (engelsk)	4	7
Kronikk-kurs (engelsk)	2	4
Mediekurs (engelsk)	5	4
Mediekurs (norsk)	2	4

Av NHHs 50 mest siterte forskere, var det i 2023 syv kvinner. Til sammenligning viser tallene fra 2022 at det blant NHHs 20 mest siterte forsker var tre kvinner, og videre at det var ti kvinner blant de 50 mest siterte forskerne i 2021. I 2023 hadde NHH Bulletin 69 oppslag med kvinner og 176 oppslag med menn.

Kvinnelige studenter skal trekkes aktivt inn i undervisning og forskning som undervisningsstøtte (studentassistenter) og som forskningsassistenter. Dette bidrar også til flere kvinner som rollemodeller, samtidig som det kan bidra til å øke interessen for forskning og undervisning. Tabell 13 viser andelen kvinnelige studentassistenter.

Tabell 13 Kvinneandeler studentassistenter 2023 (2022 i parentes)

	FIN	FOR	FSK	RRR	SAM	SOL
Studentassistenter antall kvinner og totalt	1 av 4 (7 av 18)	24 av 65 (18 av 57)	9 av 14 (12 av 18)	14 av 35 (4 av 10)	13 av 25 (11 av 24)	21 av 48 (19 av 42)
Studentassistenter kvinneandel	(25 %)	(36,9 %)	(64,3 %)	(40 %)	(52 %)	(43,8 %)

Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap har i tillegg til studentassistenter på bachelor- og masternivå 32 studentassistenter på forskningsprosjekter, herav elleve kvinner.

Til slutt må det også nevnes at NHH også arbeider aktivt med å ha kvinnelige forskere som innledere på alle konferanser i regi av NHH.

3.2 Tiltak for rekruttering av kvinner i vitenskapelige stillinger

Ved ansettelse i vitenskapelige stillinger, er det stor bevissthet mht. betydningen av å rekruttere kvinner. Avsnitt 2.2 redegjorde for rekrutteringen av kvinner i vitenskapelige stillinger i 2023. Dette avsnittet gjengir kort tiltak som er gjennomført.

3.2.1 Generelle tiltak ved tilsetting og rekruttering

Instituttene oppfordres til å bruke rekrutteringskomiteer (let- og finnkomiteer) for å sikre kjønnsbalanse og mangfold i søkergrunnet. Ved ansettelse i vitenskapelige stillinger gis en særskilt redegjørelse når søkermassen ikke har kvalifiserte søkere av begge kjønn. Det fore-

ligger saksbehandlingsmaler, og det er gitt opplæring av utvalgssekretærer for å sikre at tiltaket blir fulgt opp. Ansettelse uten kunngjøring er også et tiltak som kan benyttes for rekruttering av kvinner. Se også avsnitt 3.4 om tiltak ved instituttene.

3.2.2 Økonomiske tiltak ved ansettelse og rekruttering

Handlingsplanen slår fast at høyskolens lønnspolitikk skal brukes aktivt for å oppnå målene for rekruttering av kvinner. Som et tiltak i Handlingsplanen, dekkes 50 % av lønnen de to første årene av sentrale likestillingsmidler ved ansettelse av kvinner i førsteamanuensis II- og professor II-stillinger. Tiltaket gjelder ved førstegangs ansettelse for de institutter der kvinneandelen i vitenskapelige stillinger er under 40 %, og kun for internfinansierte stillinger.

3.3 Tiltak for videre kvalifisering av kvinner i vitenskapelige stillinger

En rekke av tiltakene omfatter også tilrettelegging for videre kvalifisering av kvinner i vitenskapelige stillinger. Tiltakene inkluderer følgende:

3.3.1 Halv opptjeningstid for første forskningstermin

Kvinner i førsteamanuensisstilling får raskere opptjening (halv opptjeningstid) for de to første årene med forskningstermin. Tabell 14 viser uttak av forskningstermin 2023 og innvilget forskningstermin 2024 fordelt på kvinner og menn. Tabellen angir også hvor mange kvinner i førsteamanuensisstilling som har tatt ut forskningstermin etter ordningen med halv opptjenings- tid for de to første årene med forskningstermin.

Tabell 14 Uttak av forskningstermin 2023 og innvilget forskningstermin 2024 fordelt på kvinner og menn.

	Forskningstermin 2023		Innvilget forskningstermin 2024	
	Menn	Kvinner (Herav antall etter ordning med halv opptjening i parentes)	Menn	Kvinner (Herav antall etter ordning med halv opptjening i parentes)
Førsteamanuensis	3	0	2	0
Professor	6	3	1	0

Kilde: NHH

Til orientering kan samme person ha forskningstermin i 2023 og 2024.

3.3.2 Årlig kvalifiseringsannuum for kvinnelige postdoktorer og førsteamanuenser

Kvinnelige postdoktorer og kvinnelige førsteamanuenser tildeles et årlig annuum på kr 25 000 for videre kvalifisering. Tidsperioden for mottak av annuum er inntil tre år. Ubrukte midler bortfaller ved årsslutt. Overføring fra ett år til det neste *innen treårsperioden* kan innvilges etter en begrunnet søknad. Annum *utover tre* år kan innvilges etter en begrunnet søknad.

3.3.3 Tiltak for rekruttering og kvalifisering til førstestillinger

Fra 2023 er det innført en ordning for delfinansiering ved rekruttering til faste førsteamanuensis og professorstillinger og til innstegsstillinger som ender med fast ansettelse. Hensikten med tiltaket er primært å gi instituttene kompensasjon for at kvinner i startfasen av sin karriere skal kunne få redusert undervisningsbelastning for å frigjøre tid til meritterende forskning, herunder halv opptjeningstid for kvinner i førsteamanuensisstilling for de to første årene med forskningstermin. Frigjorte midler kan f.eks. benyttes til å ansette en person i

bistilling for å dekke inn den bortfalte undervisningskapasiteten. Tiltaket vil først få økonomiske konsekvenser fra 2024.

3.3.4 Tiltak for å tilrettelegge for balansen mellom karriere og familieliv

Det arbeides med å avklare muligheter for og politikk ved NHH for å dekke merutgifter til barnepass/barnehage ved forskningsopphold i utlandet utover dekning gjennom fondsmidler.

Familiesituasjonen er i dag annerledes enn situasjonen var da lover og regler på området ble etablert. Problemstillingen er viktig for den enkelte vitenskapelige ansatte mht. lik rett og like muligheter for kvalifisering uavhengig av den enkeltes sosioøkonomiske bakgrunn, familie-situasjon, kjønn, nasjonalitet og nettverk, og for NHH som arbeidsgiver bl.a. mht. rekruttering og personalpolitikk, herunder tilrettelegging mellom jobb og privatliv, internasjonalisering og økonomiske rammer.

3.3.5 Tiltak mot ubevisst diskriminering på grunnlag av kjønn

Det er i 2023 utarbeidet er faktaark om ubevisst preferanse til bruk ved vurdering og rekruttering. I første omgang er tiltaket under utprøving av komiteene som vurderer den pedagogiske kompetansen ved søknader om status som merittert underviser og ved faste ansettelser i fagstaben.

3.3.6 Tiltak for å få flere kvinner til å søke om å bli merittert underviser

Det ble i 2023 for første gang arrangert en matpakkelunsj for kvinner i vitenskapelige stillinger vedr kvalifisering generelt og søknadsprosessen til merittert underviser spesielt. Tiltaket var et samarbeid mellom seniorrådgiver Frank Mortensen ved seksjon for utdanningskvalitet, førsteamanuensis og merittert underviser Annelise Ly og NHHs likestillingsrådgiver. Tiltaket er med mindre justeringer planlagt gjentatt i 2024.

3.3.7 Tiltak for likestilling i fondsreglementet

Tiltak for å legge til rette for økt likestilling mht. kvalifisering er også integrert i Fondsreglementet, for eksempel er det for tiden slik at det for kvinner er fastsatt en årlig ramme for tilskudd til konferansereiser på kr 40 000.

3.4 Likestillingsarbeidet på instituttene

Instituttlederne er ansvarlige for at arbeidet med likestilling integreres og forankres i fagmiljøene og for at målene nås innen sine fagområder. Instituttlederne utgjør sammen med NHHS sentrale likestillingsrådgiver og prorektor for fagressurser likestillingsteamet ved NHH.

Utfordringene varierer fra institutt til institutt, og instituttene setter i verk de tiltak de ser som formålstjenlige for å nå målene. For denne rapporteringen er det for fjerde år på rad benyttet en skjematøsning for innhenting av informasjon. Dette gir standardisert informasjon, som bidrar til en samlet og helhetlig fremstilling. Løsningen gir samtidig mindre detaljert informasjon om de enkelte institutt. Nedenfor gis en oversikt over likestillingsarbeid på instituttene i 2023 og planer for 2024.

3.4.1 Rekruttering og likestilling

Tabell 15 viser tiltak for ansettelse av kvinner i vitenskapelige stillinger. Oversikten viser hvor mange institutt som har iverksatt de ulike tiltakene i 2023 og/eller planlegger de aktuelle tiltakene i 2024.

Tabell 15 Tiltak for ansettelse av kvinner i vitenskapelige stillinger

Tiltak for ansettelse av kvinner i vitenskapelige stillinger:	NHH	
	2023 Iverksatt	2024 Planlagt
Tiltak for økt bevissthet i rekrutteringsarbeidet, f.eks. bruk av IAT-tester	0	0
Tydlig mål om bedre kjønnsbalanse i utlysningstekster	4	3
Kartlegging av potensielle interne og eksterne kandidater	5	3
Aktiv oppsøking av aktuelle interne og eksterne kandidater	4	3
Bruk av rekrutteringskomiteer (lete- og finnekomiteer)	3	3
Bevisst timing av utlysninger	4	4
Lyse ut og ansette i flere stillinger samtidig	5	4
Ansettelse av kvinner uten kunngjøring i faste stillinger	0	0
Ansettelse av kvinner uten kunngjøring i bistillinger	5	4
Åpning i utlysningsteksten for midlertidig ansettelse for kvalifisering	1	1
Kvinnelige studentassistenter i kortvarige ansettelsesforhold	6	4
Aktiv familiepolitikk (tilrettelegging for partnere og barn)	2	2
Andre rekrutteringstiltak:	2	2

3.4.2 Kvalifiserings- og tilretteleggingstiltak

Tabell 16 viser tiltak for å beholde kvinner i vitenskapelige stillinger og tiltak for å tilrettelegge for kvalifisering. Oversikten viser hvor mange institutt som har iverksatt de ulike tiltakene og/eller planlegger å gjennomføre disse i 2024.

Tabell 16 Tiltak for å beholde kvinner i vitenskapelige stillinger og tiltak for å tilrettelegge for kvalifisering

Kvalifiserings- og tilretteleggingstiltak:	NHH	
	2023 Iverksatt	2024 Planlagt
Opprykk/kvalifisering som tema i medarbeidersamtaler	6	5
Individuelle planer for opprykk	5	5
Mentorordning på instituttet	5	4
Aktiv bruk av bistillinger	5	4
Ekstra ressurser til kvinner på instituttet	3	2
Administrativ forskningsstøtte	2	2
Forskningsopphold i utlandet	4	4
Arbeidstidsorganisering med vekt på tid til kvalifiserende oppgaver	5	5
Tilrettelegging for å organisere forskningen i kreative og produktive forskningsmiljøer	4	3
Nettverkstiltak	3	3
Tilrettelegging ved foreldrepermisjon	3	3
Tiltak for et inkluderende arbeidsmiljø	3	3
Kulturtiltak, f.eks. synliggjøring av talenter, markeringer/feiringer	3	3
Tiltak for økt bevissthet om ubevisste fordommer	1	1
Andre tiltak for kvalifisering og tilrettelegging	1	1

3.4.3 Kvinnelige rollemodeller

Tabell 17 viser hvor mange institutt som har iverksatt eller planlegger tiltak innrettet mot arbeidet med kvinnelige rollemodeller.

Tabell 17 Tiltak for å fremme kvinnelige rollemodeller.

Tiltak for å fremme kvinnelige rollemodeller:	NHH	
	2023 Iverksatt	2024 Planlagt
Kvinnelige forelesere på bachelornivå	5	4
Kvinnelige forelesere på masternivå	5	4
Kvinnelige forelesere på ph.d.-nivå	3	3
Kvinner som foredragsholdere på instituttseminarer	5	4
Fremmet/foreslått kvinner til viktige internasjonale roller/verv	3	3
Fremmet/foreslått kvinner til viktige nasjonale råd og utvalg o.l.	4	3
Fremmet/foreslått kvinner til ledende roller/verv ved NHH	4	3
Kvinner i ledende roller/verv ved instituttet	6	4
Tiltak for å øke kvinnelig deltakelse i og ledelse av eksternt finansierte prosjekter	5	3
Kvinnelige rollemodeller - Annet	1	1

3.4.4 Likestillingsarbeid på instituttet – lokale tiltak

Tabell 18 gir en oversikt over andre tiltak og hvor mange institutt som har iverksatt de ulike tiltakene i 2023 og/eller planlegger ulike tiltak i 2024.

Tabell 18 Andre tiltak som institutter har iverksatt i 2023/planlagt i 2024

Andre tiltak som instituttet har iverksatt i 2023 eller planlagt i 2024	NHH	
	2023 Iverksatt	2024 Planlagt
Gjennomgang av oppgavefordeling på instituttet	3	2
Ledergruppen har satt likestilling på dagsorden	4	3
Kurs i forskningsformidling	3	1
Avsetting av lokale midler	2	2
Nettverkstiltak	2	2
Sosiale tiltak / arbeidsmiljøtiltak / kulturelle tiltak	3	3
Tiltak rettet mot kvinnelige studenter	3	2
Tiltak for karriereveiledning og placement	5	4
Andre tiltak på instituttet	0	0

3.4.5 Tiltak med integrering og forankring i fagmiljøene

Tabell 19 viser i hvilken grad ulike tiltak er benyttet ved de ulike instituttene.

Tabell 19 Tiltak for integrering og forankring av likestillingsarbeidet på de respektive institutt

	RRR	SAM	FSK	FIN	FOR	SOL
Tema på strategimøter eller andre møter	I noen grad	I noen grad	I noen grad	I noen grad	I noen grad	I stor grad
Tema ved mottak av nyansatte	-	I stor grad	I noen grad	I noen grad	I noen grad	I stor grad
Likestillingsstrategi/-handlingsplan på instituttet	-	I stor grad	-	-	I noen grad	I stor grad
Tema er integrert i instituttets strategier, planer, rapporter, rutiner m.m.	I noen grad	I stor grad	I noen grad	I noen grad	I noen grad	I stor grad
Integrering og forankring 2023 - Annet	-	I stor grad	-	-	-	-

3.4.6 Kommentarer om likestillingsarbeidet ved instituttene, og videre arbeid

Instituttene har følgende kommentarer til rapporteringen:

Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap (RRR)

- Instituttet har økt kvinneandelen ved hardt, målrettet arbeid. Syv av åtte doktorgrads-stipendiater er nå kvinner, og vi regner med å øke andelen kvinnelige midlertidige og fast ansatte på alle andre nivåer i løpet av de neste årene fra et lavt nivå.

- Rekrutteringsarbeidet på alle nivåer er krevende, både fordi andel kvinnelige relevante søkere er lav, kvinner virker mer skeptiske til midlertidige stillinger - som vi har mye av, og fordi lønnsnivået vårt overhodet ikke er konkurransedyktig. Etter instituttets mening bør NHH sentralt putte mer penger i lønnsputten og i andre incentiv mekaniser for særskilt å tiltrekke seg kvinner.

Institutt for samfunnsøkonomi (SAM)

- Instituttet fremhever at mye fungerer bra. I denne sammenheng fremheves kvotering til intervjuer, god kultur for likestilling på instituttet, rekruttering på ph.d.-nivå med en kvinneandel på 60 % i 2023, to av tre nye innstegsstillinger er kvinner, ekstra midler til kvinner på alle nivå, deltakelse i komiteer, utvalg, priser og utmerkelse.

- Instituttet mener at NHHs handlingsplan gir gode muligheter for å bedre rekrutteringen. Slik instituttet ser det er det vanskelig å vite hva mer en kan gjøre på sentralt og lokalt nivå. Hovedutfordring er lav kvinneandel blant søkere på stillinger, det er derfor viktig med kvotering til intervju.

Institutt for interkulturell kommunikasjon (FSK)

- Instituttet har stor overvekt av kvinnelige ansatte og bedring av kjønnsbalanse er knyttet til å tilsette flere menn. Instituttet er derfor glade for å ha rekruttert to menn i fast stilling som førsteamanuensis, hvorav den ene med oppstart i februar 2024.

- Instituttet mener at tiltakene i handlingsplanen er gode, og at NHH har generøse ordninger for kvinner, bl.a. når det gjelder forskningstermin, fonds- og kvinnemidler.

- Instituttet prioriterer arbeidet med å kvalifisere kvinnelige førsteamanuenser da instituttet grunnet generasjonsskifte ikke vil ha kvinnelige professorer etter februar 2024.

Institutt for finans (FIN)

- Instituttet vektlegger at kjønnsbalanse i utvalg og komiteer, på et felt med relativt få kvinner, kun prioriteres i tilfeller der det har vesentlig betydning for faktisk likestilling, for å unngå å belaste den enkelte kvinnelige ansatte unødige. Tilsvarende vurderinger gjøres mht. å engasjere kvinner i fagstab som rollemodeller og for å verve kvinnelige studenter.

- Instituttet har prioritert å få kvinnelige forelesere i to nye kurs som særlig vil møte kvinnelige studenter, BED3E Finance på bachelor og INT411 Internship in Asset management som gir studentene en erfaring med kapitalforvaltning. I begge har vi gode andeler med kvinnelige studenter. Instituttledelsen har, sammen med ledelsen på NHH, greid å balansere belastningene i 2023, men det vil være en løpende utfordring.

- I tillegg til kjønnlikestilling er det viktig for instituttet at våre internasjonale kollegaer opplever seg som fullt verdsatt i alle sammenhenger ved NHH. Vi prioriterer å arbeide for en kultur der alle kjenner seg like mye verdsatt og vil slå ned på adferd som er diskriminerende uansett hvem som er skadelidende. Dette er sentralt i løpende ledelse og forvaltning av instituttet, og vi planlegger seminar knyttet til mangfoldsledelse i 2024.

Institutt for foretaksøkonomi (FOR)

- Instituttet opplever at NHH sitt sterke fokus på likestillingsarbeid fungerer bra både på institutt- og institusjonsnivå.

- For instituttet er den største utfordringen at det er knapp tilgang på kvinnelige kandidater. Instituttet har en permanent søkekomite som kartlegger dyktige kvinnelige kandidater.

- Instituttet har for tiden 16 % kvinner i faste stillinger. I instituttets strategiske handlingsplan har vi en målsetning om 40 % kvinneandel ved nyrekruttering i faste stillinger i inneværende

strategiperiode. Vi forventer å nå dette målet, men selv med høy kvinnelig rekrutteringsandel tar det lang tid å endre kjønnsbalansen ved instituttet.

Institutt for strategi og ledelse (SOL)

- Instituttet er bevisst på problematikken i alle beslutningssituasjoner så langt det er mulig.
- Den største utfordringen er å få sterke nok kandidater på søkerlisten.

VIDERE ARBEID

Ledelsen ved NHH vil bruke tilbakemeldingene fra instituttene i det videre arbeidet knyttet til implementering og oppfølging av Handlingsplan for bedre kjønnlikestilling i vitenskapelige stillinger. Instituttlederne har et særlig ansvar for at arbeidet integreres og forankres i de enkelte fagmiljøer.

4 Planer 2024

Høyskolen vil også i 2024 ha stort fokus på å bedre kvinneandelen på alle nivå i vitenskapelige stillinger, både i den grad det er mulig på kortere sikt, og i et mer langsiktig perspektiv. Hovedmålene er:

- rekrutteringsarbeid og tilrettelegging for kvalifisering til høyere stillinger
- en mer inkluderende arbeids- og organisasjonskultur
- et kontinuerlig fokus på kjønnlikestilling på alle nivå i organisasjonen

Instituttlederne spiller en sentral rolle som likestillingskoordinatorer for sine institutt og ved at de samlet og sammen med NHHs likestillingsrådgiver og prorektor for fagressurser utgjør NHHs likestillingsteam. Likestillingsteamet skal være pådriver og inspirator ved å bidra til strategiske diskusjoner og målsettinger, samt koordinere likestillingsarbeidet ved NHH.

ÅRSRAPPORT FORMIDLING 2023

Saksbehandler Geir Mikalsen
Arkivreferanse 21/02205-8

Utvalg
Styret ved Norges Handelshøyskole

Møtedato
05.03.2024

Utvalgsnr
14/24

Forslag til vedtak:

Styret tar Årsrapport formidling 2023 til orientering.

Bakgrunn:

NHH har en positiv utvikling i formidlingsaktivitet i 2023. NHH-forskeres synlighet i redaksjonelle medier var på sitt høyeste nivå siden målinger av aktivitet startet opp, men økningen var relativt marginal fra fjoråret. Aktiviteten i sosiale medier er høy med stor vektlegging av å skape virale effekter. NHH som møteplass og initiativtaker til arrangementer ble videreført, og også i 2023 var NHHs to podkaster relevante med et betydelig antall nedlastinger og avspillinger. NHH-forskeres deltagelse i regjeringsoppnevnte ekspertutvalg (NOU'er) holder seg på et solid nivå.

Det er like fullt én utfordring som kan adresseres. Oversikten over forskere med flest medieklipp viser en dominans av en mindre gruppe forskere som er sent i sitt karriereløp. Kommunikasjonsavdelingen forsøker gjennom ulike kurs og støtte til yngre forskere å stimulere til at en ny generasjon av dyktige formidlere kan ta plass i samfunnsdebatten. Det kan synes som at et krevende løp knyttet til å skape en forskerkarriere gir noen begrensninger knyttet til hvor mye tid og kapasitet mange yngre forskere er villige til å bruke på formidling.

Av andre momenter som ikke er på den positive siden, bør det nevnes at lesertallene på NHH Bulletin falt i 2023. Antall lesere er nå på nivå med 2019. Kommunikasjonsavdelingen vil overvåke lesertallene til ulike type saker og hvordan disse er presentert for å gjøre tilpasninger som kan øke lesertallene, uten at dette skal gå på bekostning av høy kvalitet på substansielt og forskningsbasert innhold.

Til tross for at noen utfordringer må adresseres, er totalbildet at NHH har høy formidlingsaktivitet og at våre forskere er aktive bidragsytere i samfunnsdebatten.

Vedlegg: Årsrapport formidling 2023

NHH Årsrapport for formidlingsaktivitet 2023

Årsrapporten gir en oppsummering av NHHs formidlingsaktivitet og bidrag i samfunnsdebatten i 2023, samt en oversikt over aktiviteten sammenliknet med tidligere år. Forskningsformidling og deltakelse i samfunnsdebatten er en viktig del av NHHs virksomhet. Aktiviteten bidrar til å styrke vår relevans for samfunn og næringsliv. Formidling er også en lovpålagt del av vårt samfunnsoppdrag.

Denne rapporten dekker følgende områder:

- 1) Medieomtale
- 2) Deltakelse i offentlige ekspertutvalg
- 3) Sosiale medier
- 4) Podcasts
- 5) NHH Bulletin
- 6) Forskningsformidling til publikum
- 7) NHH som møtearena

1.0 Medieaktivitet NHHs forskere¹

NHHs forskere aktivitet i redaksjonelle medier var stabil i 2023 sammenliknet året før. En marginal økning på 46 medieklipp (fra 4418 til 4464 klipp) gjør at 2023 er året NHH har hatt flest medieklipp noensinne siden registreringen startet i 2012.

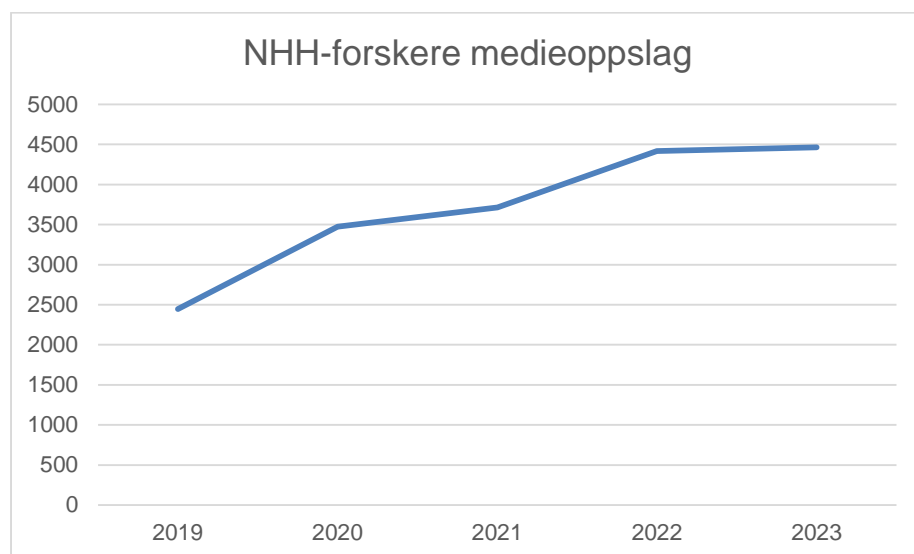
I fjor kunne en kraftig vekst i medieklipp forklares med at flere samfunnsaktuelle saker inntraff samtidig, der NHH-forskere var relevante som intervjuobjekter i disse sakene. Global og nasjonal uro og usikkerhet, sammen med betydelig oppmerksomhet rundt inflasjon (særlig knyttet til dagligvare, bensin og strøm) og debatter om energi og kraftmangel.

Mange av de samme sakene som var svært aktuelle i 2022 har også dominert nyhetsbildet i 2023. Det er tilfredsstillende at NHHs forskere beholder og til en viss grad øker sin relevans i nyhetsbildet.

Kommunikasjonsavdelingen har økt aktiviteten knyttet til antall medieinnsalg i 2023, og det har vært arrangert flere formidlingskurs for forskere.

¹Medieaktivitet inkluderer kronikker, debattinnlegg, intervjuer og sitater. Forskeres medieaktivitet registreres som et treff for instituttet der de er ansatt.

Figur 1: Medieaktivitet 2019-2023

1.1 Aktivitet pr. institutt

- To av seks institutter har en økning i antall medieklipp fra 2022 til 2023.
- SAM har flest medieklipp totalt sett, men er også instituttet med den største nominelle tilbakegangen i medieklipp. FSK har prosentvis den største tilbakegangen.
- FIN og SOL har en positiv økning på henholdsvis mer enn ti prosent og 35 prosent. SOLs vekst veier alene opp for tilgangene blant de fire instituttene med færre medieklipp.

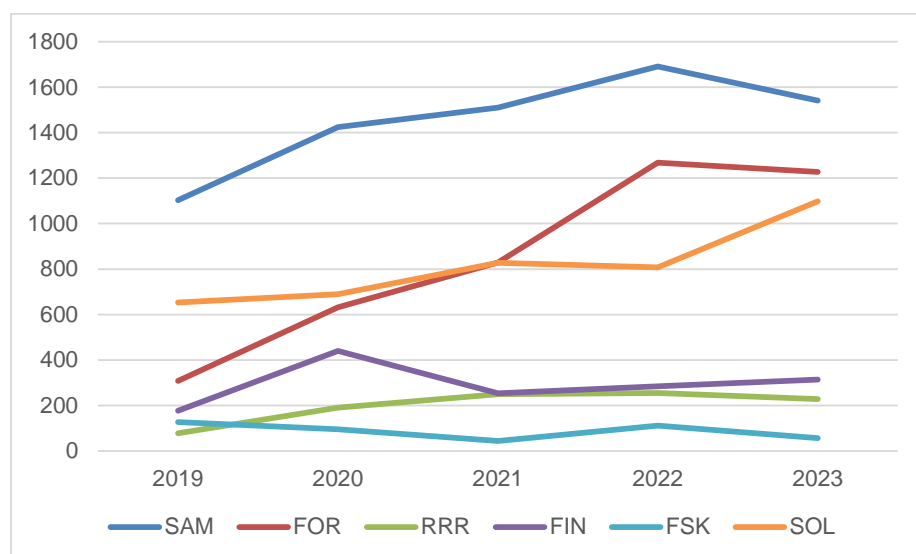
Tabell 1: Mediedekning 2019-2023 pr. institutt (totaltall)

Instituttene²

Institutt	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2023-2022
SAM	1103	1425	1510	1691	1541	-150
FOR	308	632	829	1268	1227	- 41
RRR	78	191	250	255	228	-27
FIN	177	440	253	284	314	+30
FSK	127	95	44	112	56	-56
SOL	653	690	827	808	1 098	+290
TOTALT	2446	3473	3713	4418	4 464	

² Ledelsen er inkludert i medieklipp på instituttene.

Figur 2: Mediedekning 2019 – 2023 pr. institutt (grafikk)

1.2 Aktive forskere i redaksjonelle medier

NHH hadde i fjor 27 forskere med mer enn 20 medieklipp. Til sammenlikning var tallene for aktive forskere henholdsvis 31 i 2022 og 24 i 2021.

Enkelte av NHHs forskere har en vesentlig endring i antall medieklipp i 2023. Tor W. Andreassen har i økt grad blitt intervjuet av NTB, og saker fra nyhetsbyrået spres i et høyt antall lokalaviser. Andreassen har vært særlig aktiv innen områder som fly- og dagligvarebransjen, men han er generelt aktiv innenfor en rekke områder.

Ola Grytten har et betydelig fall i antall medieklipp, noe som kan forklares med stor oppmerksomhet i 2022 om Grytten-utvalgets rapport knyttet til landbruk og bøndenes inntekter. Grytten er like fullt en av NHHs mest aktive formidlere som er aktiv i saker om renteøkninger, boligmarkedet og statsbudsjettet.

Tabell 2: Antall medieklipp 2023 (2022)

	Forsker	Totalt 2023	Totalt 2022	Endring 2022-2023
1	Tor W. Andreassen	816	498	+318
2	Øystein Foros	665	662	+3
3	Frode Steen	335	272	+63
4	Ola H. Grytten	321	641	-320
5	Victor D. Norman	168	223	-55
6	Lars Sørgard	158	52	+106
7	Thore Johnsen	138	71	+67
8	Jarle Møen	82	55	+27
9	Kjell Gunnar Salvanes	67	25	+42

10	Guttorm Schjelderup	67	89	-22
11	Karin S Thorburn	65	98	-33
12	Alexander W. Cappelen	64	22	+42
13	Mette Helene Bjørndal	62	49	+13
14	Erling Hjelmeng	55	80	-25
15	Øivind Anti Nilsen	52	18	+34
16	Gisle Andersen	45	88	-43
17	Petter Bjærksund	41	35	+6
18	Gunnar Eskeland	36	55	-19
19	Helge Thorbjørnsen	34	19	+15
20	Finn Kinserdal	32	24	+8
21	Siv E. Rosendahl Skard	32	6	+26
22	Rögnvaldur Hannesson	30	30	-
23	Andreas Ørpetveit	30	-	+30
24	Aksel Mjøs	29	47	-18
25	Joel Wenæs Berge	23	-	+23
26	Lars Jacob Tynes Pedersen	22	22	-
27	Gernot Doppelhofer	20	7	+13

Tabell 3: Aktive formidlere (mer enn 20 medieklipp) 2023 (2022) pr. institutt

Institutt	2023	2022
SAMF	9	9
FOR	7	9
RRR	4	3
SOL	3	8
FIN	3	3
FSK	1	1

1.3 Ledergruppen i media

I 2023 var ledelsen eksponert i 236 medieklipp mot 176 året før. Khronos dekning av forhold rundt en varslingssak er den enkeltsaken som har resultert i flest oppslag.

Tabell 4: Medieoppslag med NHH-ledelsen

NHH-ledelsen	2023	2022
Øystein Thøgersen	145	87
Stig Tenold	46	53
Geir Mikalsen	15	5
Malin Arve	15	28
Björg Marit Eknes	8	1
Frode Sættem	7	2
Totalt	236	176

1.4 Oppslag fordelt på redaksjonelle medier

NHH har et mål om å oppnå nasjonal gjennomslagskraft og jobber aktivt for å være synlige i nasjonale medier. Samtidig medfører vår fysiske plassering i Bergen at vi er interessante for lokale medier.

I 2023 fikk NHH, i likhet med tidligere år, flest medieoppslag i Dagens Næringsliv. Det er over tid høy grad av stabilitet med hensyn til mediernes relative oppmerksomhet mot NHH. I 2023 er det vekst i antall medieklipp i nasjonale medier og tilbakegang i lokalavisene fra Bergen, uten at dette gir utslag på rekkefølgen på listen.

Tabell 5: Medier med mest omtale av NHH

	Medium	2023	2022
1	Dagens Næringsliv	445	432
2	NRK	328	308
3	Finansavisen	311	298
4	Bergens Tidende	252	282
5	Bergensavisen	238	255
6	Nettavisen	219	148
7	Aftenposten	160	131
8	VG	138	109
9	Khrono	137	131
10	TV 2	119	69

2.0 Deltakelse i offentlige ekspertutvalg

NHHs forskere er etterspurt som deltakere i en rekke ekspertutvalg. Her er en oversikt over NOU-utvalg som var virksomme i 2023, og hvor NHHs forskere var representert:

- «Mer av alt – raskere – Energikommisjonens rapport» (NOU 2023:3) Professor Lars Sørgard var leder for utvalget.
- «Den store forskjellen – Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse» (NOU 2023:5) Professor Christine Meyer var leder for utvalget.
- «Trygg barndom, sikker fremtid – Gjennomgang av rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet» (NOU 2023:7) Professor Kjell Gunnar Salvanes var medlem i utvalget.
- «Bærekraftsrapportering - Gjennomføring av direktivet om bærekraftsrapportering» (NOU 2023:15) Professor Jøril Mæland var medlem i utvalget.
- «Helthetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping» (NOU 2023:23) Professor II Linda Nøstbakken var leder for utvalget.
- «Omstilling til lavutslipp – Veivalg for klimapolitikken mot 2050» (NOU 2023:25) Professor II Ola Kvaløy var medlem i utvalget.
- «Ny lov om offentlige anskaffelser – Første delutredning» (NOU 2023:26) Professor Malin Arve var medlem i utvalget.
- Føresteamanusis Aksel Mjøs leder Naturrisikoutvalget som skal levere NOU-rapport i 2024.

- Professor Karin S. Thornburn er medlem i et NOU-utvalg som i 2024 skal levere rapport om kapitalstrukturen i sparebanker.
- Professor Kurt Brekke er medlem i Tannhelseutvalget som skal levere NOU-rapport i 2024.
- Professor II Linda Nøstbakken er leder av Lavtlønnsutvalget som skal levere NOU-rapport i 2024.

3.0 Sosiale medier

NHHs avtrykk i samfunnet og vår deltakelse i samfunnsdebatten skjer også i andre kanaler enn de redaksjonelt styrte mediene. NHH bruker i stor grad sosiale medier for formidling. LinkedIn, Twitter og Facebook er viktige og modne kanaler for å delta aktivt i samfunnsdebatten, mens Instagram, SnapChat og TikTok brukes for å nå yngre målgrupper.

NHHs sentrale kontoer har passert 100 000 følgere i sosiale medier, og i tillegg er det egne kontoer for alumni, executive og forskningsentre. Nærmere tusen publiseringer fra NHHs sentrale kontoer i 2023 ga oss nærmere 40 millioner visninger til sammen.

Tabell 6: NHHs største kanaler på LinkedIn

Avsender	Kontonavn	Følgere 2021	Følgere 2022	Følgere 2023
NHH	NHH	45 159	50 960	54 308
NHH Alumni	NHH Alumni	6649	6778	6865
NHH Executive	NHH Executive	2861	4506	5979
DIG	Digital Innovation for Growth	-	1098	1604

Tabell 7: NHHs største kanaler på X (før Twitter)

Avsender	Kontonavn	Følgere 2021	Følgere 2022	Følgere 2023
FAIR	TheChoiceLab	7076	7497	7635
NHH	NHHnor	5244	5624	5809
NHH Department of Economics	NHHEcon		2056	2 767
Jørgensen Pedersen (før CSB)	RestartBusiness	2133	2134	2086

Tabell 8: NHHs største kanaler på Facebook

Avsender	Kontonavn	Følgere 2021	Følgere 2022	Følgere 2023
NHH	NHH	29 492	31 513	31 865
NHH Alumni	nhhalumni	4065	4180	4312
FAIR	Fairnhh	2357	2451	2582

Antall følgere er bare én av flere parameter for å måle aktivitet i sosiale medier. Den virale effekten vi oppnår ved at innleggene får god spredning, mange lesere og aktive brukere, er viktig for å skape positive effekter av arbeidet.

I tillegg til de offisielle kontoene NHH opererer, er en hel rekke forskere aktive i sosiale medier. Dette er svært målrettet for å spre kunnskap, ha dialog og skape relasjoner både i forskermiljøer og med målgrupper i samfunns- og næringsliv.

4.0 Podkaster fra NHH

Lederskap, NHHs podkast om ledelse, blir laget av professor Therese Egeland fra Institutt for strategi og ledelse og forsker Tellef Raabe fra SNF. De publiserte 13 episoder i 2023. Disse ble avspilt 123.000 ganger på tvers av alle plattformer. Blant gjestene er forskere og toppledere fra ulike deler av næringslivet.

Podkasten *Bærekraftseventyr* er ved professor Lars Jacob Tynes Pedersen og føresteamansuensis Sveinung Jørgensen fra Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap. De la ut 45 episoder og hadde 53.000 avspillinger i 2023. Siden starten i desember 2020 har Jørgensen og Pedersen publisert over 120 podkastepisoder som tar for seg et bredt spekter av mer bærekraftige løsninger for nærings- og samfunnsnivå.

NHH Executives podkastserie *Hvor skal du* er lagt ned, men episoder spilt inn i 2022 er fremdeles tilgjengelige og ble avspilt cirka 500 ganger i 2023.

5.0 NHH Bulletin

NHHs publiserer forskningssaker og nyheter i en egen seksjon på nettsidene. Cirka 250 kronikker og saker publiseres årlig, noe som tilsvarer én ny sak pr. arbeidsdag. Etter et kraftig hopp i lesertall i 2020 som en følge av korona-effekt, har tallene falt noe i påfølgende år. I 2023 er lesertallene på nivå med 2019.

Årsaken til fall i lesertall i fjor skyldes at det var færre enkeltkronikker og enkeltsaker som oppnådde særlig høye lesertall. Kommunikasjonsavdelingen overvåker lesertallene til ulike type saker og hvordan disse er presentert for å ta nødvendige grep som kan øke lesertallene, uten at dette skal gå på bekostning av høy kvalitet på substansielt og forskningsbasert innhold.

6.0 Forskningsformidling til publikum

NHHs forskere deltar på åpne aktiviteter der de møter publikum for direkte formidling. Eksempler på dette i 2023 var blant annet Akademisk Lunsj ved Bergen Offentlige bibliotek, et arrangement som også publiseres som podcast. Ett av NHHs bidrag ble bibliotekets mest populære podkast i 2023.

Et annet eksempel på bred, åpen formidling var Forskningsdagene i Bergen. Forskningsdagene er spesielt rettet mot barn og unge. NHH bidro på alle arenaene til Forskningsdagene: Fire NHH-forskere holdt skreddersydde forelesninger for nærmere 800 ungdomsskoleelever. Videre var NHH representert på flere skolebesøk, og NHH organiserte en stand over to dager med eksperimenter på Forskningstorget.

7.0 NHH som møteplass

NHH skal være en åpen og tilgjengelig institusjon som vektlegger god kontakt med våre nettverk og blant ulike grupper av interessenter. De faglige møteplassene skal ha høy kvalitet og stimulere til kreativitet, diskusjon og kunnskapsutveksling mellom forskere, næringslivs- og samfunnsaktører, studenter, alumni og andre interessenter.

I 2023 hadde NHH 17 arrangementer der vi inviterte ansatte i privat og offentlig sektor til diskusjoner, kompetansedeling og kunnskapsutveksling. Arrangementene hadde til sammen mer enn 2500 deltakere. Alumnikonferansen med over 500 deltakere var den største målt i deltakelse.

NHH er også vertskap for en rekke mindre seminarer og møter med eksterne deltakere, og har en god relasjon til ledere i en hel rekke virksomheter. Mer enn 200 gjesteforelesere bidrar i våre kurs. En liste over hvilke virksomheter disse representerer ligger til slutt i dokumentet som appendiks.

Appendiks: Oversikt over virksomheter som bidrar med gjesteforelesninger på NHH

Virksomhet	Virksomhet	Virksomhet
Adelis Equity Partners	GARD	Norgesgruppen
Afry	Gjensidige	Nortura
AION	Google	NRK
Anfo	Gradute Institute, Geneva	NTNU
Arribatec	Greensight	Nysnø
Aurora Systems	Grieg Group	Odfjell
Autopay	Hochschule Trier	Oficon
Avo Consulting	Høgskolen på Vestlandet	Ogoori
AXS Marine	IEA	Oslo Economics
BAHR	Ignite	Posten
Bank Norwegian	International Hydropower Association	PWC
BDO	Inventura	Rady School of Management
Bearingpoint	KGJS	Randstad
Bekk	KLP	Safetec
Bergen Kino	Konkurransetilsynet	Safetec Nordic AS
BI	KPMG	Sannsyn AS
Birdsview	Laerdal Medical	Saveurs de Norvege
Braver Studios	Lancaster University Management School	Sbanken
Bulder Bank	LittExtra AS	Schibsted
Capgemini	Low Carbon Soulutions, Equinor	Schødt Advokatfirma
Carrot	Malling	Sea Cargo
CEFOR	Maritime Cleantech	Selle & Partners
Chalmers	Mcdonogh & partners	Signal Ocean
Clairfield	Menom Economics	Simonsen Vogt Wiik
Clifford Chance	Microsoft	Skatteetaten
Colliers	Miljøvernforbundet	Skogland-com
Columbia University	Mowi	Skuld
D/S Norden	NASDAQ	Skyss

Dealflow	NBIM	Sparebank 1 Østlandet
Deloitte	NCE Finance Innovation	Sparebank Vest
DFØ	NHC	Sparebanken Møre
DNB	NMBU	Speaklab
Dyrekassen	Nomura Holdings	Spotify
EasyX	NORAD	SSB
Eggs Design	Nord- og Midhordaland	Stanford University
Elkem	Jordskifterett	University of Latvia
Entra ASA	Nord Pool	University of Primorska
Equinor	Nordea StartUp and Growth	Uppsala Universitet
Equinor REN	Nordic Circles	Utenriksdepartementet
EY	Norges Bank	Vasa Universitet
Falck Advisory/Hours	StartupLab	VC Alliance
Finansdepartementet	Summa Equity	Vennebyen
Finn.no	Telenor	VG
Fiskeridirektoratet	Terravera	Volue
Folketrygdfondet	Torm	Western Bulk
Formue	Toyota Norge	Windward
Forsvaret	Tryg	Å Energi
FundingPartner	Turnstone	Uppsala Universitet
Gabler	Universitetet Bergen	
	Universitetet i Oslo	

ÅRLIG RAPPORTERING OM VARSLING FOR ANSATTE - 2023

Saksbehandler Carina Ottesen
Arkivreferanse 24/01545-1

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
Styret ved Norges Handelshøyskole	05.03.2024	15/24

Forslag til vedtak:

Styret tar redegjørelsen til orientering.

Bakgrunn:

Oppdaterte retningslinjer og rutiner for varsling ved NHH, jf. hovedavtalens §18, trådte i kraft 01.03.2023.

Varsling er regulert i arbeidsmiljøloven kapittel 2A og er når en arbeidstaker gir beskjed om et kritikkverdig forhold på egen arbeidsplass. Kritikkverdige forhold forstås som brudd på lover og regler og/eller virksomhetens interne etiske retningslinjer og/eller brudd på etiske normer som er bredt forankret i samfunnet. Ytringen må handle om forhold som gjelder NHH som virksomhet. Det er innholdet i et varsel som vil være avgjørende for om saken skal behandles som en varlings sak, ikke om begrepet varsling er brukt.

I henhold til NHHs veileder om varsling av kritikkverdige forhold kan varsling særlig være aktuelt ved

- feil eller mangler som kan medføre fare for liv eller helse
- uetiske, ulovlige eller straffbare forhold knyttet til arbeidsmiljøet, forurensing personvern, korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet, misbruk av offentlige midler og myndighetsmisbruk
- at medarbeidere blir mobbet, trakassert eller diskriminert i forbindelse med sitt arbeidsforhold på NHH

Ytring om forhold som kun gjelder eget ansettelsesforhold regnes heller ikke som varsling, med mindre forholdet omfattes av arbeidsmiljølovens § 2A-1 (2). Med «eget arbeidsforhold» regnes spørsmål knyttet til gjennomføring av arbeidsavtalen mellom arbeidstager og arbeidsgiver, uenighet om lønn, arbeidsmengde, personalkonflikter og samarbeidsutfordringer. Varsel ved NHH sendes via varsel@nhh.no og blir da behandlet av

prorektor for fagressurser, direktør for organisasjon og virksomhetsstyring og HR-sjef.
Nærmere informasjon om rutiner og saksbehandling finnes i Personalhåndboken.

Varsler i 2023

Det ble registrert tre varsler mot ansatte på NHH i 2023.

1. Varsel mot ansatt fra tidligere student. Saken er fulgt opp og avsluttet i henhold til retningslinjer.
2. Anonymt varsel mot ansatt. Saken er fulgt opp og avsluttet henhold til retningslinjer.
3. Varsel fra ansatt mot rektor, ledelse, styret ved NHH m.fl. sendt til Kunnskapsdepartementet. Saken er behandlet og avsluttet i Kunnskapsdepartementet.

Det rapporteres relativt få varsler ved NHH, det arbeides kontinuerlig med kompetanseheving og informasjon rundt rutiner og retningslinjer om varsling av kritikkverdige forhold. Det er videre et økende fokus på å gjøre organisasjonen, og særlig ledere, bedre rustet til å forebygge og behandle utfordringer på lavest mulig nivå.

ÅRLIG RAPPORTERING OM VARSLING FOR STUDENTER - 2023

Saksbehandler Randi Holmås
Arkivreferanse 20/03838-7

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
Styret ved Norges Handelshøyskole	05.03.2024	16/24

Forslag til vedtak:

Styret tar redegjørelsen til orientering.

Bakgrunn:

NHHs system for varsling ble etablert våren 2018 og var resultatet av et samarbeid mellom Studieadministrativ avdeling og HR-avdelingen. Systemet har blitt utviklet og utbedret basert på erfaringer over tid, bl.a. med muligheten for å melde fra kryptert og sikker lagring i NHHs arkivsystem (P360). Det er også mulig å varsle anonymt. Siden 2021 har NHH-styret årlig blitt orientert om arbeidet med varsler og varslingskanaler for studenter (jf. bl.a. sakene 15/22 og 9/23).

Studenter kan og skal varsle dersom de opplever, observerer eller mistenker alvorlige, kritikkverdige forhold ved NHH. Både studenter, ansatte og andre kan si fra om forhold hvor NHH-studenter er involvert. Alvorlige, kritikkverdige forhold kan være brudd på lovregler, eller etiske normer, f.eks. mobbing, trakassering, diskriminering eller uredelighet. «Ved NHH» omfatter både studie- og utenomfaglige sammenhenger, samt utenfor campus dersom det er en studierelatert sammenheng.

Varslingssaker er unntatt offentlighet og underlagt taushetsplikt, i samsvar med offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13. Sakene behandles konfidensielt, og tilgangen til sakene er strengt begrenset. Prosedyren for dokumentasjon i arkivsystemet er gjennomgått og revidert både i 2021 og 2022, blant annet for å sikre korrekt og standardisert arkivering av journalpliktig informasjon.

Et begrenset antall personer følger opp studentvarslene, og det stilles krav til rask og korrekt saksbehandling. Behandlingen av et varsel gis høyeste prioritet. Høsten 2022 ble det gjort endringer i gruppen som håndterer og følger opp studentvarslene. Gruppen ble blant annet styrket med én person, noe som har ført til større fleksibilitet og et mindre sårbart system. Dette gir mulighet for at de involverte studentene i varslingssakene kan velge om de vil ha møter/samtaler med en person av samme eller motsatt kjønn. Gruppen består av prorektor for utdanning, prorektor for forskning og seniorrådgiver i rektors stab.

Kjennskap til varslingssystem og varslingskanaler

NHH arbeider målrettet og systematisk med å informere om varsling og varslingskanaler. Et sentralt element er at informasjon om varsling er lett tilgjengelig på NHHs hjemmesider. I

tillegg får alle nye studenter informasjon om varsling i Velkomstuken ved studiestart. Temaet blir tatt opp av ledelsen i deres orientering til studentene samt i informasjonsmøter som arrangeres av Studieadministrativ avdeling. I tillegg informeres det om system og kanaler gjennom:

- Nettstedet Sikresiden.no gir studenter (og ansatte) handlingskompetanse i uønskede situasjoner; hva de selv kan gjøre og hvor de kan få hjelp. NHH-spesifikk informasjon er lagt inn under flere av fanene.
- NHHs varslingsrutiner og sikresiden.no framgår på NHHs nettside for studenter. Rutinene tas også opp med ansvarlige studenter i NHHS, for eksempel i forbindelse med skifte av representanter i Kjernestyret (KS) og som en del av beredskapen ved arrangementer.

Utover selve systemet for varsling har NHH også rutiner og retningslinjer for hva som skal gjøres når ansatte møter studenter som har det vanskelig. Dette gjelder både for ansatte på instituttene og i sentraladministrasjonen, f.eks. studieveiledere.

Alle varsel blir håndtert raskt. Etter en innledende vurdering av varselets innhold, alvorlighetsgrad og videre håndtering, blir relevante personer i løpet av kort tid invitert til samtale, både de som har meldt fra, de som skal være utsatt for og de som blir beskyldt for å ha gjort de tilmeldte handlingene. Andre som kan bidra til sakens opplysning kan også bli invitert og/eller innkalt til samtale.

Tradisjonelt har sakene variert i kompleksitet. Noen har vært enkle å behandle, mens andre har involvert mange personer og omfattende dokumentasjon. De fleste sakene avsluttes i løpet av noen uker. Involverte som har behov for oppfølging fra profesjonelt hjelpeapparat, får tilbud om bistand, og samarbeidet med studentsamskipnaden Sammen fungerer godt.

Oversikt over saker i 2023

	Lærings-/ studentmiljø	NHHS	Utenfor NHH	Totalt
Digitale	1			1
Fysiske	3	3		6
	4	3	0	7

I 2023 mottok NHH ni meldinger gjennom varslingsystemet for studenter. To av meldingene var feilsendt og ble umiddelbart videresendt til varslingskanalen knyttet til ansatte, i samsvar med NHHs retningslinjer for varsling. Tre av de ni meldingene ble mottatt via kryptert nettskjema, to via e-posten stud.varslet@nhh.no, tre via e-post/telefon direkte til prorektor for utdanning og én per post. Antallet varsler er på samme nivå som tidligere år. I fire av de ni meldingene ble det varslet anonymt.

Sakene varierer i alvorlighetsgrad, og spenner fra praktiske problemer til mellommenneskelige konflikter og uønsket oppmerksomhet/trakassering. Hendelsene har skjedd både fysisk og digitalt.

Seks av sakene anses som bekymringsmeldinger (inkludert utfordringer som følges opp), og én er brudd på lovregler eller etiske normer (kritikkverdige forhold som krever tiltak). I de syv sakene som omfattet studenter, gjaldt fire av sakene studenter som varslet om andre

studenter. Fem av varslene kom fra andre studenter, mens to av sakene var bekymringsmeldinger fra personer som verken er studenter eller ansatte. Den mest alvorlige saken har ført til en formell advarsel.

Ved utgangen av 2023 var samtlige saker med unntak av én avsluttet, i påvente av oppfølging med det påtroppende Kjernestyret for NHHS for 2024.

EVENTUELT - MØTE 2/24

Saksbehandler Randi Holmås
Arkivreferanse 21/03485-33

Utvalg
Styret ved Norges Handelshøyskole

Møtedato
05.03.2024

Utvalgsnr
17/24

Forslag til vedtak:

Vedtak i saker under Eventuelt behandles i møtet.

Orienteringssak 2/24 Revidert forskrift for graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved NHH

Arkivsak 23/06424-2

Forskrift for graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges Handelshøyskole

Innholdsfortegnelse

Forskrift for graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges Handelshøyskole	1
Del I. Innledende bestemmelser	3
§ 1. Forskriftens virkeområde	3
§ 2. Beskrivelse av og målsetting for graden dr.philos.	3
§ 3. Ansvar for graden dr.philos.	3
Del II. Søknad om å få avhandlingen bedømt	4
§ 4. Søknad	4
§ 4-1. Formelle kvalifikasjonskrav	4
§ 4-2. Krav til avhandlingen	4
§ 4-3. Krav til søknad og dokumentasjon	5
§ 5. Arbeider som ikke godtas til innlevering	5
§ 6. Behandling av søknaden	6
DEL III. Bedømmelse av avhandling og oppnevning av bedømmelseskommité	7
§ 7. Avhandling innlevert til bedømmelse	7
§ 8. Retting av formelle feil	7
§ 9. Oppnevning av bedømmelseskommité	7
DEL IV. Bedømmelseskommitéens innstilling og behandlingen av denne	8
§ 10. Bedømmelseskommitéens arbeid	8
§ 10-1. Innhenting av supplerende opplysninger	8
§ 10-2. Mindre omarbeiding	8
§ 10-3. Bedømmelseskommitéens innstilling	8
§ 11. Behandling av bedømmelseskommitéens innstilling	9
§ 12. Ny innlevering	9
§ 13. Avslutning av bedømmelse på grunn av vitenskapelig uredelighet	9
DEL V. Avhandlingen er funnet verdig til å forsvares for dr.philos.-graden	10
§ 14. Offentliggjøring av avhandlingen	10
§ 15. Doktorgradsprøve	10
§ 15-1. Prøveforelesninger	10
§ 15-2. Godkjenning av prøveforelesninger	10
§ 15-3. Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)	11
§ 15-4. Godkjenning av offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)	11

§ 16. Tildeling av graden og vitnemål	11
Del. VI Klagebehandling.....	13
§ 17. Klage	13
§ 17-1. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent avhandling, prøveforelesninger eller offentlig forsvar	13
§ 17-2. Klage over avslutning av bedømmelse på grunn av uredelighet	13
§ 17-3. Klage over øvrige brudd	13
Del. VII Ikrafttredelse	14
§ 18. Ikrafttredelse	14

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges Handelshøyskole (NHH), og gir regler om retten til å fremstille seg for graden, om innlevering og vurdering av avhandlingen, og om gjennomføringen av doktorgradsprøven (disputas og prøveforelesninger).

NHH kan etter [forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler](#) § 14 punkt 7, tildele dr.philos.-graden.

§ 2. Beskrivelse av og målsetting for graden dr.philos.

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) er en ikke-veiledet doktorgrad som kan tildeles personer som har avlagt mastergrad eller tilsvarende.

Forskningsarbeidet og avhandlingen skal være et selvstendig arbeid uten formell veiledning eller tilknytning til et organisert doktorgradsprogram.

En dr.philos.-grad kvalifiserer for forskningsvirksomhet og annet arbeid i samfunnet hvor det stilles høye krav til vitenskapelig innsikt, arbeidsmåte og analytisk tenkning i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Dr.philos.-graden tildeles på grunnlag av

- a. godkjent vitenskapelig avhandling
- b. godkjent prøveforelesning over oppgitt tema
- c. godkjent prøveforelesning over selvvalgt tema
- d. godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

§ 3. Ansvar for graden dr.philos.

NHHs styre har det overordnede ansvaret for dr.philos.-graden og fastsetter forskrift for graden.

På fullmakt fra rektor fatter prorektor for forskning vedtak om søkeren skal gis rett til å fremstille seg for graden dr.philos., om oppnevning av bedømmelseskomité, om avhandlingen er verdig til å forsvares for graden dr.philos., og om prøveforelesninger og disputas kan godkjennes.

Del II. Søknad om å få avhandlingen bedømt

§ 4. Søknad

§ 4-1. Formelle kvalifikasjonskrav

Søkeren skal ha en femårig mastergrad innen økonomi og administrasjon. NHH kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende utdanning eller kvalifikasjoner adgang til å fremstille seg til doktorgradsprøven. Det er søkerens ansvar å dokumentere kvalifikasjonene. Prorektor for forskning kan stille krav om at søkeren gjennomfører særskilte kurs og/eller består særskilt prøve(r), før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet.

Søkeren skal være statsborger i Norge eller ha folkeregistrert bostedsadresse i Norge. Andre søkere kan etter begrunnet søknad gis anledning til å fremstille seg dersom avhandlingen oppfyller ett eller flere av disse vilkårene

- a. avhandlingen behandler tema eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge
- b. avhandlingens tema har sterk tilknytning til norsk forskning innen det aktuelle fagområdet

§ 4-2. Krav til avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, dokumentasjon og fremstillingsform, samt metodisk og forskningsetisk grunnlag. Avhandlingen skal bidra med ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets forskningsbaserte kunnskapsutvikling.

Avhandlingen skal ha et tema som hører inn under NHHs fagportefølje.

Avhandlingen skal enten være en monografi eller en sammenstilling av flere arbeider (artikkelbasert). Dersom avhandlingen er en sammenstilling av flere arbeider, skal det i et innledende kapittel redegjøres for sammenhengen mellom dem.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av tidligere arbeider. Dersom publiserte arbeider inngår i avhandlingen, skal disse normalt være publisert de siste fem år før innlevering av avhandlingen.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse dersom kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres. Med fellesarbeid menes et skriftlig arbeid som er blitt til i samvirke med andre forfattere. For fellesarbeid skal normene for medforfatterskap, som er allment akseptert i fagmiljøet, følges. Til søknaden skal det medfølge en medforfattererklæring som beskriver søkerens og de andre forfatternes bidrag til hvert enkelt arbeid.

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk, med mindre det er gitt særskilt tillatelse til å benytte et annet språk.

Avhandlingen skal offentliggjøres før disputas finner sted.

§ 4-3. Krav til søknad og dokumentasjon

Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til prorektor for forskning.

Følgende dokumentasjon skal være vedlagt søknaden

- a. avhandlingen i digitalt format, samt en kortfattet oppsummering av avhandlingen på norsk og engelsk
- b. vitnemål og karakterutskrift fra mastergrad eller dokumentasjon på tilsvarende kvalifikasjoner
- c. dokumentasjon på norsk statsborgerskap eller folkeregistrert adresse i Norge, eller en redegjørelse for avhandlingens tilknytning til Norge, jf. [§ 4-1](#)
- d. dokumentasjon på at nødvendige etiske og andre tillatelser er innhentet hvor dette er påkrevd
- e. en kort redegjørelse og begrunnelse for at avhandlingen har et tema som hører inn under NHHs fagportefølje
- d. erklæring om at avhandlingen er et selvstendig arbeid uten formell veiledning eller tilknytning til et organisert doktorgradsprogram
- f. medforfattererklæring hvor dette er påkrevd etter [§ 4-2](#)
- h. erklæring om at søknad om å få avhandlingen eller deler av denne bedømt, kun er sendt til én institusjon
- i. erklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er bedømt ved annen norsk eller utenlandsk institusjon, jf. § 5.

§ 5. Arbeider som ikke godtas til innlevering

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener, bedømmelser eller grader, kan ikke godtas til innlevering. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for doktorgradsarbeidet.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og funnet verdig eller ikke verdig til forsvar for en doktorgrad ved annen utdanningsinstitusjon, godtas normalt ikke til innlevering, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

Dersom søknad om å få avhandlingen bedømt er rettet til en eller flere andre institusjoner, kan den ikke godtas til innlevering.

En avhandling som helt eller delvis er utarbeidet mens kandidaten var tatt opp i et organisert doktorgradsprogram, kan ikke godtas til innlevering for dr.philos.-graden.

§ 6. Behandling av søknaden

Prorektor for forskning skal, på bakgrunn av innsendt søknad og vedlagt dokumentasjon, avgjøre om arbeidet godtas til innlevering og bedømmelse av dr.philos.-graden.

Prorektor for forskning kan avslå en søknad dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en bedømmelseskomité.

Dersom prorektor for forskning avslår søknaden, må søker vente minst seks måneder før vedkommende kan søke på nytt.

DEL III. Bedømmelse av avhandling og oppnevning av bedømmelseskomité

§ 7. Avhandling innlevert til bedømmelse

Avhandlingen er innlevert når prorektor for forskning har fattet vedtak om at avhandlingen kan godtas til bedømmelse. Når avhandlingen er innlevert kan arbeidet ikke lenger trekkes tilbake.

NHH skal bestrebe at tiden fra innlevering til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn fem måneder fra innlevering til disputas.

§ 8. Retting av formelle feil

Kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Slik retting kan kun gjøres en gang. Søknaden skal inneholde en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknaden må leveres inn senest fire uker før komitéens frist for avlevering av innstilling. Erratalisten legges bakerst i avhandlingen.

§ 9. Oppnevning av bedømmelseskomité

Etter at prorektor for forskning har fattet vedtak om at avhandlingen godtas til bedømmelse, oppnevner prorektor for forskning en bedømmelseskomité og en komitéleder. Det bør normalt ikke gå mer enn seks uker fra vedtak om at avhandlingen godtas til bedømmelse til at komitéen er oppnevnt.

Bedømmelseskomitéen skal normalt settes sammen slik at

- a. komitéen består av minst tre medlemmer
- b. begge kjønn er representert
- c. minst ett av medlemmene er uten formell tilknytning til NHH
- d. minst ett av medlemmene har hovedstilling ved en utenlandsk institusjon, og er internasjonalt anerkjent innen det aktuelle fagområdet
- e. alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse
- f. flertallet i bedømmelseskomitéen er eksterne medlemmer
- g. habilitetsreglene i [lov om behandlingsmåter i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\) § 6](#) gjelder for komitéens medlemmer

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Kandidaten skal underrettes om sammensetning av bedømmelseskomitéen og kan fremsette klage innen fem arbeidsdager etter at sammensetningen er gjort kjent for kandidaten.

Prorektor for forskning kan, når det er nødvendig, oppnevne ett settemedlem til bedømmelseskomitéen.

DEL IV. Bedømmelseskomiteéns innstilling og behandlingen av denne

§ 10. Bedømmelseskomiteéns arbeid

§ 10-1. Innhenting av supplerende opplysninger

Bedømmelseskomiteéen kan kreve at kandidaten legger fram sitt grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

§ 10-2. Mindre omarbeiding

Bedømmelseskomiteéen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at det gis tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteéen skal gi en skriftlig oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Komiteéen skal ikke gi anbefaling om mindre omarbeiding hvis det kun dreier seg om mindre uklarheter i avhandlingen som lar seg avklare innenfor disputasens ramme.

Dersom prorektor for forskning tillater en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal fristen for slik omarbeiding ikke være lengre enn tre måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komitéens endelige innstilling, og denne skal ikke være lengre enn tre måneder etter at komitéen har mottatt en omarbeidet versjon av avhandlingen.

Dersom kandidaten ikke leverer en omarbeidet avhandling innen fristen som prorektor for forskning har satt, skal prorektor for forskning underkjenne avhandlingen. Dersom særlige grunner foreligger, kan kandidaten søke om utsatt frist.

§ 10-3. Bedømmelseskomiteéns innstilling

Bedømmelseskomiteéen avgir en innstilling om hvorvidt avhandlingen er verdig til å forsvares for dr.philos.-graden. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteéns innstilling skal foreligge innen tre måneder etter at komitéen har mottatt avhandlingen, med mindre prorektor for forskning har bestemt noe annet. Dersom komitéen har bedt om en mindre omarbeiding, skal innstillingen foreligge innen tre måneder etter at komitéen mottar den omarbeidede avhandlingen, med mindre prorektor for forskning har bestemt noe annet.

Bedømmelseskomiteéen kan innstille på ett av følgende alternativer

- a. komitéen finner avhandlingen verdig for forsvar
- b. komitéen finner avhandlingen ikke verdig for forsvar

Dersom komitéen finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale eller metode er nødvendig for at arbeidet skal kunne finnes verdig for forsvar, skal komitéen underkjenne avhandlingen.

Bedømmelseskomitéens innstilling oversendes prorektor for forskning som forelegger denne for kandidaten. Kandidaten gis en frist på ti arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Kandidatens merknader skal sendes til prorektor for forskning. Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomitéen før prorektor for forskning fatter vedtak i saken. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal kandidaten snarest mulig underrette prorektor for forskning skriftlig om dette.

§ 11. Behandling av bedømmelseskomitéens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomitéens innstilling fatter prorektor for forskning vedtak om hvorvidt avhandlingen er verdig til å forsvares for dr.philos.-graden.

Dersom prorektor for forskning finner at det foreligger begrunnet tvil om komitéens innstilling, eller dersom komitéens innstilling er delt, kan prorektor for forskning be om nærmere avklaring fra bedømmelseskomitéen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.

Kandidaten skal få mulighet til å kommentere eventuelle avklaringer fra bedømmelseskomitéen og/eller uttalelser fra nye sakkyndige. Kandidaten gis en frist på ti arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til avklaringene og/eller uttalelsene.

§ 12. Ny innlevering

En underkjent avhandling kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks måneder etter at prorektor for forskning har fattet sitt vedtak. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

Prorektor for forskning oppnevner deretter en ny bedømmelseskomité, der minst ett av medlemmene fra den opprinnelige komitéen bør gjenoppnevnes.

Den nye bedømmelseskomitéen skal gjøre sin bedømmelse på selvstendig grunnlag, men skal likevel ha anledning til å se innstillingen fra den forrige komitéen.

Endelig frist for ny innlevering er to år etter at beslutningen om ikke å godkjenne avhandlingen ble truffet. Prorektor for forskning kan dispensere fra denne tidsfristen.

§ 13. Avslutning av bedømmelse på grunn av vitenskapelig uredelighet

Vedtak om avslutning av bedømmelse på bakgrunn av vitenskapelig uredelighet fattes av prorektor for forskning etter uttalelser i Redelighetsutvalget.

DEL V. Avhandlingen er funnet verdig til å forsvares for dr.philos.-graden

§ 14. Offentliggjøring av avhandlingen

Avhandlingen og sammendrag av avhandling på norsk og engelsk skal være offentlig tilgjengelig senest ti arbeidsdager før dato for disputas. Avhandlingen skal gjøres tilgjengelig slik den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt med rettinger som er foretatt etter § 8.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en dr.philos.-avhandling, med unntak av tilfeller hvor prorektor for forskning har godkjent en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan blant annet finne sted for at eventuelt andre involverte parter skal kunne ta stilling til eventuell patentering.

§ 15. Doktorgradsprøve

§ 15-1. Prøveforelesninger

Dersom avhandlingen finnes verdig til å forsvares for dr.philos.-graden, skal kandidaten holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt tema og en over et oppgitt tema.

Prøveforelesningene er selvstendige deler av doktorgradsprøven. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskap utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningene skal ha en varighet på 45 minutter hver.

Kandidaten meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt tema til prorektor for forskning en måned før disputasen. Selvvalgt tema skal ha en relevans til avhandlingen, men skal ikke stå i direkte forbindelse med temaet i avhandlingen. Prorektor for forskning godkjenner forslag til selvvalgt tema for prøveforelesning.

Tittel for prøveforelesning over oppgitt tema foreslås av bedømmelseskomitéen og godkjennes av prorektor for forskning. Tittelen kunngjøres for kandidaten ti arbeidsdager før prøveforelesningen. Det oppgitte temaet skal ikke stå i direkte forbindelse med temaet for avhandlingen.

Prøveforelesningene avholdes normalt ved NHH og skal avholdes på avhandlingspråket, med mindre prorektor for forskning godkjenner et annet språk. Prøveforelesningene skal ledes av prorektor for forskning eller den prorektor bemyndiger.

§ 15-2. Godkjenning av prøveforelesninger

Bedømmelseskomitéen skal vurdere om prøveforelesningene er bestått eller ikke bestått. Det skal begrunnes dersom en eller begge prøveforelesningene anbefales ikke bestått.

Prorektor for forskning fatter vedtak om godkjenning av prøveforelesninger på grunnlag av komitéens vurdering.

Dersom en eller begge prøveforelesningene vurderes som ikke bestått, må prøveforelesningen(e) avholdes på nytt. Ny(e) prøveforelesninger må holdes over nytt/nye tema, snarest mulig, og ikke senere enn seks måneder etter første gang. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang for hver kategori av prøveforelesning.

Forelesningen(e) skal så vidt det er mulig bedømmes av samme komité som den opprinnelige, med mindre prorektor for forskning bestemmer noe annet.

Begge prøveforelesningene skal være bestått før disputas kan avholdes.

§ 15-3. Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at prorektor for forskning har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputas skal kunngjøres minst ti arbeidsdager før den avholdes. Disputasen skal være offentlig og skal normalt avholdes ved NHH.

Disputasen skjer på avhandlingsspråket med mindre prorektor for forskning godkjenner et annet språk.

Disputasen ledes av prorektor for forskning eller den prorektor bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen, bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene. Deretter gjør kandidaten rede for hensikten med og resultatet av det vitenskapelige arbeidet. Disputasen foregår deretter som en drøfting av avhandlingen mellom bedømmelseskomitéens medlemmer og kandidaten. Publikum som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunkt som denne fastsetter. Disse gis muligheten til å opponere ex auditorio etter at bedømmelseskomiteen har avsluttet sin drøfting. Leder av disputasen avslutter deretter disputasen.

§ 15-4. Godkjenning av offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Etter disputasen sender bedømmelseskomitéen så snart som mulig, og innen 10 arbeidsdager, en innstilling til prorektor for forskning hvor de anbefaler om disputasen bør godkjennes eller ikke. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.

Prorektor for forskning fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven på grunnlag av bedømmelseskomitéens innstilling.

Dersom bedømmelseskomitéen ikke godkjenner disputasen, kan kandidaten forsvare avhandlingen på nytt én gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige.

§ 16. Tildeling av graden og vitnemål

På grunnlag av prorektor for forsknings vedtak om at avhandlingen, prøveforelesningene og doktorgradsprøven er godkjent, kreeres kandidaten til graden doctor philosophiae.

Vitnemål utstedes av NHH. I vitnemålet skal det gis opplysninger om tittelen på avhandlingen og temaene for prøveforelesningene.

Del. VI Klagebehandling

§ 17. Klage

§ 17-1. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent avhandling, prøveforelesninger eller offentlig forsvar

Avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller disputas, kan påklages etter reglene i [forvaltningsloven § 28](#) følgende.

Begrunnet klage sendes til prorektor for forskning. Prorektor for forskning kan oppheve eller endre vedtaket hvis han/hun finner at klagen er berettiget. I motsatt fall sendes klagen til Klagenemnda ved NHH for endelig avgjørelse.

Dersom prorektor for forskning eller Klagenemnda finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 17-2. Klage over avslutning av bedømmelse på grunn av uredelighet

Vedtaket om avslutning av bedømmelse på bakgrunn av vitenskapelig uredelighet kan påklages etter reglene i [forvaltningsloven § 28](#) følgende.

Begrunnet klage sendes til prorektor for forskning. Prorektor for forskning kan oppheve eller endre vedtaket dersom han/hun finner at klagen er berettiget. I motsatt fall sendes klagen til Klagenemnda ved NHH for endelig avgjørelse.

§ 17-3. Klage over øvrige brudd

Vedtaket knyttet til øvrige brudd kan påklages etter reglene i [forvaltningsloven § 28](#) følgende.

Begrunnet klage sendes til prorektor for forskning. Prorektor for forskning kan oppheve eller endre vedtaket dersom han/hun finner at klagen er berettiget. I motsatt fall sendes klagen til Klagenemnda ved NHH for endelig avgjørelse.

Del. VII Ikrafttredelse

§ 18. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft fra 1. januar 2024.

Fra samme tid oppheves forskrift fra 16. oktober 2003 nr. 4890 for graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges Handelshøyskole.